

Årsmelding 2018 for Gjerstad kommune

Innhold

Gjerstad - landlig og sentralt - en god kommune å bo og arbeide i.....	4
1. Innledning	5
2. Kommuneplanens føringer.....	7
2.1 Omsorg og helse	7
2.2 Oppvekst og utdanning.....	9
2.2.1 Oppvekst	9
2.2.2 Utdanning	9
2.3 Senterutvikling.....	10
2.4 Befolkningsutvikling.....	11
2.5 Arbeid med kommunal planstrategi	13
3. Fagområder direkte under rådmannen.....	14
3.1 Barnehagemyndighet og skoleeier	14
3.2 Samfunnsmedisin.....	14
3.3 Samfunnssikkerhet og beredskap	15
4. Kommuneorganisasjonen	16
4.1 Personalarbeid, arbeidsgiverpolitikk og utviklingsarbeid	16
4.2 Likestilling og mangfold	18
4.3 HMS-arbeid.....	21
4.4 Internkontroll	21
4.5 Lønnsforhandlinger	22
4.6 IKT/telefoni/bredbånd	22
5. Økonomisk resultat	23
6. Investeringsprogrammet	26
7. Enhetene	28
7.1 Administrasjonsenheten	28
7.2 Skolene	32
7.3 Visedal barnehage	36
7.4 Enhet for pleie og omsorg	39
7.5 NAV Gjerstad	43
7.6 Familiehuset.....	45
7.7 Samfunnsenheten	48
7.8 Barneverntjenesten Øst i Agder.....	58
8. Vedlegg	61
8.1 Oversikt over saker behandlet av kommunestyret i 2018.....	61
8.2 Eldrerådet.....	65
8.3 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	67
8.4 Ungdomsrådet.....	70
8.5 Årsberetning fra IKT Agder sikkerhetsforum 2018	71

8.6 Årsmelding fra Østre Agder	73
8.7 Gjerstad menighetsråd / fellesråd	79

Gjerstad - landlig og sentralt - en god kommune å bo og arbeide i!

Vi skal tenke positivt og jakte etter nye muligheter.

Vi tar våre utfordringer på alvor – hele tiden med brukeren i fokus.

Dyktige og engasjerte medarbeidere bidrar gjennom sitt daglige arbeid til at vi leverer så gode tjenester som mulig innenfor de rammene vi har.

Som kommuneorganisasjon jobber vi innenfor rammebetingelser som i hovedsak settes av andre, men uansett må vi sørge for å oppnå gode resultater med de offentlige midlene vi forvalter.

Gjerstad er – og skal fortsatt være – en god kommune å leve, jobbe og drive næring i. Tilbakemeldinger viser at våre innbyggere er godt fornøyde med tjenestene.

Det fremheves fra næringsdrivende at kommunen fremstår som løsningsorientert og at saksbehandlerne viser en fleksibel og positiv holdning. Vi skal fortsatt være en ja-kommune! Samtidig er økonomien presset. Vi har flere nye utfordringer vi må løse i årene som kommer.

Samfunnsutvikling tar tid og er et resultat av målrettet og langsiktig arbeid. Godt og konstruktivt samarbeid mellom politikere og administrasjon er en av styrkene vi har, og det må fortsette for å få til positiv videreutvikling av Gjerstadsamfunnet. Alle har vi et ansvar for å framsnakke Gjerstad som en attraktiv kommune å bo i og drive næringsvirksomhet i.

Vår virksomhet skal fortsatt preges av løsningsorientering, mot og optimisme i 2019 og i de kommende årene. Vi skal jobbe enda mer intensivt med å snu utfordringer til muligheter!

1. Innledning

Gjerstad kommunes årsmelding rapporterer om gjennomføring av vedtatt handlingsprogram og årsplan. Den gir en vurdering av måloppnåelse og aktivitet, og beskriver status ved utgangen av 2018.

Måloppnåelsen i 2018 for kommunens virksomhet har på mange felt vært god, og det har vært arbeidet bevisst med overordnede felles mål. I den forbindelse viser rådmannen til kapitlene for de enkelte enhetene i årsmeldingen når det gjelder tjenesteyting og drift.

Organisasjonen

Det er stadig mer utfordrende å få til en god drift av kommunen og samtidig videreutvikle tjenestene med de stramme økonomiske rammene vi har. For hvert år som går blir det enda mer nødvendig å tenke nytt og få til en mest mulig effektiv organisering av virksomheten for å kunne levere gode tjenester. Arbeid med innovasjon og tjenesteutvikling i alle deler av kommunens virksomhet er solid forankret i ledelse og organisasjon, men det må settes enda mer trykk på fremover.

I likhet med de fleste andre mindre kommuner opplever administrasjonen det krevende å skulle ivareta en stadig økende oppgaveportefølje og samtidig økte krav til internkontroll, dokumentasjon og rapportering. Sentrale myndigheter innfører jevnlig nye lovpålagte krav til bemanning og kompetanse, uten at det følger finansiering med.

For å mestre nåværende og fremtidige utfordringer vil vi fortsette med å videreutvikle samarbeidet på tvers av alle enheter og sektorer. Rådmannens ledergruppe jobber tettere sammen og tar større helhetsansvar for å få mer samlet utviklingskraft til å lede kommunen i ønsket retning.

Ansatte i Gjerstad kommune har en krevende arbeidssituasjon med stort arbeidspress. Flere fagfelt er svært sårbare med en eller et fåtall ansatte som utfører arbeidsoppgavene, dette er en problematikk som alle små kommuner opplever. Gjerstad kommune har heldigvis faglig dyktige, positive og fleksible ansatte, som utviser stor innsatsvilje og får hjulene til å gå rundt.

Rådmannen vil berømme de ansatte for den store jobben de gjør hver dag året gjennom, og takke for solid innsats og vel utført jobb.

Sykefraværet har dessverre økt med 1,19 % fra 6,05 % i 2017 til 7,24 % i 2018. Vi skal følge utviklingen i sykefraværet svært nøye i 2019 og fortsatt ha sterkt fokus på å holde sykefraværet lavt gjennom god og tett fraværsoppfølging i enhetene.

Økonomi

Gjerstad kommunes regnskap for 2018 er gjort opp med et overskudd (netto driftsresultat) på kr 4.943.000, hvilket utgjør om lag 1,68 % av sum driftsinntekter.

Enhetenes økonomiske resultater er gjennomgående svært gode, og mange har betydelige mindreforbruk i 2018. Likevel har den interkommunale barnevernstjenesten samt pleie og omsorg hatt store utfordringer, med relativt betydelige merforbruk. I all hovedsak skyldes disse merforbrukene forhold utenfor enhetenes kontroll. Samlet sett viser enhetene et resultat marginalt bedre enn budsjettet.

Gjerstad kommune må forholde seg til svært trange økonomiske rammer både i inneværende driftsår og resten av handlingsprogramperioden. Fra og med 2020 har regjeringen vedtatt 5 promille som maksimal skattesats for eiendomsskatt og endringer i reduksjonsfaktor, dette vil medføre ca 4,7 millioner mindre inntekter for Gjerstad kommune i fra og med 2020, og ytterligere nedgang med 1 million fra 2021 da det er foreslått ytterligere nedtrapping av skattesats til 4 promille.

En så stor endring vil nødvendigvis måtte medføre reduksjon av tjenestetilbudet, og kommunestyret har vedtatt at det i 2019 skal gjennomføres en omfattende prosess for å vurdere nivået på alle tjenester som ytes og om organiseringen i kommunen er hensiktsmessig.

Utfordringer

Gjerstad kommune har noen klare utfordringer fremover som vi med godt samarbeid mellom enheter og fokusert innsats skal løse på best mulig måte. Kommunal sektor får stadig nye og endrede oppgaver, dette skjer på flere fagområder. Ikke minst innen omsorg og helse foregår det fortsatt en omfattende overføring til kommunenivået av direkte ansvar og lovpålagt plikt til tjenesteyting. Det krever høy faglig kompetanse og stadig nytenking innenfor de fleste tjenesteområder.

Våre innbyggere og tjenestebrukere har sine rettmessige behov og forventninger som vi vil følge opp innenfor de rammer og muligheter vi har. Dette gir organisasjonen løpende utfordringer med å rekruttere dyktige fagfolk og legge til rette for nødvendig kompetanseutvikling, og det gir oss noen utfordringer med hensyn til å prioritere enkelte tjenester fremfor andre. Vi må sørge for at vi utnytter begrensede økonomiske midler på en mest mulig optimal måte, og driver kontinuerlig utvikling av en effektiv og smidig organisasjon for å være best mulig rustet for fremtiden. Det betyr at det er behov for endringer og omstillinger, og vi må stadig se etter smartere måter å organisere tjenestene på.

For å møte alt dette må vi først og fremst bygge videre på de mange dyktige medarbeiderne i kommunen, som gjør en fantastisk jobb. Som arbeidsgiver har vi et ansvar for å ivareta medarbeiderne på beste måte og videreutvikle og styrke den kompetansen vi allerede har, slik at vi fortsatt kan ha motiverte og dyktige og medarbeidere til å utføre kommunale tjenester og oppgaver.

Gjerstad kommune har fortsatt høy lånegjeld på grunn av omfattende investeringer tidligere år. Investeringer og låneopptak i 2018-19 som realiserer vedtatte endringer i skolestruktur samt flerbrukshall er bærekraftige siden renter og avskrivninger finansieres av reduksjoner i årlige driftsutgifter. Fra starten på skoleåret 2019/20 vil en samlet skole og en etterlengtet flerbrukshall gi Gjerstad nye kvaliteter som bostedskommune.

Den overordnede utfordringen for Gjerstad kommune er å sikre fortsatt forsvarlig kvalitet på tjenestetilbudet og samtidig ha god styring på økonomien gjennom balanse mellom inntekter og utgifter. Gjerstad kommune vil få reduserte inntekter fra staten i årene fremover og nye regler for utskrivning av eiendomsskatt struper kommunens disponible inntekter ytterligere. Mindre eiendomsskatt er positivt for den enkelte innbygger som betaler skatten. Derimot vil det vil være en stor utfordring for kommunen å finne muligheter for å kutte kostnader på en mest mulig skånsom måte når det gjelder viktige tjenester for innbyggerne. Rådmannen vil også i denne årsmeldingen uttrykke forventning til at kommunen sammen med omkringliggende kommuner ikke venter for lenge med å ta opp igjen dialogen for å skape en ny kommune som vil ha "muskler" nok til å drive utviklingen fremover når det gjelder kommunalt tjenestetilbud, samfunns- og næringsutvikling. På noen års sikt vil dette være helt nødvendig.

2. Kommuneplanens føringer

2.1 Omsorg og helse

Gjerstad kommune bruker den vedtatte planen for helse og omsorg aktivt for å jobbe fokusert og tverrsektorielt med utvalgte viktige utfordringer innen omsorg og helse nå og i årene fremover.

Folkehelse:

- Livsstilarbeid

I regi av Kontaktsenteret er det dannet en egen turgruppe som ukentlig er ute og går. De har en drøm om å gå opp på Gaustatoppen, dette har vært skjøvet litt på. Drømmen er ikke gått i oppfyllelse ennå, det ble gruppetur for hele senteret til Skagen med flere fysiske aktiviteter der. Rustjenesten bistår en gruppe med faste dager på treningssenter.

Prosjektet "Ung Aktiv" har jobbet med ulike tiltak innen livstils- og helsefremmende arbeid for barn og unge. Spesielt har prosjektet fokus på bedre livskvalitet til barn og unge gjennom økt deltakelse på fritidsarenaen. Det gjøres en kartlegging i 3. og 4. klasse, om deltakelse i organisert fritidsaktivitet. De som ikke deltar på noe, følges opp. Bakgrunnen for igangsettingen av dette prosjektet var at Ungdata-kartleggingen viste lav deltakelse i fritidsaktiviteter blant ungdommer i Gjerstad.

«MOT etter skoletid» er et lavterskeltilbud for felles samvær og aktiviteter, for ungdomskoleelevene. Tilbudet har gått fra å være annenhver onsdag, til å være hver onsdag, og satsingen er videreutviklet, med bl.a. samarbeid med biblioteksjef og kulturskolen.

- Helsefremmende arbeid for barn og unge

Gjerstad kommune har satsingsområdet "Vi bryr oss – SAMMEN for barn og unge", hvor man i 2018 har hatt fokus på folkehelseprogrammene «Bedre tverrfaglig innsats» (BTI) og «Helsefremmende barnehager og skoler» (HBS). Dette handler om tidlig innsats og om helhetlig, systematisk oppfølging av barn og unge, med spesielt fokus på de som bekymrer. Det er blant annet utviklet en handlingsveileder "Fra bekymring til handling" som skal sikre at alle som jobber med barn og unge har en mest mulig lik tilnærming, og at man får et arbeidsverktøy på tvers. Det har vært jobbet mye i 2018 med å få denne implementert ut i alle ledd, i alle enheter, som jobber med barn og unge og deres familier. I tillegg har vi utviklet en infoside og «bank» på kommunens nettside hvor du kan få idéer, tips og råd, når du kjenner uro, eller er bekymret for et barn, en ungdom, eller ei som er gravid.

Gjerstad kommune har også et pågående tiltak som går over 3 år (2018-2020), som handler om oppfølgings- og los-funksjon for ungdom. Formålet med tiltaket er å øke deltakelse i fritidsaktivitet, at "losen", i tett samarbeid med skolehelsetjenesten og MOT-leder, skal hjelpe ungdommene i kontakt med nødvendig hjelpetjeneste, gi ungdom tett og tilrettelagt oppfølging for å øke trivselen og mestringen i og utenfor skolen og i overgangen mellom grunnskole og videregående skole.

Felles for de tre ovennevnte prosjektene er at arbeidet for det meste drives for midler søkt på gjennom ulike tilskuddsordninger gjennom blant annet Bufdir og fylkesmannen.

Primær oppgaven til helsestasjons – og skolehelsetjeneste er å drive helsefremmende arbeid. Det jobbes med plan og tiltak når det gjelder overvekt blant barn og unge, tjenesten følger opp enkelte, og dette er tverrfaglig jobbing.

- Helsefremmende arbeid for den voksne befolkningen
Dette skjer i hovedsak i regi av lag og foreninger.

Psykisk helse og rus

- Psykisk helsearbeid – forebygging og individuell oppfølging
  - Rus og avhengighet – forebygging og individuell oppfølging
- Rustjenesten i NAV har i 2018 tilbudt individuell oppfølging, arbeidsgruppe i kommunen, boveiledning og koordinering av tjenester mellom sykehus og kommunen.

Rehabilitering, aktivisering og omsorg

- Nødvendig helsehjelp og bistand i hjemmet
Det har vært et krevende år med stort press på hjemmetjenester, både innenfor somatikk og psykiatri. Dagtilbudet på Gjerstad omsorgssenter har vært redusert fra 3 til 2 dager. I forbindelse med læringsnettverket "Gode pasientforløp" er lokalt forbedringsteam videreført.

- Kvalitet og tjenesteutvikling

Gjerstad kommune er aktiv deltaker i flere samarbeidsordninger/prosjekter med sikte på kvalitets- og tjenesteutvikling:

- Helse- og omsorgslederforum
- E-helse og velferdsteknologi
- Gode pasientforløp (læringsnettverk KS)
- Saksbehandlerforum

Sammen med de fleste kommunene på Agder er Gjerstad med på felles anskaffelse av trygghets-, varslingsteknologi, teknisk drifts- og responscenterløsning. Første del av den felles anskaffelsen, utskiftning av trygghetsalarmer og tilknytning til responscenter, dette kom på plass i januar 2018.

- Kompetanse og rekruttering

Kommunen satser aktivt på lærlinger, fra høsten 2018 er det 2 nye helsefaglæringer tilknyttet Pleie- og omsorg, i tillegg har en elev fra VG 3 (alternativ til lærlingplass) praksisplass på institusjonen. Enheten tilbyr rekrutteringsstillinger (studenter) og er med i prosjektet «Menn i helse», 2 kandidater har hatt praksisplass i 2018. Alle ansatte tilbys e-læringskurs, intern kompetanseutvikling for helse- og omsorgstjenestene, som tilbys fra Helsedirektoratet. Som alle andre små kommuner er vi sårbare når det gjelder spisskompetanse.

Hovedutfordringer

En av Gjerstads hovedutfordringer fremover er befolkningssammensetningen med økt andel av eldre over 67 år. Vi må i større grad dreie tjenestetilbudet fra institusjon til hjemmebaserte tjenester, samt avklare befolkningens forventninger til tjenestene. Velferdsteknologi vil i tiden fremover tas i bruk som supplement i tjenestene for å sikre befolkningen trygghet til å kunne bo i egen bolig lenger.

Andre hovedutfordringer handler om oppvekst- og levekårsforhold, slik som økonomiske forhold, boforhold, arbeidsplasser og frafall i videregående skole. Andre utfordringer kan være få sosiale møteplasser, lav organisasjonsdeltakelse, mangel på fysisk aktivitet, eller bruk av tobakk og rusmidler.

2.2 Oppvekst og utdanning

2.2.1 Oppvekst

Gjerstad kommune bruker den vedtatte planen for oppvekst og utdanning aktivt som styringsverktøy i fokusert og tverrsektoriell innsats med utvalgte viktige utfordringer innen oppvekst og utdanning.

Planen konkretiserer at delmål og tiltak som iverksettes skal ivareta;

- Tidlig innsats, forebygging, folkehelsearbeid og samarbeid på tvers av fag og enheter.
- I tillegg settes det fokus på et målrettet arbeid for å bryte med negative handlingsmønstre.

Gjennom et helhetlig perspektiv på oppvekst og utdanning jobber vi for å legge til rette for gode oppvekstvilkår og opplæringstilbud for barn og unge, på formelle og uformelle opplæringsarenaer.

Arbeidet innen oppvekst og utdanning i Gjerstad preges av fokus på folkehelse, tidlig innsats, gode overganger mellom barnehage – barneskole – ungdomsskole – videregående skole og at unge i Gjerstad fullfører videregående opplæring.

Hovedutfordringer

Forskning viser at årsaken til frafallet i videregående skole starter allerede i barnehagen. Det er derfor nyttig å fokusere på tidlig innsats, i tillegg til å sette inn tiltak for å øke kvaliteten på tilbudet barna får.

Hovedtiltak

- Fremme helse, trivsel og læring gjennom tidlig innsats.
- Barn og unge i Gjerstad får hjelp til å utvikle god selvfølelse, et bedre selvilde og det å ta ansvar for egne valg.
- Delta i program som er med på å gi barn og unge i familier med dårlig råd muligheter for opplevelser på lik linje med barn på samme alder.
- MOT- etter skoletid, tilbud til ungdom hver onsdag. Samarbeid mellom enheter i kommunen, men også en arena der vi kan samarbeide med lokale lag og foreninger.

2.2.2 Utdanning

Barnehage- og skoleutvikling med fokus på tidlig innsats, skole/barnehage-hjem samarbeid og lærende lokale nettverk er i fokus.

Barn og unge i Gjerstad skal vokse opp i et godt psykososialt miljø, som legger grunnlag for bedre læringsmiljø og økt læringsutbytte. Trygge barn lærer best.

Hovedutfordringer

For å sikre at barn og unge i Gjerstad fullfører videregående opplæring er det nødvendig å planlegge oppvekst- og utdanningsforløpet slik at det gir helhet og sammenheng helt fra barnehage til videregående skole.

Hovedtiltak

- Tettere samarbeid mellom utdanningssektoren og næringslivet i kommunen.
- Systematisere og styrke skole/barnehage-hjem samarbeidet.
- Videreutvikle samarbeidsarenaer på tvers av enheter.
- Gjennom systematisk arbeid i realfagskommuneprosjektet øker hele oppvekstsektoren sin kompetanse innenfor realfag.

- Elevundersøkelse og foreldreundersøkelse gjennomføres, samt brukes sammen med resultater fra nasjonale prøver for utvikling av skolen, og tilpassing av undervisningen (ved fornuftig og reflektert bruk av analyseverktøy).
- Jobbe strukturert for utvikling av god klasseledelse/pedagogisk ledelse i barnehagen.
- Kontinuerlig arbeid med å utvikle sosial kompetanse og kommunikasjonsferdigheter som gjør barn og unge trygge i samspill med andre.
- Benytte ressursteam som en arena for helhetlig tenking og koordinerte tiltak.

Gjerstad kommune har vært realfagskommune siden 2015, i den første puljen på 34 kommuner, dette har vakt stort engasjement blant personalet og gitt det faglige arbeidet i barnehage og skolene et stort løft. Som en positiv sideeffekt har arbeidet med realfagssatsingen medført styrket samarbeid mellom barnehage, barneskoler og ungdomsskole. Kommunen fikk etter søknad forlenget statusen som realfagskommune ut 2017, og etter enda en søknadsrunde fikk vi ny forlengelse ut 2019. Dette legger enda bedre til rette for en varig forbedring av personalets kompetanse til å legge opp til praktisk og anvendbar undervisning i realfag, spesielt med fokus på regning.

Strategi for realfagskommunen Gjerstad ble utarbeidet og godkjent i februar 2016, og videreføres ut 2019.

Gjerstad skole har vært med i et stort internasjonalt prosjekt gjennom Erasmus+. Prosjektet ble avsluttet i juni 2018. Det er søkt om deltakelse i et nytt prosjekt for kommende periode.

Fra og med høsten 2018 har skolene hatt sterkt fokus på skolesammenslåing. Gjennom veiledning fra UiA arbeides det med kultur og elevsyn.

Ny læreplan har også sterkt fokus og overordnet del av denne arbeides med i lærernes 3-1 samlinger. (3-1 = 3 skoler blir til 1)

2.3 Senterutvikling

Arbeidet med en tydelig og praktisk rettet strategi for senter- og næringsutvikling har blitt skjøvet fram i tid, da en i første omgang har fokusert på boligområder og prioritering av hvilke områder kommunen skal prioritere utbygd. Strategien for senter- og næringsutvikling påbegynnes i 2019.

Hovedmål

Kommunen skal legge til rette for en bærekraftig utvikling av og langsiktig vekst på Brokelandsheia som kommunesenter, med spesielt fokus på næringsutvikling, og Kirkebygda som lokalsenter, med fokus på boligutvikling og gode møteplasser.

Måloppnåelse

Opparbeiding av gode møteplasser ligger i planverket, men er enda ikke realisert. I 2018 ble det arbeidet med konkretisering av planer for opparbeiding av en sansegate på Brokelandsheia. I budsjettprosessen for 2019 ble dette stoppet.

Det jobbes aktivt innenfor alle delområdene på Brokelandsheia med å få på plass planlagte etableringer og bearbeide aktuelle nye aktører, samt å styrke eksisterende næringsvirksomheter, så langt det har vært mulig med den usikkerhet planene for ny E-18 har skapt. Kommunen har i 2018 hatt fokus på å være en pådriver for videreutvikling.

Det har vært jobbet med å få på plass en næringsforening uten å komme i mål i 2018, dette arbeidet intensiveres i 2019.

Utbyggingen av nytt boligområde på Mostad startet opp i 2018.

Kommunen innførte i 2017 en ordning med julegaveønsker, hvor anonyme ønskelapper har blitt hengt opp på juletreet både på Brokelandsheia og ved Almestaua. Denne suksessen ble videreført i 2018.

Mål delvis nådd. Dette er et kontinuerlig arbeid.

Mål

Næringsetablering bør til en viss grad styres for å sikre et levende sentrum med handel, offentlige tjenester, kulturaktiviteter og alt som hører med til et godt "landsbyliv".

Måloppnåelse

Kommunen har et konstant fokus på hva de forskjellige områdene på Brokelandsheia skal benyttes til, iht. områdereguleringen for Brokelandsheia. Videre har kommunen ved kontakt med investorer/etablerere hatt fokus på at en tilbyr tomter tilpasset den virksomheten de ønsker å etablere, i tråd med reguleringsplan.

Dette blir jobbet med kontinuerlig.

Mål

Komplementerende næringsbedrifter bør oppsøkes og fristes til å etablere seg på Brokelandsheia.

Måloppnåelse

Næringssjefen arbeider fokusert med nyetableringer, gründervirksomhet og oppfølging av eksisterende næring. I møte med interessenter og mulige næringsetablerere har kommunen som mål å være åpen for alle typer næringsetableringer. Det er gitt sterke politiske signaler på at ingen skal ekskluderes. Samtidig jobbes det med en strategi for hvordan og hvem en skal henvende seg til direkte for å få til en god næringsmix.

2018 har vært et utfordrende år med hensyn til næringsetablering, med den usikkerheten som har vært om ny firefelts E-18 fortsatt ville gå gjennom Brokelandsheia. På tross av dette ble en ny bedrift med ca. 20 arbeidsplasser etablert.

Mål delvis nådd, men vil bli jobbet med kontinuerlig fremover.

2.4 Befolkningsutvikling

Mål

Gjerstad kommune skal ha en netto befolkningsvekst i kommuneplanperioden der barnefamilier og yngre, arbeidsføre mennesker i alderen 20-55 år utgjør grunnlaget for dette.

Måloppnåelse

Det er satt på politisk dagsorden å jobbe med å få til en positiv befolkningsutvikling, men tallenes tale viser en befolkningsnedgang i 2018 på 0,5 % (fra 2467 1.1.18 til 2454 1.1.19, tall fra SSB). I 2017/2018 var det i gang et arbeid med markedsstrategi, men arbeidet ble ikke opprettholdt gjennom 2018, det må tas opp igjen i 2019.

Mål ikke nådd, og det må jobbes kontinuerlig med å finne og iverksette de riktige virkemidlene/tiltakene.

Mål

- Være en kommune med bosteds-, bedrifts- og besøksattraktivitet, i samspill med de andre kommunene i Østre Agder.
- Prioritere, og forsterke regionalt samarbeid for å skaffe flere arbeidsplasser i et felles arbeidsmarked – fortrinnsvis kompetansearbeidsplasser

- Når det gjelder næringsutvikling skal Gjerstad kommune bidra til økt verdiskapning og vekst gjennom koordinering av offentlige og private interesser, samt bidra til et godt samarbeid regionalt, på tvers av kommunegrensene (jf. Strategisk næringsplan for Østre Agder 2015-2020).

Måloppnåelse

Gjerstad kommune har jobbet sammen med næringsmedarbeiderne i nabokommunene i Østre Agder næringsforum for å kartlegge og sette en agenda for hvordan regionen best kan jobbe med både bedrifts- og besøksattraktivitet. I tillegg har kommunene, ved hjelp av sekretariatet i Østre Agder, fått opp å gå en næringsarealbank for regionen.

Regionalt næringsfond for Østregionen har hatt en jevn strøm av kvalifiserte søknader fra Gjerstad også i 2018.

Mål delvis nådd – det jobbes kontinuerlig med dette.

Mål

Gjerstad kommune skal til enhver tid ha et godt og variert tilbud av boliger og boligtomter i tilknytning til både Brokelandsheia og Kirkebygda.

Måloppnåelse

Arbeidet med utvikling av infrastruktur for boligfeltet på Mostad er godt i gang, og slutføres 2019. Boligfeltet på Glimmeråsen er klar for utbygging av infrastruktur, men er satt på hold til vi vet mer angående korridor for ny E18.

Det er fortsatt ledige boligtomter på Brokelandsheia, på Lindvollheia. Kommunen har sett en økende interesse for småbruk blant yngre og barnefamilier. Flere småbruk har fått nye eiere de siste årene.

Mål delvis nådd.

Mål

Realisere Brokelandsheia som regionalt knutepunkt for vei og jernbane på Agder.

Måloppnåelse

Brokelandsheia som regionalt knutepunkt for vei og jernbane jobbes det kontinuerlig med både administrativt og politisk i forbindelse med nasjonal transportplan (NTP).

Gjennom hele 2018 har det vært en pågående planprosess for ny firefelts E-18 Dørdal – Grimstad. Planlegging og utbygging skjer i regi av Nye Veier AS. Gjerstad kommune deltar i interkommunalt plansamarbeid sammen med kommunene Bamble, Kragerø, Risør, Tvedestrand, Vegårshei, Arendal og Grimstad, samt Aust-Agder og Telemark fylkeskommune, etter plan- og bygningsloven kapittel 9, for gjennomføring av kommunedelplan for E18 Dørdal-Grimstad. Gjerstad kommunes hovedfokus har vært at veien fortsatt må gå gjennom Brokelandsheia, og dette har alle de øvrige kommunene i plansamarbeidet støttet opp under.

Temaet vil bli jobbet med inntil målet er realisert.

Mål

Sikre at kommunens tjenester har god kvalitet og godt omdømme gjennom kompetente ledere og tjenesteytere, forutsigbarhet, effektivitet og samhandling.

Måloppnåelse

Dette jobber kommunen kontinuerlig med. For å mestre nåværende og fremtidige utfordringer er det særlig lagt vekt på å videreutvikle et tettere samarbeid på tvers av alle enheter.

Mål oppnådd så langt, men jobbes kontinuerlig med.

Mål

Befolkningen skal ha tilgang på et allsidig kultur- og aktivitetstilbud i kommunen og regionen.

Måloppnåelse

I reisetid er det bare 45 minutter mellom Gjerstad og profesjonelle kulturtilbud, teater og konserter i Arendal kulturhus, kulturhuset i Drangedal og Ibsenhuset i Skien, og bare en halvtime til Riksteater- og kinoforestillinger i Risør og Kragerø. Det er dessuten kun 50 minutter med toget til Bø, som byr på en mengde kulturtilbud på flere arenaer. Gjerstad kommune har ellers et allsidig og attraktivt kulturtilbud med Gjerstad Live, Brokelandsheiadagene, Møllafestivalen, kulturkvelden i november, kirkekonserter, flere sports- og idrettsarrangement og andre større og mindre arrangement i foreningenes regi.

I det daglige, året igjennom, har Gjerstad kommune vel 60 forskjellige aktivitetstilbud av ulike karakter, fra menighetsforeninger til kunst, idrett, motorsport, friluftsliv, velforeninger, veldedighet og musikktilbud, med stort og smått.

I plan for oppvekst og utdanning og plan for helse og omsorg, er det satt fokus på at alle barn skal få delta på minst én fritidsaktivitet. Dette arbeidet har man i 2018 jobbet godt med, gjennom;

- «Ung aktiv», som nå har blitt en del av kommunens ordinære drift.
- MOT etter skoletid, som er i stadig utvikling, i samarbeid med flere aktører.

Høsten 2018 ble det arrangert ALLE MED-samling med deltakelse fra lag/foreninger i tillegg til kommunen, her ble det planlagt flere tiltak som pågår i 2018/19.

Målet delvis nådd.

2.5 Arbeid med kommunal planstrategi

I plan- og bygningsloven (PBL), som trådte i kraft 1. juli 2009, er det bestemmelser om hvordan kommunen skal organisere og følge opp sitt planansvar. Kommunestyret skal utarbeide og vedta kommunal planstrategi for innværende kommunestyreperiode.

Planstrategien er ikke en plan, men et strategidokument som skal få frem den politiske prioriteringen av planbehovet i kommunestyreperioden, og om kommunale planer eventuelt skal helt eller delvis revideres.

Kommunal planstrategi for perioden 2017-2021 (vedtatt juni 2017) forutsatte at arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel og oppdatering av samfunnsdelen skal ha oppstart i 2018. På grunn av mye arbeid og møtevirkosomhet for kommunen i forbindelse med Kommunedelplan for E-18 Dørdal-Grimstad som interkommunalt plansamarbeid i regi av Nye Veier, ble oppstarten av kommuneplanarbeidet noe forsinket, men planprogrammet legges frem for planutvalget i januar 2019.

Boligsosial handlingsplan for perioden 2018-2021 ble vedtatt 26.4.18 og kommunedelplan for trafiksikkerhet 2018-2022 ble vedtatt 27.9.18. Ved årsskiftet 2018-19 er kulturminneplan og revidert klima- og energiplan under arbeid. Arbeidet med strategiplan for mangfold, inkludering og samhandling og plan for forebyggende arbeid rettet mot barn og unge startes opp vinter/vår 2019.

Gjerstad kommune vil fortsatt ha en pragmatisk tilnærming i alt planarbeid, ved å utarbeide praktisk rettede og anvendbare planer, heller enn omfangsrige og detaljerte dokumenter som ikke blir lest.

3. Fagområder direkte under rådmannen

3.1 Barnehagemyndighet og skoleeier

Gjerstad kommune legger vekt på å være en synlig, bevisst og ansvarlig barnehageeier, barnehagemyndighet og skoleeier, både administrativt og politisk.

Barnehage- og skoleeier følger aktivt opp kvaliteten i barnehage/skole, og har klare og ambisiøse mål for barnehage/skole i utvikling. Barnehagen og skolene i Gjerstad skal fremme mestring, læring og utvikling for alle.

Kommunen deltar i Østre Agder Oppvekstforum, som i 2018 også er blitt styringsgruppe for IKT-utvikling i oppvekstsektoren for medlemskommunene i IKT Agder. I 2018 er det også etablert fagnettverk for barnehage i regi av Østre Agder.

Barnehagemyndigheten har ikke gjennomført tilsyn med barnehagene i 2018, dette året har oppfølgingen vært foretatt gjennom jevnlig dialog med barnehagens ledelse.

Gjerstad kommune er realfagskommune ut 2019, det foregår mye god utviklingsaktivitet innen realfag i både barnehage og skole.

I 2018 er det lagt særlig vekt på å videreutvikle bruken av tilstandsrapporten for grunnskolen til et reelt forbedringsverktøy, og den er i større grad gjort kjent og gjennomgått i personalet ved skolene.

3.2 Samfunnsmedisin

Kommuneoverlegen skal ivareta lovkrav innen visse samfunnsmedisinske områder. Hovedsatsingsområdene innen samfunnsmedisin i Gjerstad har i 2018 vært:

Miljørettet helsevern

- Kommunen jobber for å ha oversikt over de faktorer i miljøet som påvirker befolkningens helse. Der det fremkommer forhold ved miljøet som kan ha negativ innvirkning på befolkningens eller enkeltpersoners helse, skal kommunen søke å iverksette tiltak som kan fjerne eller redusere den negative helseeffekten.
- Det føres tilsyn med miljørettet helsevern i skoler og barnehager, for å sikre best mulig arbeidsmiljø for elever og barnehagebarn. I 2018 har det vært gjennomført tilsyn med miljørettet helsevern ved alle tre skoler, og kommuneoverlegen har vært involvert i planleggingen av ny skole på Abel.

Smittevern

- Kommunen skal, ved hjelp av smittevernplan og konkret smittevernarbeid, jobbe for å redusere risiko for at Gjerstads befolkning blir smittet av farlige sykdommer.

Medisinskfaglig rådgivning

- Kommunen skal kunne gi råd i spørsmål med helsetilknytning både overfor kommunens innbyggere, og overfor egne kommunale organer.

Deltakelse i interkommunale fora

- Gjerstad kommune deltar i samfunnsmedisinsk faggruppe, som har rådgivende funksjon i helsespørsmål overfor alle kommunene i Østre Agder.

De samme hovedsatsingsområder er planlagt videreført for de neste 4 årene i planperioden.

3.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet gjennom forebyggende arbeid og beredskap. Når kriser eller katastrofer inntreffer skal kommunen iverksette tiltak for å beskytte befolkningen og sørge for å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner.

Krise- og beredskapsarbeid har vært prioritert i Gjerstad kommune i 2018, og planlagte aktiviteter i henhold til årshjul for beredskapsarbeid er gjennomført.

Det er gjennomført møte i kommunens beredskapsråd med orientering om planer for håndtering av hendelser i tilknytning til vannforsyning, siden dette var tema for årets stabsøvelse initiert av fylkesmannen. Beredskapsrådet består av ordfører, formannskapet, rådmann, beredskapskoordinator, leder for administrasjonssenheten, leder for samfunnsenheten, Kommuneoverlegen, leder psykososialt kriseteam, lokal brannmester, Politiet ved lensmann, Heimevernet ved områdesjef, Sivilforsvaret, Aust-Agder Røde Kors.

Gjerstad kommunes overordnede beredskapsplan er ajourført i 2018, dette gjøres minimum en gang årlig, beredskapsplaner for barnehage, skole og pleie og omsorg oppdateres også årlig. Andre underliggende planer oppdateres også jevnlig. Alle som har en rolle i beredskapsarbeidet i Gjerstad kommune er kjent med kommunens planer og sin rolle/oppgaver.

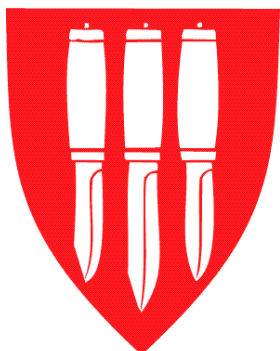
Kommunen har et system for SMS-varsling av befolkningen i krisesituasjoner (Varsling24), varsling kan ved behov iverksettes for hele kommunen, eller for deler av kommunen. Samme systemet benyttes ved andre behov for å informere raskt, som for eksempel ved vannledningsbrudd. En rekke personer i kommunen har gjennomgått intern opplæring/repetisjon i stabstjeneste, bruk av Varsling24 og krisestøttesystemet DSB-CIM, med repetisjon årlig.

Det er et mål for Gjerstad kommune å delta i beredskapsøvelse sammen med andre aktører/kommuner hvert andre år. I juni 2018 arrangerte Fylkesmannens beredskapsavdeling øvelse for Gjerstad og Vegårshei kommune på samme dag. Temaet var hendelse i tilknytning til vannforsyning, og Gjerstad kommune fikk god tilbakemelding for hvordan hendelsen ble håndtert av kommunens kriseledelse.

Det som er og blir en utfordring for kommunen er korte eller lengre strømbrudd. Spesielt gjelder det for øvre del av kommunen. Her mister man raskt mobilkommunikasjon ved bortfall av strøm. Kommunikasjon er spesielt viktig å kunne opprettholde for Gjerstad Omsorgssenter, teknisk vakt/kommunaltekniske tjenester og brannvesenet. Leveringssikkerhet for strøm er et tema som kommunene, ikke minst som eiere i Agder Energi, må sette på dagsorden i enda større grad fremover. Dette blir bare mer og mer aktuelt ettersom velferdsteknologiske løsninger tas i bruk i omsorgstjenestene i større grad fremover.

I 2018 har Gjerstad kommune tatt i bruk nødnetradio til kommunikasjon i krisesituasjoner. Hvert år gjøres noen investeringer som bedrer kommunens evne til å håndtere ulike kriser, i 2018 ble blant annet anskaffet vanntank på tilhenger til bruk ved midlertidig svikt i vannforsyningen, hjertestartere og montert tilkobling for mobilt aggregat på kommunehuset.

4. Kommuneorganisasjonen

Gjerstad kommune er bygdas største arbeidsgiver. Organisasjonen har en flat struktur i to nivåer med rådmannen som kommunens øverste leder og 8 enheter med hver sin enhetsleder.

4.1 Personalarbeid, arbeidsgiverpolitikk og utviklingsarbeid

Antall ansatte, heltid og deltid:

Tabellen som viser antall stillinger, ansatte og årsverk gir et øyeblikksbilde av bemanningen, og gjenspeiler ikke en økning eller en reduksjon gjennom hele året. Tabellen viser stillinger, ansatte, heltid og deltid pr. 1.12.2018.

Tabell 9a Heltid- og deltid i Gjerstad kommune. Kvinner og menn.

Antall stillinger, ansatte og årsverk. Tall per 01.12.2018. Kilde: KS' PAI-register

Sektor	Stillinger				Ansatte			
	Heltid/deltid	Antall stillinger	Andel av stillinger i sektoren	Gjennomsnittlig størrelse på stilling	Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstørrelse per ansatt	Ansatte	Årsverk
Alle	Alle	344		61%		80%	262	211
	Deltid	253	74%	47%	53%	63%	139	88
	Heltid	91	26%	100%	47%	100%	123	123
Administrasjon	Alle	13		69%		75%	12	9
	Deltid	8	62%	49%	58%	56%	7	4
	Heltid	5	38%	100%	42%	100%	5	5
Undervisning	Alle	74		65%		81%	59	48
	Deltid	50	68%	48%	49%	62%	29	18
	Heltid	24	32%	100%	51%	100%	30	30
Barnehager	Alle	32		80%		88%	29	25
	Deltid	14	44%	53%	28%	54%	8	4
	Heltid	18	56%	101%	72%	100%	21	21
Helse/pleie/omsorg	Alle	169		56%		72%	131	94
	Deltid	142	84%	47%	72%	61%	94	57
	Heltid	27	16%	100%	28%	100%	37	37
Samferdsel og teknikk	Alle	23		39%		74%	12	9
	Deltid	22	96%	36%	58%	56%	7	4
	Heltid	1	4%	100%	42%	100%	5	5
Annet	Alle	33		77%		85%	30	25
	Deltid	17	52%	55%	40%	62%	12	7
	Heltid	16	48%	100%	60%	100%	18	18

En ansatt kan ha flere stillinger. Om en ansatt har stillinger i flere sektorer, vil vedkommende telles i hver av disse sektorene. Derfor kan summen av ansatte over sektorene være høyere enn antall ansatte.

Stillingsstørrelse per ansatt er antall årsverk arbeidet i sektoren, delt på antallet ansatte i sektoren. Har en person flere stillinger i sektoren, teller alle med i stillingsstørrelsen. Årsverk disse ansatte yter i en annen sektor eller annen kommune tas her ikke med i beregningen av stillingsstørrelsen.

Kommunens fremste mål skal være å yte gode tjenester for kommunens innbyggere så langt det er mulig innenfor det økonomiske handlingsrommet som kommunen har.

En forutsetning for at tjenestene skal bli gode, er at kommunen til enhver tid har ansatte som innehar den nødvendige kompetanse for å levere gode tjenester, gjennomføre tiltak og drive videreutvikling av organisasjonen og tjenestene.

Gjerstad kommune skal ha en personalpolitikk som gir gode arbeidsvilkår for alle ansatte. Kommunens personalarbeid skal preges av et menneskesyn hvor respekt, sannferdighet, rettferdighet og klokskap gjelder.

Det er avgjørende at kommunen har tilstrekkelige ressurser til å kunne utføre personalarbeidet på en god måte og slik det er nedfelt i vedtatte planer. Bemanningen i administrasjonsenheten er fremdeles på et særdeles lavt nivå, nettopp derfor må vi fortsette å arbeide effektivt og prioritere det viktigste.

På grunn av ressursutfordringer ble Seniordagen dessverre ikke arrangert i 2018.

Medarbeiderdagen ble i 2018 holdt 19. november på Abel ungdomsskole med godt fremmøte. Det var enhetene NAV og Visedal barnehage som arrangerte i 2018. I år var dagen lagt opp med foredrag om «Dørstokkmila», «Gjerstad OL» ble gjennomført, informasjon om arbeidsmiljøprosjektet «Frisk og glad» ble gitt av representant fra KLP. Arbeidsmiljøprisen gikk til Wayni Bergan i Barneverntjenesten Øst i Agder.

Julebord i regi av kommunen ble arrangert den 8. desember. Dette var enda et vellykket velferdstiltak med om lag 140 deltakere.

Også i 2018 har ansatte i kommunen hatt muligheten til å benytte svømmebassenget på Abel ungdomsskole hver torsdag ettermiddag, samt at det har vært gitt tilbud om deltakelse i aktivitetskonkurransen dytt.no.

Rådmannens ledergruppe og mellomlederne i kommunen har deltatt i lederutviklingsopplegg, med fokus på innovasjon, dette avsluttet i november 2018.

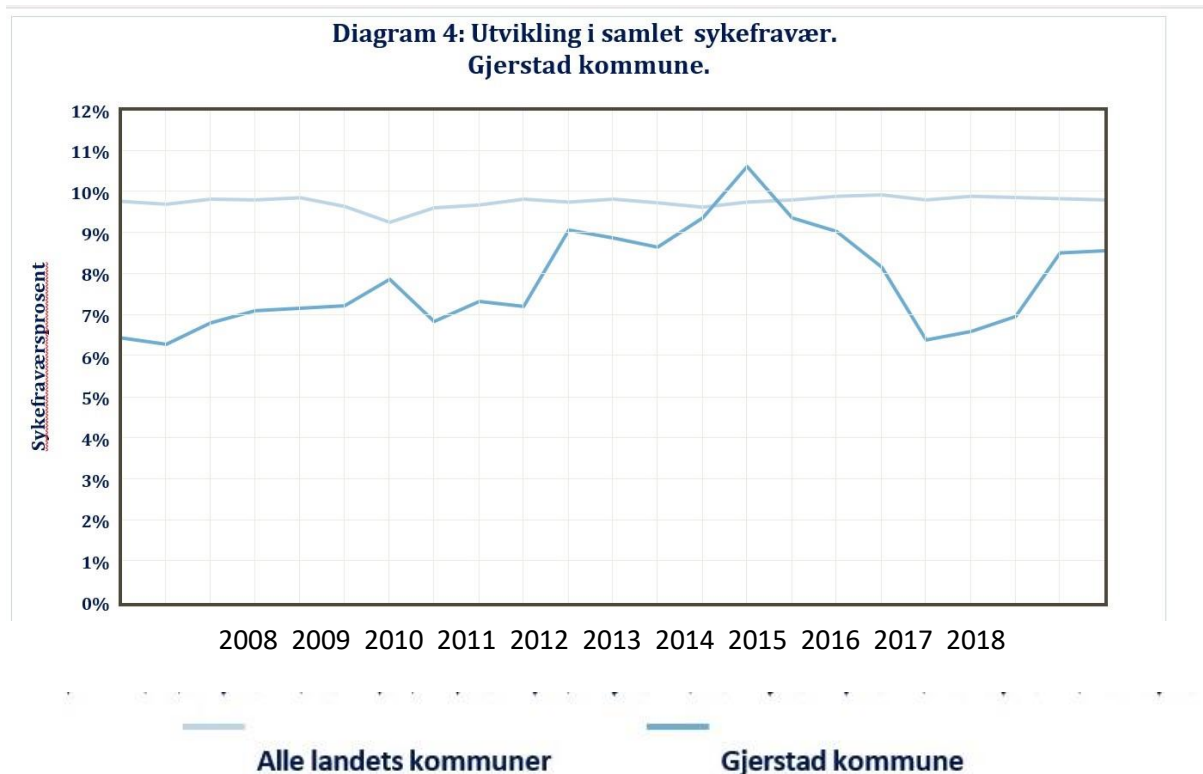
Sykefravær

Gjerstad kommune har som mål å stabilisere sykefraværet på et lavt nivå. I HMS-handlingsplan for perioden 2014 – 2018 er målet mot slutten av perioden satt til 6,0 %. I hele 2018 ble det totale sykefraværet 7,24 %. Dette er en økning på 1,19 % fra 2017. Sykefraværet er høyere enn det oppsatte målet, men det jobbes godt i de enkelte enhetene med å redusere fraværet. Fravær i små enheter gir store utslag i statistikken.

Landsgjennomsnittet i kommunesektoren ligger på 9,8 % pr. 1.12.2018.

Sykefraværstatistikk	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Abel ungdomsskole	3,30	9,59	2,91	5,58	3,00	1,02	3,42		
Administrasjonsenheten	4,33	4,16	5,33	4,59	5,88	5,68	8,63	4,47	4,03
Barneverntjenesten							11,15	8,71	6,72
Familiehuset	3,20	1,83	3,88	6,58	10,17	10,64	4,10	3,34	6,21
Fiane skole	1,04	0,72	3,93	7,04	9,63	1,51	4,25		
Gjerstad skole	7,33	4,27	10,92	5,95	7,25	1,20	1,80		
NAV	1,36	0,37	6,29	6,29	11,15	9,69	3,76	1,66	2,52
Pleie og omsorg	7,36	6,38	8,91	6,85	9,89	7,47	8,26	6,72	10,70
Plan, næring og kultur					3,04	14,76	10,22		
Samfunn og teknikk	9,65	9,31	7,03	6,54					
Teknisk Drift					12,41	15,61	3,66		
Samfunnsenheten								6,10	2,71
Skole								4,62	2,63
Visedal barnehage	12,58	12,37	8,15	11,74	10,51	12,91	6,53	7,50	13,38
SUM	7,47	6,50	7,29	7,18	9,25	7,86	6,56	6,05	7,24

PAI-registeret viser utviklingen i sykefraværet fra 4. kvartal 2017 til 3. kvartal 2018, og ikke hele 2018. For Gjerstad kommune ble resultatet for hele 2018 på 7,24 %.

4.2 Likestilling og mangfold

Likestillingsarbeid i kommunene er nedfelt i Likestillingslovens- og diskrimineringsloven samt Arbeidsmiljøloven. Direkte- og indirekte diskriminering og trakassering er, ifølge disse lovene, forbudt. I Gjerstad kommune er administrasjonsutvalget likestillingsutvalg.

Som arbeidsgiver skal Gjerstad kommune arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i virksomheten. For at mangfoldstrategien skal bli fullstendig må likestillingsarbeidet omfatte alle områder, dvs. kjønn, etnisitet, religion, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, politisk syn, medlemskap i arbeidstakerorganisasjon og alder.

I personalpolitikken er hovedmålet at i Gjerstad kommune skal kvinner og menn ha like rettigheter og muligheter. Dette skal gjelde med hensyn til arbeids-, lønns- og utviklingsmuligheter. Stillingsannonser skal være kjønnsnøytrale, men prinsippet kan fravikes ved utlysning av stillinger der det er behov for positiv særbehandling. Hele stillinger skal være hovedregel i alle tilsetningsforhold (jfr. HTA). Det skal konkret arbeides for å minske andelen av deltidsstillinger i de kvinnedominerte yrkene. Målet er at alle ansatte i kommunen skal være fornøyde med sin stillingsstørrelse.

Kommunen skal tilstrebe å øke andelen kvinner på områder med lav kvinneandel og tilsvarende der det er lav andel av menn. Til alle stillinger som er ledige er praksis at det kalles inn kandidater av begge kjønn hvis de er kvalifisert for stillingen. Dette er spesielt viktig når det gjelder lederstillinger.

Gjerstad kommune er med i et forpliktende samarbeid om å fremme heltidskultur. Tjenesteyting med ansatte i fulle stillinger, eller i store stillingsbrøker, vil føre til en mer effektiv drift, bedre opplevd kvalitet for brukerne, og et mer stabilt arbeidsmiljø. Som det fremkommer av tabell 9a i kap. 4.1 er gjennomsnittlig stillingstørrelse i Gjerstad kommune på 80 %.

Ansettelsesutvalget er ad hoc utvalg som består av enhetsleder, personalkonsulent og en representant for den aktuelle fagorganisasjonen. Ved de fleste ansettelser består ansettelsesutvalget av begge kjønn slik intensjonen er.

Pr. 31.12.18 var det 6 kvinner og 4 menn i rådmannens ledergruppe.

Ansatte fordelt på stillingstørrelse pr. ansatt *) og kjønn. I Gjerstad kommune.

Tall pr. 1. desember i det enkelte år

Tabell 10

Ansatte fordelt på stillingstørrelse pr. ansatt *) og kjønn. I Gjerstad kommune. Tall pr. 1. desember i det enkelte år

Stillingstørrelse per ansatt	Kjønn	Årstall 2016		2017		2018	
		Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent
0 - 24,9%	Kvinner og menn	16	6,1	13	5,0	7	2,7
	Kvinner	13	6,0	10	4,7	5	2,3
	Menn	3	6,1	3	6,1	2	4,3
25 - 49,9%	Kvinner og menn	16	6,1	12	4,6	22	8,5
	Kvinner	15	7,0	11	5,2	19	8,9
	Menn	1	2,0	1	2,0	3	6,4
50 - 74,9%	Kvinner og menn	52	19,7	56	21,5	53	20,4
	Kvinner	48	22,3	51	24,1	50	23,5
	Menn	4	8,2	5	10,2	3	6,4
75 - 99,9%	Kvinner og menn	61	23,1	59	22,6	52	20,0
	Kvinner	56	26,0	56	26,4	47	22,1
	Menn	5	10,2	3	6,1	5	10,6
100%	Kvinner og menn	119	45,1	121	46,4	126	48,5
	Kvinner	83	38,6	84	39,6	92	43,2
	Menn	36	73,5	37	75,5	34	72,3

*) Tabellen handler om stillingstørrelse pr. ansatt. Derfor vil f. eks. en person med to stillinger på hhv. 20 og 50% bli tilordnet gruppen 50 - 74,9%

Lønnsutvikling for fast- og timelønne hoved- og bistillinger i Gjerstad kommune.

Tabell 1

Lønnsutvikling for fast- og timelønne hoved- og bistillinger i Gjerstad kommune.

Tall pr. 1.12.2017 og 1.12.2018 basert på KS' PAI-register.

Kjønn	Månedsførtjeneste 2018	Grunnlønn 2018	Endring i månedsførtjeneste 2017-2018	Endring i grunnlønn 2017-2018	Ansatte 2018	Årsverk 2018	Endring i årsverk 2017-2018
Kvinner og menn	42.330	39.774	2,8%	2,0%	262	211	1,1%
Kvinner	41.469	38.765	2,4%	1,8%	215	169	2,7%
Menn	45.855	43.902	5,0%	3,3%	47	41	-4,7%

Lønnsforhold justert for ulike faktorer. Gjerstad kommune.

Tabell 3

Lønnsforhold justert for ulike faktorer. Gjerstad kommune.

Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn. Tall pr. 1.12.2016, 1.12.2017 og 1.12.2018.

Justert for	Årstall					
	2016		2017		2018	
	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsførtjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	95,5	91,4	92,8	89,6	90,4	88,3
Alder	96,3	92,4	93,2	90,4	91,6	89,8
Stillingsgruppe	102,8	100,3	99,5	97,9	96,8	96,5
Stillingskode	102,6	101,0	101,3	100,4	98,6	99,0
Utdanning	99,2	97,4	97,7	97,6	96,4	97,3

Tallene uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

4.3 HMS-arbeid

Hver av kommunens 8 driftsenheter er definert som et eget verneområde med et valgt verneombud. Unntaket er Visedal barnehage som har to verneombud, dvs. ett på Renstøl barnehage og ett på Alvheim barnehage. Barnehagen har også etablert et eget lokalt arbeidsmiljøutvalg. Skolene har hvert sitt verneombud. Kommunehuset er ett verneområde for Administrasjonsenheten og Samfunnsenheten ekskl. deler av Teknisk drift. Hovedverneombud er valgt av arbeidstakerorganisasjonene i kommunen.

Hovedverneombud (HVO) og verneombud (VO) pr. 31.12.2018 er:

HVO	Karianne Hoksrud	Barneverntjenesten Øst i Agder
VO	Thomas Christensen	Fiane skole
VO	Ole Jacob Aspesæter	Gjerstad skole
VO	Olav Engh	Abel ungdomsskole
VO	Helene Øygarden	Alvheim barnehage
VO	Astri Beate Eikeland	Renstøl barnehage
VO	Henning Eng	Teknisk drift (Renhold og vaktmestere)
VO	Kristin S. Halvorsen	NAV Gjerstad
VO	Tom Jacobsen	Kommunehuset
VO	Hege Holte Ausland	Barneverntjenesten Øst i Agder
VO	Mona Lien	Familiehuset
VO	Cathrine Teglverket	Pleie og omsorg
VO	Janne Linn Mykland Haugen	Pleie og omsorg

I henhold til vedtatt HMS-handlingsplan har enhetsleder og verneombud gjennomført årlig vernerunde innenfor sitt verneområde.

Gjerstad kommune har i 2018 gjennomført KS' medarbeiderundersøkelse «10-Faktor». Dette er en standardisert undersøkelse med 10 faktorer. Mange kommuner benytter denne undersøkelsen i sitt HMS-arbeid. Deltakelsen i undersøkelsen i 2018 var på hele 80 %. Undersøkelsen viste at Gjerstad kommune sammenliknet med andre kommuner som har gjennomført undersøkelsen ligger på samme nivå, men også at Gjerstad har bedre resultat enn gjennomsnitt for kommuner på enkelte faktorer. Resultat av arbeidet følges opp i enhetene.

Vernerunden for 2018 var lagt opp som en elektronisk vernerunde for å kartlegge fysisk arbeidsmiljø. Dette resulterte i god deltakelse i enhetene. Innspill og merknader som kom frem i vernerundene på de enkelte arbeidsplassene ble presentert i kommunestyresak 18/70 HMS handlingsplan 2019.

Avtalen som Gjerstad kommune har med Yrkeshelse sør AS skal dekke behovet for råd og veiledning innen; Konflikthåndtering, dialogmøter, funksjonsvurdering, utvikling av forebyggende tiltak, fysisk arbeidsmiljø og ergonomi, kvalitetssystem iht. internkontrollforskrift HMS.

Det ble høsten 2014 inngått IA-avtale med NAV Arbeidslivssenter for perioden 2014-2018, og samtidig utarbeidet en ny lokal IA-plan for perioden.

4.4 Internkontroll

For å dokumentere og følge opp arbeidet med HMS og kvalitet på tjenestene i kommunen, brukes det web-baserte verktøyet QM+. Via kommunens hjemmeside kan ansatte nytte dette verktøyet for å finne aktuelt lovverk, rutinebeskrivelser, sjekklister mv, melde avvik eller komme med forslag til forbedringer.

Bruken av QM+ har hatt en positiv utvikling i 2018. Avviksmeldinger er det som systemet benyttes mest til. Enhetene har vært mer aktive med å legge inn rutiner og utvikle nye meldingsskjemaer i internkontrollsystemet QM+ i 2018 enn tidligere.

4.5 Lønnsforhandlinger

Avtaleverket i kommunene har tre forhandlingshjemler:

- Kap. 3 som gjelder kommunens toppleder, enhetsledere, økonomisjef, enkelte andre ledere.
- Kap. 5 som omfatter andre ledere og enkelte fagstillinger.
- Kap. 4 som omfatter alle øvrige arbeidstakere.

I kap. 3 og kap. 5 skjer all lønnsdannelse lokalt. Disse kapitlene omfatter 27 medarbeidere.

I kap. 4 skjer lønnsdannelsen dels sentralt og dels lokalt ved at de sentrale parter avsetter en "pott" til lokale forhandlinger.

2018 var et hovedoppgjør og det ble forhandlet sentralt i kapittel 4 og lokalt i kapitlene 3 og 5. Forhandlingene ble gjennomført i et godt samarbeidsklima med alle organisasjonene og forhandlingene ble gjennomført uten brudd.

4.6 IKT/telefoni/bredbånd

Gjerstad kommune er en del av IKT Agder samarbeidet fra 2018. Alle IKT-prosjekter som pågår i kommunen samkjøres og koordineres gjennom IKT Agder.

Det gjøres kontinuerlig utskiftninger av maskinparken. IKT-Agder har gode rutiner for livsløp av hele maskinparken.

Dagens fasttelefonløsning er ikke optimal for Gjerstad kommune som organisasjon, da denne ikke har de integrasjoner som kreves. Med dette menes f. eks. integrasjon mot ansattes kalender. Utskiftning av telefonløsning ville lettet informasjonsflyten mot innbyggere og avlastet ansatte.

Gjerstad kommune søker hvert år om midler fra Nkom til bredbåndsutbygging. I 2018 fikk Gjerstad kommune statlige midler til utbygging av bredbånd i utvalgte områder. Dette er områder som leverandørene ikke kan bygge ut kommersielt på grunn av høye kostnader. Dette prosjektet vil ha oppstart i 2019.

5. Økonomisk resultat

Kommunens økonomiske resultat i 2018 kan sammenfattes slik:

	Regnskap 2018
Rammetilskudd fra staten	-106 658
Andre statlige overføringer	-29 223
Skatt på inntekt og formue	-49 189
Eiendomsskatt	-12 302
Andre driftsinntekter	-97 393
Renteinntekter, utbytte og mottatte avdrag	-8 358
Sum drifts- og finansinntekter	-303 123
Lønn og sosiale utgifter	191 968
Andre driftsutgifter	81 639
Renteutgifter, avdrag og utbetalte lån	24 573
Sum drifts- og finansutgifter ekskl. avskrivninger	298 180
Overskudd (netto driftsresultat)	-4 943

(Tabellen er en svært forenklet illustrasjon, og oppfyller ikke regnskapsforskriftens krav til oppsett. For en mer detaljert oversikt vises det til økonomisk oversikt i eget regnskapsdokument)

Overskuddet utgjør 1,68 % av sum driftsinntekter, en nedgang fra 2,75 % året før.

Til sammenligning anbefaler Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) at kommuner bør ha et overskudd på minimum 1,75 %

Etter å ha hatt betydelige underskudd i 2015 og 2016 kan det dermed nå synes som økonomien er på bedringens vei, men vi står samtidig overfor betydelige utfordringer de kommende årene. Spesielt gjelder dette på inntektssiden, hvor nye regler for eiendomsskatt etter all sannsynlighet vil medføre et årlig tap på kr 4,7 mill fra 2020 og ytterligere 0,9 mill fra 2021.

Avvik mellom regnskap og budsjett kan sammenfattes slik:

	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik fra budsjett	Regnskap 2017
Skatt på inntekt og formue	-49 189	-50 464	-1 275	-47 795
Ordinært rammetilskudd	-106 657	-103 195	3 462	-104 868
Eiendomsskatt	-12 302	-11 550	752	-11 475
Andre generelle statstilskudd	-1 258	-1 266	-8	-1 419
Renteinntekter og utbytte	-8 268	-4 740	3 528	-6 900
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	9 047	7 795	-1 252	7 984
Avdrag på lån	15 287	15 290	3	14 171
Netto brukt / avsatt til disposisjonsfond	-2 980	-2 980	0	450
Frie midler til fordeling drift	-156 320	-151 110	5 210	-149 852
Administrasjonsenheten	13 301	14 190	889	12 933
Politisk virksomhet	1 919	2 050	131	1 981
Skole	30 496	31 150	654	29 646
Visedal barnehage	13 127	13 680	553	13 417
Pleie og omsorg	53 925	47 010	-6 915	50 377
NAV	6 104	6 120	16	6 111
Familiehuset	9 502	10 330	828	7 938
Interkommunal barnevernstjeneste	45 254	41 440	-3 814	41 509
Samfunnsenheten	16 282	15 670	-612	15 690
Kirkelig fellesråd	1 250	1 250	0	1 220
Lønnsoppgjør / pensjon	-3 789	0	3 789	1 058
Fellesinntekter/-utgifter	-39 008	-32 880	6 128	-38 694
Lærlinger	386	1 100	714	387
Frie midler brukt til drift	148 749	151 110	2 361	143 573
Samlet avvik fra budsjett			7 571	

(Tabellen bygger på data fra regnskapsskjemaene 1A og 1B, men oppfyller ikke regnskapsforskriftens krav til oppsett av disse. For en komplett oversikt henvises det til skjemaene 1A og 1B i eget regnskapsdokument).

Tabellen ovenfor sier ingenting om kommunens økonomiske resultat som sådan, og gjelder kun tilførsel og bruk av såkalt «frie midler». Enhetenes egne inntekter vises altså ikke her. Som det fremgår har tilførselen av frie midler vært kr 5.210.000 større enn forutsatt, samtidig som enhetene samlet har brukt kr 2.361.000 mindre av kommunens frie midler enn budsjettet. Dette innebærer at regnskapet samlet sett viser et resultat som er kr 7.571.000 bedre enn budsjettet.

Skatt og rammetilskudd

Rammetilskudd fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet før årets begynnelse, og utgjør slik sett et kjent beløp. Skatt er en noe mer usikker størrelse, og Gjerstad kommunes egne skatteinntekter var i 2018 kr 1,3 mill lavere enn anslått. Likevel var skatteinntekten på landsbasis svært god, noe som medførte at vi mottok kr 3,5 mill mer i skatteutjevningssmidler enn budsjettert. Skatteutjevning føres ikke som noen egen linje i regnskapet, men inngår som en del av «Ordinært rammetilskudd». Netto mottok kommunen altså kr 2,2 mill mer i frie inntekter enn forutsatt i budsjettet.

Renter og avdrag

Avdrag betales i henhold til kommunelovens bestemmelser, som angir at lån skal være nedbetales med like årlige avdrag innenfor investeringenes økonomiske levetid, altså den forskriftsbestemte avskrivningstiden.

Kommunens renteutgifter er de nærmeste årene relativt forutsigbare, da en stor andel av gjelden (kr 200 mill) er bundet til fastrentekontrakter med utløp i henholdsvis 2022 og 2027.

Premieavvik og disposisjonsfond

Premieavviksfondet utgjør ved utgangen av 2018 kr 30.757.961,75 mens akkumulert premieavvik beløper seg til kr 34.546.654,34. Underdekningen på kr 3.788.692,59 vil i forbindelse med behandlingen av regnskapssaken bli foreslått tilført fondet, slik at vi igjen har dekket forpliktelsen fullt ut.

Som det fremgår av ovenstående oversikt er det i 2018 netto brukt kr 2.980.000 av disposisjonsfond. Dette føres alltid i henhold til kommunestyrevedtak, uavhengig av økonomisk resultat. Etter denne disposisjonen utgjør det generelle disposisjonsfondet kr 2.575.614,69 ved inngangen til 2019. Et positivt budsjettavvik på kr 7.571.464,19 muliggjør imidlertid en avsetning på kr 3.782.771,60 etter at ovennevnte avsetning til premieavviksfond er foretatt. Generelt disposisjonsfond vil da utgjøre kr 6.358.386,29. Det er verd å merke seg at dette beløpet utgjør mindre enn 2,2 % av sum driftsinntekter, og slik sett utgjør en svært beskjeden «buffer» mot uforutsette utgifter fremover.

For en komplett oversikt over fondsmidler vises det til regnskapsdokumentet.

Enhetenes resultater

Det er svært gledelig å registrere at hele 5 av kommunens 8 enheter avsluttet 2018 med overskudd. Hva angår underskuddet i Pleie og omsorg skyldes dette trolig at de siste års budsjettprosesser ikke i tilstrekkelig grad har tatt høyde for demografiutviklingen i Gjerstad, med stadig færre barn og stadig flere eldre og pleietrengende.

Hva angår det interkommunale barnevernssamarbeidet er det verd å merke seg at kun 13,0 % av underskuddet «tilhører» Gjerstad i henhold til avtalt fordelingsnøkkel. De resterende 87,0 % gjenspeiler seg i høyere bidrag fra samarbeidskommunene, noe som føres under «Fellesinntekter / -utgifter».

For øvrig vises det til enhetenes egne kommentarer hva angår avvik mellom regnskapsresultat og vedtatt budsjett.

6. Investeringsprogrammet

Prosj.		Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Kommentar
0020	Brokelandsheia (næring)	538	0	Tiltak på infrastruktur ved etablering av Burger King. Tomtesalg dekker utgiften.
0370	Brannvesen - Ombygging brannstasjon	0	600	Avtale med bygmester ble inngått, men vedkommende trakk seg pga. arbeidsmengde. Gjennomføres i 2019.
0380	Veier - Standardheving	579	1 200	Midler ble omprioritert til opprusting "vei Hegdsbråte", dette ble ikke påbegynt i 2018. Derav mindreforbruket.
0420	VA - Kommunalt avløpsnett	1 869	5 000	Utbygginger redusert av kapasitethensyn, og usikkerhet knyttet til kost-/nytte ved noen av investeringene
0421	VA - Oppgradering ledningsnett	336	400	Gjennomført i henhold til planlagte tiltak.
1603	Beredskapstiltak	113	125	Nødvendig tiltak på kommunehuset for oppkobling av nødstrømsaggregat, og 5 hjertestartere er innkjøpt.
1612	Boligfelt øvrebygda	3 029	5 800	Underforbruket skyldes forsinkelser i prosjektet. Sluttføres innen utgangen av juni 2019.
1614	Lukking åpne brannavik	89	125	Avvik lukket, lavere kostnad enn antatt.
1620	Abel skole 1.-10. klasse inkl. flerbrukshall	54 942	41 500	Fakturert iht. framdrift. Overforbruket skyldes god framdrift. Totalkostand forventes innenfor bestemt
1635	PLO - Velferdsteknologi	32	800	Stå- og oppreisningshjelpemiddel. Planlagt installasjon av sykesignalanlegg utsatt til 2019.
1702	PLO - Overbygg hus 1 og 2	865	700	Noe overskridelse, skyldes krav til mer utvendig belysning.
1706	Salg boligtomter	22	0	Kostnader ved salg av tomt.
1709	PLO - Bil dagtilbud	799	800	Opprinnelig planlagt innkjøpt i 2017, men forsinkelser gjorde at denne ble vedtatt på nytt for 2018.
1710	Brokelandsheia - Kjøp av areal til boligformål	0	2 500	Grunneierkontakt er ikke etablert.
1711	Infrastruktur Glimmeråsen	35	6 000	Utsatt grunnet usikkerhet knyttet til ny E18-trasé. Prosjekt utsatt til 2020.
1712	Utleieboliger - Kjøp / oppføring	5 983	5 000	4-mannsbolig på Lindvollheia.
1713	VA - Avkloakking Sundsmyra	0	1 000	Utsatt på grunn av kapasitet, samt usikkerhet knyttet til kost-/nytte.
1801	Barnehage - Oppgradering uteområde Alvheim	140	140	Alle planlagte tiltak gjennomført innenfor ramme.
1802	Familiehuset - Utstyr fysioterapi	0	200	Kun gjort noen mindre innkjøp i driftsregnskapet.
1803	PLO - Innvendig belysning Gjerstad omsorgssenter	1 196	1 250	Avsluttet innefor ramme, men ønsket utskiftinger er ikke gjennomført.
1804	PLO - Utstyr og inventar	304	250	Senger og diverse.
1805	Feieutstyr flisfyringsanlegg Abel	140	150	Nødvendig utstyr er kjøpt inn.
1806	Kirke - Minigraver kirkegård	244	250	Ny minigraver er kjøpt, og den gamle er byttet inn.
1807	Bil drift VA / Teknisk vakt	500	500	Ny bil ble kjøpt våren 2018.
1808	Slamfortykker Sunde renseanlegg inkl. bygg	729	3 500	Framdrift ikke i henhold til plan. Prosjektet sluttføres i 2019.
1814	Profilering merkevaren Gjerstad, film	0	200	Kansellert i henhold til vedtak.
2180	Egenkapital KLP	683	700	Årlig obligatorisk tilførsel av egenkapital som følge av vårt eierskap i KLP.
2235	Lindvollheia 2. byggetrinn - Salg tomter	88	0	Kostnader ved salg av tomt.
8200	IKT - Lokale investeringer utenom DDØ	199	700	Investeringer gjøres i mindre grad lokalt etter tilslutningen til IKT Agder.
	Investeringer i anleggsmidler	73 454	79 390	

Tabellen omfatter kun investeringsregnskapets utgiftsside. For en komplett oversikt inklusiv finansieringstransaksjoner vises det til regnskapet.

I all hovedsak lånefinansieres kommunens investeringer, dog med enkelte unntak. Det er ikke tillatt å lånefinansiere kjøp av aksjer og andeler, slik at egenkapitaltilskudd KLP i stedet er finansiert ved bruk av ubundet investeringsfond.

Avdrag betales fra og med året etter at investeringen er foretatt, slik at driftsregnskapet inneværende år i liten grad påvirkes av investeringsnivået. Avdragsbelastningen de påfølgende år avhenger av hvilke typer driftsmidler man har investert i. Eksempelvis har IKT-investeringer kun 5 års avdragstid, mens institusjoner og administrasjonsbygg har hele 50 år.

7. Enhetene

7.1 Administrasjonsenheten

Administrasjonsenhetens visjon er:

“Administrasjonsenheten – kompetanse og kunnskap – alltid”

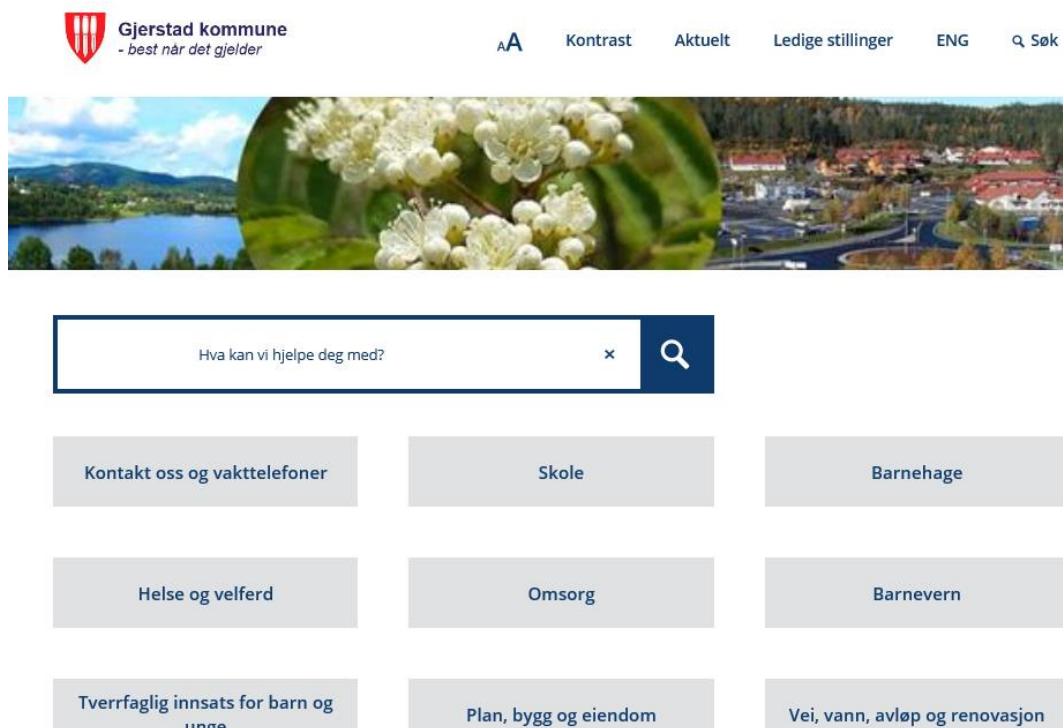
Enheten er en kompleks enhet med mangeartede arbeidsområder som nødvendiggjør god kunnskap og kompetanse.

Administrasjonsenheten er bemannet med godt kvalifiserte medarbeidere som ivaretar sine oppgaver på en god og ansvarsfull måte.

Samholdet i enheten er godt. Ansatte i enheten tar initiativ til sosiale arrangement for ansatte på kommunehuset og tilstøtende bygg.

7.1.1 Glimt fra virksomheten

I 2018 fikk Gjerstad kommune ny hjemmeside. Prosjektet ble utført i samarbeid med våre nabokommuner øst i Agder. Facebook er nå bygd inn i hjemmesiden under aktuelt, slik at vi kan nå ut til alle med nyheter via denne kanalen.

7.1.2 Viktige hendelser/begivenheter i 2018

Enheten har bidratt til videreutvikling av samarbeidet i regionen for å vurdere samarbeidsområder der man sammen kan sikre kvalitet og bedre ressursutnyttelse.

7.1.3 Måloppnåelse

Enheten har gjennom året bistått andre når det gjelder arbeidsmiljøtiltak og personalsaker/spørsmål. Dette arbeidet har fungert godt. De årlige samarbeidsmøtene er ikke gjennomført med alle enhetene i 2018.

Medarbeiderundersøkelse i KS's sin 10-Faktor undersøkelse (www.10faktor.no) er gjennomført for hele kommunen. Deltakelsen i undersøkelsen var stor, hele 80 %. Resultatene av undersøkelsen følges opp av enhetene selv.

For administrasjonsenheten var deltakelsen 100 %. Resultatene er fulgt opp i enheten og justeringer er gjort.

Det har også i 2018 vært sterkt fokus på revisjon/oppgradering av reglementer og retningslinjer.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner er godt, det er konstruktive prosesser i de arenaer hvor arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene møtes.

Lønnsforhandlinger er gjennomført i tråd med god forhandlingskikk og i et godt forhandlingsklima sammen med de ansattes organisasjoner.

På grunn av ressursutfordringer ble dessverre "Seniordagen" ikke gjennomført i 2018. Veiledning og hjelp med søknader om pensjon er gitt ved behov i løpet av året. En av pensjonsleverandørene har i løpet av 2018 endret rutinene slik at det er arbeidstaker selv som må søke om pensjon, og ikke arbeidsgiver. Dette er et arbeid som blir vanskelig å gjøre fremover, på grunn av endrede pensjonsregler. Det er pensjonsleverandørene selv som har den beste oversikten over et så komplisert regelverk.

Internkontrollsystemet QM+ har ikke vært jobbet så mye med som ønskelig i 2018, skal intensiveres i 2019.

Vernerunden for 2018 ble gjennomført ved elektronisk gjennomgang, og fysisk der hvor dette var nødvendig. Enheten, i samarbeid med alle enhetene i kommunen, jobber for at alle som ønsker det kan oppnå større stillingsstørrelse.

«Retningslinjer for utdanningsstipend» er godt kjent, og mange har benyttet seg av muligheten til å søke og er blitt tildelt stipend. Det er administrasjonsenheten sammen med rådmannen som behandler stipendsøknadene. Kompetanseplanen er ikke implementert i hele organisasjonen.

Gjerstad kommune fikk ny nettside i 2018, og det ble brukt ressurser til dette prosjektet. Aktuell kommunal informasjon fra de forskjellige enhetene formidles via hjemmesiden og Facebook. Skjema for ledere og ansatte oppdateres når dette er nødvendig på ansattportalen.

Informasjonsflyten internt via ansattportalen har økt, det er stor reduksjon i masseutsending av E-post til ansatte. Det pågår en kontinuerlig ansvarliggjøring av enhetene til å informere fellestjenesten om møter, frister, arrangementer, mv. Dette gjelder også nyheter og evt. pliktige kunngjøring på hjemmesiden.

Informasjon til politikere er god, og sendes ut så raskt som mulig.

Møteinnkallinger, sakslister og annen informasjon sendes elektronisk innen gitte frister. Dette fungerer godt. Det er fortsatt noen medlemmer i eldrerådet og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne som ikke har mulighet for å motta elektronisk informasjon.

Bruk av elektronisk informasjon er raskere og mer kostnadseffektiv.

Det har vært arbeidet kontinuerlig med bevisstgjøring av enhetenes ansvar for rydding og avlevering til vårt eget depot og til Aust-Agder museum og arkiv. Her er et etterslep på avleveringen. Det arbeides kontinuerlig med å informere enhetene om arkivlovens krav.

Prioritering av arbeidsoppgaver internt gjøres slik at de viktigste kommer først, og enheten sørger for overlappende kompetanse der det er mulig.

Kurs i aktuelle fagområder gjennomføres kontinuerlig, enten internt eller eksternt.

Saker og henvendelser besvares mer og mer elektronisk i stedet for på papir, da dette er raskere og mer kostnadseffektivt. Den elektroniske utsendingsløsningen SvarUt er godt innarbeidet.

Straffeporto er blitt en utfordring på grunn av vekten på brevene. På grunn av fukt om vinteren sveller konvolutten opp og portoen blir for lav.

Tilnærmet alle får nå lønsslipp elektronisk, og det gis ikke lenger valg ved ansettelse om lønsslipp på papir.

Innfordringssystemet brukes effektivt, og det utføres renteberegning på alle restanser.

Tvangsinnfordring brukes når det er nødvendig.

Antall inngåtte eFaktura-avtaler på kommunale krav har økt.

Det er i 2018 sendt ut om lag 14.000 fakturaer, hvorav om lag 700 av disse var EHF (Bedrift), om lag 3.300 til EF (Privat) og om lag 10.000 var papir og avtalegiro.

7.1.4 Kommentarer til driften

Enheten hadde et mindreforbruk på kr. 888.779,-. Resultatet var vanskelig å forutse da det alltid er knyttet stor usikkerhet til utviklingen på IKT-området, og utfordringer som oppstår gjennom året. Enheten har mange fellesutgifter som går på tvers av enhetene. Deltakelse i IKT Agder har gitt store besparelser på IKT-området i 2018.

Grunnet lav bemanning er det utfordringer med hensyn til fleksibilitet og arbeidsoppgaver. Enheten har utfordringer med lønnsarbeidet etter at Gjerstad kommune ble vertskommune for Barneverntjenesten Øst i Agder. Dette arbeidet har økt og en 100 % stilling på dette feltet har vist seg å være knapt. Antall personer som skal ha utbetalt lønn og godtgjørelser er de siste årene økt med om lag 200 personer, slik at det utbetales lønn og godtgjøring til om lag 520 personer hver måned.

Sykefraværet i 2018 var:

Korttids: 0,98 %

Langtids: 3,06 %

Samlet: 4,03 %

Statistikk fra sak/arkiv-systemet:

Type	Antall	Kommentar
Nye saker	1.407	Byggesak, ansettelse, konsesjon/egenerklæring, delingssaker.
Inngående brev	3.389	Brev og E-poster
Utgående brev	1.828	
Politiske saksfremlegg	135	
Interne notater	2.593	X og N-notater

7.1.5 Utfordringer framover

Enhetens utfordringer fremover vil være på bemanning og økonomi. Det er over flere år gjort reduksjoner i bemanning, men arbeidsoppgavene er ikke redusert tilsvarende. Det er på arkiv-, personal- og økonomiområdet innført økte krav. Innføringen av A-melding har ført til store utfordringer og økt arbeidsmengde for ansatte i enheten og ledere i hele organisasjonen.

Enheten har i dag et godt arbeidsmiljø og må jobbe aktivt for å videreføre dette.

Nytt sak/arkiv system for alle kommuner i østregionen skal være på plass 1.6.2019.

Nytt ERP-system (Enterprise Resource Planning) med moduler innen HR, lønn, økonomi og innfordring skal være på plass for alle kommuner i østregionen den 1.1.2020. Dette er et ledelsesinformasjonsverktøy som også benytter elektroniske skjema for bla. annet ansattoppfølging, personalmeldinger, reiseregninger, tidsregistrering osv. Det nye ERP-systemet vil rasjonalisere dagens arbeid betraktelig, og være fullelektroniske systemer som ansatte og politikere skal benytte.

Kommune-Kari er en løsning som skal gjøre det lettere for innbyggere å oppsøke informasjon om tjenester i Gjerstad kommune uavhengig av åpningstid. Løsningen blir implementert våren/sommeren 2019.

7.2 Skolene

Pr. 31.12.18 var det i Gjerstadskolene 276 elever. Elevene var da fordelt med 82 elever på Abel, 86 elever på Gjerstad og 108 elever på Fiane. SFO-avdelingene hadde 50 elever til sammen. Årsverk i enheten tilsvarte 40,1 pr. 31.12.18, i tillegg er det 2 voksne i arbeidspraksis, en i språkpraksis og to elever fra videregående opplæring som har fått deler av sin praksis i enheten.

Skolene i Gjerstad er opptatt av å være den gode skole der kunnskap og inkludering er viktig. I 2018 har hovedsatsningsområder i Gjerstadskolene vært Realfagskommune, bibliotekssamarbeid og 3-1 (tre skoler blir til en), i dette siste arbeidet har hovedfokus vært elevsyn og overordnet del av nytt læreplanverk. I tillegg har det vært arbeidet med inkludering gjennom prosjektet «Vi bryr oss SAMMEN for barn og unge».

Trivselen oppleves som god innenfor enheten, både blant elever og ansatte.

7.2.1 Glimt fra virksomheten

1.klasse ved Fiane skole

1.klasse ved Gjerstad skole

Abel u-skole – valgfag utsetting av mårfelller

3 skoler blir til 1 skole på Abel – prosjektstart 2018

7.2.2 Viktige hendelser/begivenheter i 2018

- Det ble innskrevet 26 nye førsteklasinger dette året, mens 28 elever gikk ut av 10. klasse ved Abel ungdomsskole.
- Erasmus+ prosjektet; B.L.O.S.S.O.M. ble avsluttet i Gjerstad med internasjonal camp på Gjerstad skole. Her var det ca 50 elever og lærere fra 6 forskjellige land som kom på besøk og overnattet i lavvo. Prosjektet har pågått i ca 2 år.
- 9. klasse har gjennomført Lektor2. I år var det samarbeid med Havforskningsinstituttet. Fokus var søppel langs Gjerstadvassdraget.
- AbelSeminaret i uke 38. Skoler og barnehager har deltatt. Felles foredrag for ansatte i Gjerstad og Risør på kveldstid med Anders Bauenberger.
- Fiane skole har deltatt i «First lego-league» med flere klasser. Finale og besøk på UiA er alltid spennende.
- Fiane skole hadde skoleforestilling for alle elever, i år het forestillingen «En eventyrlig reise»
- 2 lærere fullførte og bestod videreutdanning gjennom Udirs satsing «kompetanse for kvalitet» våren 2018. 6 nye lærere påbegynte videreutdanning innenfor samme satsing høsten 2018. En av inspektørene er i gang med rektorskolen og rådgiver tar studie innen veiledning og coaching.
- Fest for alle ansatte i skolene høsten 2018, dette var startskuddet for arbeidet med å finne frem til felles kultur og elevsyn i ny 1-10 skole.
- Høsten 2018 ble det søkt på midler til å styrke skolebiblioteket. Det ble tilslag på 350 000 kroner til dette arbeidet.

7.2.3 Måloppnåelse

Tidlig innsats/forebygging:

Skolene har lagt vekt på tidlig innsats. Det har vært satset på noe høyere lærertetthet blant de yngste elevene. Alle elever har krav på tilpasset opplæring. Skolene har satt inn noe tiltak i form av kurs så tidlig som mulig ved behov. Skolene har arbeidet systematisk fra 1. til 10. klasse med de grunnleggende ferdighetene (lese, skrive, regne, fortelle og bruke IKT) for å hjelpe elevene til en god fremtid og hindre frafall i den videregående skole. Dette arbeidet har blitt gjort i nært samarbeid med foresatte og skoleeier.

For å sikre elevene et godt psykososialt arbeidsmiljø, har skolene gjennomført en rekke opplegg. Det har vært samarbeid med bl a helsesøster, familiehuset, elever og foresatte. (Zippys venner, Kjærlighet og grenser og MOT.) Helsesøster har i utgangspunktet hatt tilstedeværelse på faste dager på alle tre skoler.

UngdomsLOS er en ny funksjon som har startet opp i 2018. Denne skal løse ungdommer trygt over i videregående skole og være med på å hindre frafall.

Kunnskapsformidling

Skolene i Gjerstad har i 2018 fortsatt arbeidet med å være en lærende organisasjon: En skole som har fokus på kjerneoppgaven; Å gi en god og tilpasset opplæring til alle elever.

- Enheten har brukt tid og ressurser på etter- og videreutdanning av lærere.
- Forlenget engasjement som realfagskommune ut 2019. Satsingen har medført en videreutvikling av matematikkundervisningen. Vi har fått på plass en koordinator.
- Skoleledergruppen har mottatt veiledning fra UiA. Vi har fått hjelp til å lede kulturarbeidet med å samle tre skoler til en. Arbeidet har også gått på overordnet del i nytt læreplanverk.
- Biblioteks-innovasjonsprosjektet har ført til at skolene har endret hvordan de bruker ressurser på skolebibliotek. Flere elever leser mer på skolen, og bibliotekene er mer i bruk. Bibliotekene

samarbeider om å motivere for leselyst og leseglede. Vi har fått midler til å videreutvikle og tenke enda mer skolebibliotek i tida som kommer.

- Nasjonale prøver i 2018 viser resultater som ligger litt over landssnitt for 5. trinn, dvs vi ligger over i lesing og engelsk og rett under i regning. Tallene for 8. trinn er tilsvarende landsgjennomsnitt, dvs vi ligger rett under på lesing, men er her på linje med Aust Agder. Når det gjelder 9. trinn ligger vi litt under landssnitt på både lesing og regning.
- Grunnskolepoeng våren 2018 ligger på 42,9, til sammenlikning lå vi i 2017 på 39,3, i 2016 på 40,8 og våren 2015 lå vi på 39,2.
- Når det gjelder eksamensresultater lå Gjerstad på 3,8 i matematikk skriftlig, et resultat som lå 0,2 over både fylkes- og landssnitt.
For muntlige eksamensfag kan nevnes at Gjerstad hadde et meget godt resultat for matematikk i år også. I år endte vi på 5,5 mot 5,1 i fjor. Landssnitt lå i år på 4,2. For de øvrige muntlige eksamensfagene ble resultatene at for naturfag lå Gjerstad godt under landssnitt med 3,3 i snitt, for norsk lå vi godt over snitt med hele 5,2 i snitt og til slutt for engelsk lå vi litt under snitt med 4,0.

Spesialundervisning/tilpasset opplæring

Gjerstad kommune har hatt et høyt antall elever som får spesialundervisning. Skolene har samarbeidet med PPT for å få tallet ned. Flere elever har fått sin undervisning innenfor tilpasset opplæring i form av tidlig innsats og kurs.

Rekruttering

Det har i 2018 ikke vært problemer med rekruttering til ledige fagarbeiderstillinger. Det har vært vanskeligere å få dekket opp lærerstillinger i skolene, det merkes en klar nedgang i antall søkere til disse stillingene. Når det må settes inn tilfeldige vikarer, er det en utfordring å finne godt kvalifisert arbeidskraft.

IKT

Også 2018 har vært et år preget av mye arbeid med ulike tilpasninger til nye systemer i skolen.

Skole- hjesamarbeid

Skolene har også inneværende år hatt et godt samarbeid med foresatte. Det er foreldrene som har hovedansvaret for elevenes oppvekst og læring. Foreldrene må fremdeles bevisstgjøres på hvordan, og hva, de skal hjelpe barna sine med. Foreldreundersøkelsen ble gjennomført på alle tre skoler. Svarprosenten kunne vært høyere, men generelt sier de som svarer på undersøkelsen, at de er godt fornøyd med skolene i Gjerstad. Alle foresatte har fått tilbud om å gjennomføre foreldreundersøkelsen i forbindelse med utviklingssamtaler eller de har fått brukernavn og passord med hjem.

Ivaretakelse av minoritetsspråklige elever

Gjerstad kommune har vedtatt å ta i mot nye flyktninger og vil prioritere barnefamilier. Det er viktig at barn fra disse familiene får et tilfredsstillende tilbud i grunnleggende norsk slik at de kan fullføre en videregående opplæring og skaffe seg en utdanning. Kommunen har nå en felles plan for mottak av flyktninger. Skolen trenger flere lærere med kompetanse på opplæring av minoritetsspråklige elever, dette er et arbeid som er påbegynt høsten 2018. Skolene tok imot flere nye elever fra flyktningfamilier i 2018.

SFO

SFO har hatt gode fritidsaktiviteter. Det har vært godt samarbeid mellom skole og SFO på begge barneskoler. Gjennom oppfølging av foreldreundersøkelsen og foreldresamtaler har kvaliteten på SFO blitt sikret. Arbeidet på SFO har støttet opp om skolenes mål og handlingsplan. Høsten 2018 startet SFO på begge barneskoler opp med felles personalmøter, dette er et viktig ledd i plan for sammenslåing høsten 2019.

Et godt psykososialt miljø for alle elevene.

Elevundersøkelsen og vår egen lokale trivselsundersøkelse viste at det også inneværende år har vært lite mobbing. Enheten kan allikevel ikke si at det har vært null mobbing, slik målet er. Skolene har også i år jobbet bevisst med temaet gjennom skolenes satsing på klasseledelse. Skolene har egen plan for et godt psykososialt arbeidsmiljø. Planen ble revidert og tilpasset nytt lovverk høsten 2017. (Endelig plan ble vedtatt i kommunestyret mars 2018). Dette er en god plan som skal sikre at alle elever opplever at de har det trygt og godt på skolen. Skolene må alltid ha fokus på mobbing. Elevrådene har arbeidet godt på de tre skolene. De har vært viktige medspillere for å skape et godt psykososialt miljø.

Det ble gjennomført minst to elevsamtaler i tillegg til to utviklingsamtaler sammen med foresatte. Disse samtalene var med på å kartlegge og trygge elevens trivsel.

Gjennom prosjektet «Vi bryr oss - SAMMEN for barn og unge», ble det utarbeidet en veileder for ansatte. Denne veilederen sikrer kompetansen om tidlig identifikasjon og tidlig intervensjon hos ansatte som kommer i kontakt med barn og unge som lever i risikoutsatte livs- og familiesituasjoner. Kommunen har gjennom HBS (Helsefremmende barnehager og skoler) søkt midler til TL (trivselsleder). Oppstart av dette ble planlagt for i slutten av 2018 og skal iverksettes i januar 2019.

7.2.4 Kommentarer til driften

2018 har vært et spennende år for enheten. Det har særlig vært fokus på 3-1, (tre skoler blir til en). Samlet regnskap for enheten viser et mindreforbruk på ca. 2 % av enhetens totale ramme. Dette kan forklares i stor grad med større inntekter enn antatt for gjesteelever fra andre kommuner. Enheten opplever også større fleksibilitet når det kommer til bruk av personalet ved evt sykefravær. Skolene kan lettere hjelpe hverandre med ulike oppgaver. Skolene har fått et tettere samarbeid rundt drift og økonomi etter at vi ble en enhet.

Sykefraværet for hele 2018 har gått ned med 2 % sammenliknet med 2017. For 2018 lå det totale sykefraværet på 2,63 %, mens det for 2017 lå totalt på 4,62 %.

7.2.5 utfordringer fremover

- Å få til jevne, gode resultater i skolen, over tid.
- Etter-/videreutdanning i forhold til nye kompetansekrav.
- Oppstart i ny felles 1 til 10-skole på Abel, sikre en god overgang for elever og ansatte.
- Tilpasninger av budsjett ved å gå fra tre skoler til en.
- Rekruttering av lærere.

Hovedtiltak for skolene i Gjerstad:

- Følge opp elevenes utvikling ved bruk av LUS, kartleggingsprøver og nasjonale prøver.
- Gjennomføre og bruke resultatene fra lokal trivselsundersøkelse, elevundersøkelsen og foreldreundersøkelsen.
- Øke læringstrykket og forbedre klasseledelsen for å høyne det faglige nivået. Dette skal skje i et nært samarbeid med de foresatte og skoleeier.
- Skolen skal ha fokus på Vurdering for Læring (VFL)
- Gi kompetanseheving og videreutdanning av personalet ut fra kartlagte behov.
- Rekruttering av nytt personale i tråd med kompetansebehov.

7.3 Visedal barnehage

7.3.1 Visedal barnehage

Visedal barnehageenhet er fysisk spredt på to barnehager, Alvheim barnehage og Renstøl barnehage. Barnehagen har 135 faste plasser for store barn, som igjen blir regnet ut på grunnlag av barnehagens totale areal for barn over 3 år. Barn under tre år har krav på 1/3 mer areal enn barn over 3 år, og derfor vil det faktiske antall barn i barnehagen alltid være lavere enn 135. Barnehagen er et heldagstilbud med åpningstid fra kl.0700 til 1630 hver ukedag. Kommunen kan pr i dag tilby barnehageplass til alle med rettighet etter § 12a i barnehageloven.

Enhetens visjon er «En fantasifull verden hvor det utrolige skal skje» Denne visjonen er bygget på våre fire grunnverdier som er trygghet, respekt, energi og leikenhet.

7.3.2 Viktige hendelser/begivenheter i 2018

- Uteområdet på Alvheim er blitt betydelig oppgradert
- Inngåelse av systematisk nettverkssamarbeid med alle barnehagene i Risør
- Svømmeopplæring/vanntilvenning er gjennomført med ca 50 barn
- Vi har mottatt flere nye familier fra Syria

Lek

Bærplukk

Teknikk

7.3.3 Måloppnåelse

Mål : Ferdigstille en felles anti-mobbe plan for barnehagene i Gjerstad og Risør

- Tiltak som er gjennomført er nettverksgrupper på tvers av barnehagene i Risørs og Gjerstad. Arbeidet munnet ut i et anti-mobbe-manifest. Dette manifestet bruker enheten til å lage sin egen konkrete plan.
- Felles personalmøter har blitt benyttet til arbeid med kap.1 i rammeplan for barnehager. Kap.1 handler om hvilket verdigrunnlag barnehager i Norge skal ha, og dette har vi knyttet opp mot vårt systematiske anti-mobbearbeid.
- Enheten har gjennomført en fagkveld, og ansatte har deltatt aktivt i Vi bryr oss - SAMMEN for barn og unge-prosjektet.

Målet anses delvis oppnådd, men arbeidet er ennå ikke avsluttet.

Mål : Se fem tegn på at arbeidet med implementering av ny rammeplan for barnehage er i gang

- Alle fellesmøter for personale har inneholdt systematisk arbeid med rammeplanens verdigrunnlag
- Overgangsplan mellom barnehage og skole er revidert, og nye overgangstiltak mellom liten og stor gruppe internt i barnehagen er iverksatt
- «Ordet er mitt - med matematiske briller» er lagt inn i barnehageenhetens årshjul, og blir gjennomført som en fast praksis
- Anti-mobbe manifest er ferdigstilt
- Fordypning som arbeidsmetode er innført
- Enheten er aktive deltagere i prosjektet «Vi bryr oss – SAMMEN for barn og unge»

Målet anses oppnådd.

Mål : Oppnå en bedre score på foreldreundersøkelsen knyttet til tema brukermedvirkning enn på forrige undersøkelse.

- Enheten har ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2018, den skal gjennomføres i april 2019.
- Begrepet brukermedvirkning er diskutert i barnehagens samarbeidsutvalg (SU), og det er blitt jobbet frem arenaer som foresatte opplever mer nyttig.
- SU har sammen kommet frem til at den mest relevante måten foreldre kan medvirke på, er gjennom en tett dialog med barnehagepersonalet rundt sitt barn
- Foreldremøter på vårhalvåret blir nå delt opp i tre ulike møter for å være mer tilpasset, og for at vi kan knytte til oss annen kompetanse på disse møtene.
- Dugnader er gjennomført ved begge barnehagehus, og dette skaper stort engasjement.
- FUB- Foreldreutvalget for Barnehager, en landsdekkende organisasjon er introdusert og gitt informasjon om i SU

Målet anses oppnådd.

Mål : Kunne peke på fem tegn som tilsier at enheten er en lærende organisasjon.

- Enheten tar jevnlig imot studenter fra UiA – 6 studenter i 2018
- To lærlinger har bestått fagprøve som barne- og ungdomsarbeidere
- To ansatte har gjennomført veiledningsstudie ved UiA
- Oppsatte møtearenaer er benyttet på temaer i rammeplanen
- Enheten har utviklet en ny arbeidsmetode for å drive prosjektarbeid
- Pedagogisk dokumentasjon er blitt mer synlig i enheten
- Nettverksarbeid er en gjennomført
- Ståstedsanalyse er gjennomført

Målet anses oppnådd.

7.3.4 Kommentarer til driften

Enheten har hatt et tøft år med tanke på sykefravær. Alt fravær har blitt jobbet nitidig med, og er til enhver tid kartlagt knyttet til om årsaker er relatert til arbeidsplassen og arbeidsmiljøet. Problematikken har handlet om prolaps, kroniske plager i nakke/skuldre, operasjoner og migræne. Dette er fravær arbeidsgiver i mindre grad kan forhindre gjennom tilrettelegging. Arbeidsplassene har blitt vurdert av bedriftshelsetjenesten knyttet til ergonomi, og har scoret godt her. Arbeidsgiver har hatt tett samarbeid med BHT, Arbeidslivssenteret og Lisand AS for å drive et godt personalarbeid i tråd med avtalen om et Inkluderende Arbeidsliv.

Implementering av ny rammeplan har stått sentralt gjennom hele året, og tema som mangfold, inkludering, likestilling og likeverd har blitt jobbet systematisk med. Nye arbeidsmåter må iverksettes for å være i henhold til lovverket, og dette betyr igjen mye samarbeid på tvers av hele enheten og med eksterne aktører. Fordypningsgrupper for alle barn og arbeid med prinsipper i Trygghetssirkelen er viktige eksempler på dette. Viktige lærings- og utviklingsarenaer for enheten har vært nettverksgrupper sammen med barnehagene i Risør, Vi bryr oss SAMMEN for barn og unge- prosjektet, realfagkommunesatsningen og fellesarenaer som planleggingsdager og personalmøter. Ny rammeplan har, i likhet med Gjerstad kommune, et sterkt fokus på tidlig innsats.

Et annet sterkt fokusområde har vært internkontroll. Alle ansatte har økt sin kompetanse og selvstendighet innen dette feltet, noe som igjen bidrar til effektiv og sikker drift.

Enheten har tatt imot nye flyktningfamilier fra Syria. Dette er et viktig, interessant, givende og krevende arbeid. Pr i dag har avd. Renstøl om lag 25% tospråklige barn. Enheten opplever et godt samarbeid med Familiehuset og flyktningtjenesten i dette arbeidet.

Gjennom hele året har enheten arbeidet aktivt med å søke eksterne midler og å drive systematisk arbeid med budsjett og regnskap. Dette har vært med å bidra til at enheten har gjennomført året med et godt økonomisk resultat.

7.3.5 utfordringer framover

- Implementere ny rammeplan for barnehager.
- Tospråklige barn og familier trenger mer systematisk arbeid rundt seg. Pr i dag har ikke dette arbeidet tilstrekkelige ressurser. Enheten og kommunen som lokalsamfunn trenger et sterkere fokus på inkludering.
- Barnehagens økonomiske rammer, tilpasse seg gjeldende forutsetninger og formidle/få forståelse for konsekvenser ut til brukere og politikere.
- Rekruttere og beholde rett kompetanse.

7.4 Enhet for pleie og omsorg

Enhet for Pleie og omsorg skal gi kommunens innbyggere trygghet for at nødvendige omsorgstjenester er tilgjengelige ved behov. Tjenestene skal innrettes slik at de fremmer den enkeltes egenmestring

Enheden er organisert i 3 tjenesteområder; institusjon, hjemmetjenester og TFF (tjenester til funksjonshemmede over 18 år) med til sammen 72 årsverk

Tjenester tildeles etter Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) av tjenestekontoret som ble opprettet i 2017.

7.4.1 Glimt fra virksomheten

Utsikt fra Hoppehagen 22

Utdeling av medalje for lang og tro tjeneste, 47 år, i Gjerstad kommune

7.4.2 Viktige hendelser/begivenheter i 2018

- Deltatt sammen med øvrige kommuner i Agder om felles anskaffelse av trygghets- og varslingsteknologi
- Tatt i bruk nye digitale trygghetsalarmer som er knyttet opp til responscenter i Kristiansand
- Bemanning i natt team (hjemmesykepleie og institusjon) er styrket med en sykepleier
- Tilsyn fra Arbeidstilsynet; kontroll av hvordan virksomheter etterlever kravene i arbeidsmiljøloven, spesielt når det gjelder forebygging av vold og trusler

7.4.3 Måloppnåelse

Mål: Gi tjenester av god kvalitet

- Deltar i læringsnettverket “Gode pasientforløp” sammen med 28 andre kommuner i Agder og alle tre sykehusene i Sørlandet sykehus Helseforetak
- Videreført lokalt forbedringsteam i forbindelse med deltakelse i “Gode pasientforløp”
- Deltar i fagutvalg for eHelse og velferdsteknologi (Østre-Agder)

- Prøvd ut alternativ organisering av støttekontaktjeneste
- Innført «matmerking» i samarbeid med øvrige produksjonskjøkken i Østre-Agder.
- Utskifting av sykesignalanlegg er utsatt til 2019

Mål: Forebygge/utsette behov for tjenester

- Innført Hverdagsrehabilitering som et tilbud til innbyggere som har funksjonsnedsettelse i hverdagsaktiviteter. Tjenesten er tidsavgrenset, er organisert som en delvis integrert del av hjemmetjenesten og gis som enkeltvedtak. 9 pasienter har fått vedtak om hverdagsrehabilitering i 2018.
- Velferdsteknologiske tiltak blir vurdert i saksbehandlingen for vedtak om tjenester.

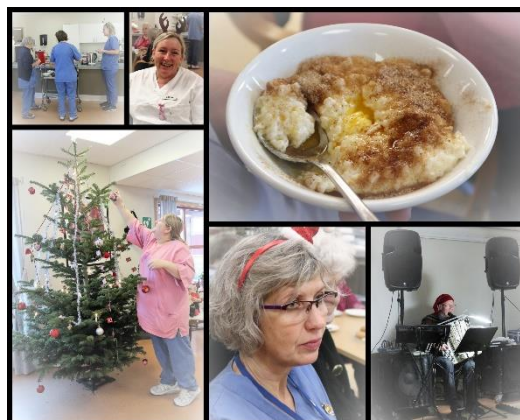
Mål: Kompetanseheving, rekruttere og beholde fagpersoner

- Ansatte som tar relevant utdanning får stipend mot bindingstid
- Gjennomført ABC-opplæring* i studiegrupper; Mitt livs ABC (styrke kompetansen i tjenesten til personer med utviklingshemming) og velferdsteknologiens ABC.
- Alle ansatte har fått tilbud om e-læringskurs
- Fortsatt aktiv bruk av rekrutteringsstillinger
- En helsefagarbeider har tatt videreutdanning på fagskole
- En sykepleier holder på med mastergrad.
- Deltatt i prosjektet «Menn i helse», 2 kandidater har hatt praksisplass i enheten
- 2 nye lærlinger innen helsefag fra august.
- Sykepleierstudenter og elever på VG1, VG2 og VG3 har hatt praksisperioder på ulike avdelinger
- Representert på kommunens stand under Brokelandsheidagene
- Tjenesteledere og enhetsleder har deltatt på lederutviklingsprogram for Gjerstad kommune

*ABC opplæring: intern kompetanseutvikling for helse- og omsorgstjenestene i kommunene, tilbys ved oppdrag fra Helsedirektoratet

Mål: Videreutvikle et godt arbeidsmiljø

- Faste møter med tillitsvalgte og verneombud
- Deltatt i KS prosjekt "Heltidsnettverket i Agder"
- Gjennomført fellesarrangementer for ansatte

7.4.4 Kommentarer til driften

Administrasjon

2018 har vært et krevende år og enheten har ikke klart å tilpasse drift til budsjett.

Reduksjon av institusjonsplasser medfører større press på hjemmetjenester og mindre fleksible tjenester enn tidligere. Tjenesteledere har brukt store deler av arbeidstiden på vikar innleie, lite tid til tjenesteutvikling og personalarbeid.

Deltatt på Fylkesmannens erfaringskonferanse.

Nyansatt ergoterapeut vil først tiltre stillingen i juni 2019, som midlertidig løsning har oppgaver, saksbehandling og hjelpemidler, blitt fordelt på andre ansatte i enheten.

Institusjon

Avlastning- og korttidsopphold foregår på institusjonen.

På skjermet avdeling har det vært stort press på plasser, det har ikke vært mulig å prioritere korttid- og avlastningsopphold. Gjennom store deler av året har det vært nødvendig med forsterket skjerming av enkeltpasienter med 1:1 bemanning. Pasienter /brukere over 67 år kommer ikke inn under ordningen "ressurskrevende tjenester" som utløser tilskudd fra staten.

Hjemmetjenesten

Flere brukere med behov for omfattende tjenester. Arbeidsmengden til hjemmetjenesten varierer i omfang og færre institusjonsplasser medfører større behov. Grunnbemanning har i store deler av året ikke vært tilstrekkelig for å gi nødvendig helsehjelp. Store utfordringer med å dekke fravær og ubesatte stillinger.

TFF (Tjenester til funksjonshemmede)

Aktivitetstilbud på dagtid til 4 brukere, i tillegg 2 VTO plasser (Varig Tilrettelagt arbeid i Ordinær bedrift) gjennom NAV. Innført fagteam rundt brukere med omfattende tjenestebehov. Enheten kjøper tjenester fra annen kommune, det har tatt lenger tid enn planlagt å avvikle dette, avtalen er sagt opp fra 01.04.19.

Sykefravær

Totalt sykefravær er 10,7% (korttidsfravær 1,44%, langtidsfravær 9,26%)

Stor økning i langtidsfravær, flere langtidssykemeldte har vært gjennom kirurgiske inngrep eller annen behandling. Det er ikke kjent at fravær skyldes forhold på arbeidsplassen. Følger rutiner for oppfølging av sykemeldte.

Enheten har fått bistand fra Arbeidslivssenteret, Arbeidsgiverlosen og bedriftshelsetjenesten ved behov.

Økonomi

Enheten har et overforbruk på kr 6,9 millioner.

- Innleie av ekstrahjelp, bruk av overtid ved fravær, styrket bemanning i perioder med stort arbeidspress, pasienter med behov for ekstra skjerming og 1:1 bemanning
- Perioder med "overbelegg" på institusjonen, flere pasienter enn budsjettert bemanningsplan
- Innleie av personell fra vikarbyrå under ferieavvikling på sommeren
- Enheten har 1 hovedtillitsvalgt og 4 plasstillitsvalgte, alle i turnus som må erstattes ved fravær
- Økt kommunal egenandel for statlige tilskudd (ressurskrevende tjenester)
- Pasienter /brukere over 67 år kommer ikke inn under ordningen "ressurskrevende tjenester" som utløser tilskudd fra staten.
- Prøvd ut alternative turnuser i siste del av året med mål om å redusere arbeidspress i hjemmesykepleien og på institusjonen, etter evaluering med bred involvering av ansatte blir dette avsluttet i mars 2019.

Tiltak:

- Oppstart av “Helsefremmende hjemmebesøk” til alle over 75 år (årsplan 2019)
- Utvide dagtilbud til ny brukergruppe under forutsetning av tilskudd fra Helsedirektoratet
- Ta i bruk velferdsteknologi i større grad enn i 2018
- Gjerstad kommune har inngått avtale med Nasjonalforeningen for folkehelsen om “aktivitetsvenn”, men dette er foreløpig ikke kommet i gang

7.4.5 utfordringer framover

Ansatte er den viktigste ressursen i enheten. For å lykkes i å løse utfordringer i tjenestene framover må enheten være en attraktiv arbeidsplass som klarer å beholde og rekruttere dyktige medarbeidere med nødvendig fagkompetanse.

Det må arbeides kontinuerlig med arbeidsmiljøet, ta tak i utfordringer og finne løsninger.

Stor økning av andel 100% stillinger i enheten medfører flere små brøkstillinger (helgestillinger) som det er vanskelig å rekruttere til. utfordringer knyttet til ufrivillig deltid må sees på som en felles utfordring og ikke enhetsvis.

Samhandlingsreformens intensjon er at flere skal få behandling i kommunen, sammen med flere unge brukere med behov for pleie- og omsorgstjenester og bistand i arbeids- og fritidsliv, stigende levealder, flere overlever alvorlig sykdom og flere med demenssykdom, betyr fortsatt økt behov for kompetanse og bemanning.

Satsning på velferdsteknologi og utbygging av omsorgsleiligheter og vil kunne effektivisere hjemmetjenesten og redusere/utsette behov for opphold på institusjon.

Harmonisere befolkningens forventninger til de muligheter kommunen har for å gi pleie- og omsorgstjenester, blant annet ved å kommunisere de politisk vedtatte tjenestekriterier.

7.5 NAV Gjerstad

NAV stat og NAV kommune, det vil si eierne av NAV Gjerstad, ønsker å lage en felles virksomhetsplan for kontoret som tar i seg de felles utfordringene som NAV-kontoret skal jobbe med i 2019. Denne planen er ennå ikke ferdig utarbeidet, men vil bli ferdigstilt i løpet av kort tid.

7.5.1 NAV

NAV-kontoret består både av statlige og kommunalt ansatte medarbeidere som jobber på tvers med statlig og kommunal portefølje.

Hovedmålet for kontoret er å hjelpe flest mulige av brukerne over i arbeid.

7.5.2 Viktige hendelser/begivenheter i 2018

Enheten er avhengig av et velfungerende arbeidsmarked (se bilde) for å kunne hjelpe brukere over i arbeid. Det er svært mange som har kommet i arbeid i løpet av 2018, og antall brukere som har behov for NAV kontoret sine tjenester har også blitt redusert i 2018.

Enheten er med i utredningsarbeidet knyttet til utredning av framtidig organisering av NAV kontorene i Østre Agder. Utredningsarbeidet innbefatter alle kommunene i Østre Agder minus Grimstad. Arbeidet er et resultat av stortingsmelding nr. 33 NAV i en ny tid. Det er planen å slutføre arbeidet vinter/vår 2019.

Rustjenesten har vært under enhet NAV, men ble fra nyttår 2018/19 flyttet over til Familiehuset. NAV jobber aktivt med digitalisering av sine tjenester og bruk av digitale plattformer for kommunikasjon med enhetens brukere. Dette har satt fart i 2018, noe som betyr at antall brukere som tar kontakt med NAV ved oppmøte eller telefon faller, og antall som kommuniserer digitalt med enheten øker.

7.5.3 Måloppnåelse

Produksjonsmål

Enheten blir målt på hvor mange arbeidssøkere som kommer i arbeid i løpet av 2018. Målet er mer enn 65 %. For 2018 ble resultatet 83 %. Vi har også samme indikatoren for arbeidssøkere under 30 år. Her var målet også 65 %, resultatet ble her 74 %.

NAV Gjerstad har også mål om at vi skal være i kontakt med 28 % av alle bedrifter i løpet av en måned. Her ble resultatet 44 % for 2018.

Antall brukere som mottar økonomisk sosialhjelp i løpet av et år har vært stabilt de siste årene. 2018 er på nivå med 2017.

På slutten av året 2018 ble det foretatt brukerundersøkelse lokalt ved NAV Gjerstad. Fokuset med undersøkelsen var hvordan flyktninger opplever NAV Gjerstad. Resultatene fra denne undersøkelsen er ikke klar enda.

7.5.4 Kommentar til driften

Enheten har i 2018 brukt kr 16453 mindre enn budsjett. Det har blitt innskjerpinger i regelverket på arbeidsavklaringspenger og en del NAV-kontor opplever ekstra utfordringer med å holde budsjett. Dette gir også ekstra utgifter i Gjerstad, men enheten har likevel holdt budsjettet for 2018. Enheten har hatt lavt fravær i 2018, og det har i liten grad vært leid inn vikarer ved sykdom.

7.5.5 Utfordringer framover

NAV er midt oppe i og står foran store strukturelle endringer i måten vi samhandler innad i etaten. Utfordringene for 2019 blir å levere gode tjenester til brukerne av NAV kontoret, samt at vi ivaretar de ansatte på en god måte i omstillingsperioden.

7.6 Familiehuset

Visjonen "Sammen gjør vi en forskjell", skal merkes både innad og utad. Med Familiehuset organiseringen, bidrar det til at små sårbare tjenester er bærekraftige. PULS; verdidokumentet er levende og retningsgivende i arbeidet, ansatte skal være pålitelige, uredde, løsningsfokuserte og samarbeidssøkende.

Enheten består av helsestasjons- og skolehelsetjeneste, psykisk helsetjeneste, Flyktingetjeneste samt legetjeneste på Brokelandsheia. Støttekontakt og/eller avlastning saksbehandles også i enheten.

7.6.1 Viktige hendelser/begivenheter i 2018

- UngdomsLOS på Abel tilknyttes skolehelsetjenesten
- Foreldre med barn 0-6 år fikk tilbud om COS kurs (Trygghetssirkelen, foreldreveiledningskurs i gruppe)
- Skolehelsetjenesten på barneskolene økte til to dager tilstedeværelse
- Helsestasjonen startet opp igjen med 2 års konsultasjoner i barnehagen
- Tiltaket «Hagestua» startet opp med 16 nytilsatte i turnus
- Gjerstad kommune tok imot 10 overføringsflyktninger fra nytt land, Kongo
- Gjerstad kommune fikk 7 nye personer på familiegjennomføring
- Nyopprettet kommunefysioterapeut kom på plass i enheten
- Den interkommunale jordmorstillingen ble økt noe
- Oppstart av kompetanseprogrammet «Tidlig inn» hvor 6-7 ansatte deltar
- Ansatte i enheten deltar i ressursgruppa i BTI (Bedre Tverrfaglig innsats)
- Forberedelser til sammenføring av psykisk helsetjeneste og rustjenesten (fra NAV)
- Enheten har hatt studenter både i psykisk helsetjeneste og i helsestasjonen
- Enheten har hatt to personer i arbeidspraksis
- 10 faktor undersøkelse ble gjennomført med godt resultat i enheten
- Personalet har arrangert tur til Valle, hatt badelunsj, vært på teater

12 NYHETER Torsdag 20. september 2018 AUST AGDER BLAD AUST AGDER BLAD Torsdag 20. september 2018 NYHETER 13

Gjerstad er klare for å bosette to kongolesiske familier:

- Det er typisk Gjerstad at bygda stiller opp

I en flyktningleir i Uganda sitter det nå to småbarnsfamilier som er klare til å reise til sitt nye hjem i Norge - og i bygda der de skal bo, jobbes det ihvertfall med de siste forberedelsene.

STIG SANDMO
stigsandmo@agderblad.no
41444241

Rundt et bord på Familiehuset i Gjerstad sitter sjuere fra sivilbeskyttelsesmyndigheten og forbereder seg på å ta imot de to nye familiene som snart kommer til bygda.

I år er Gjerstad en av få kommuner med lokale ungdomstjenester, som blir berørt av å bosette flyktninger. Faktisk den eneste i kommunen i Agderfylkene som er plukket ut til å bosette nye flyktninger.

Eneste i Agder
Det er færre flyktninger som kommer til Norge, og integrerings- og mottakstrukturene er dårlige. I år er kommuner med under 5000 innbyggere ikke lenger tilgjengelige for å bosette flyktninger.

Faksimile fra Aust Agder Blad 20.09.2018 i forbindelse med mottak av flyktninger

Fagdag utendørs for ansatte i Familiehuset:

Sammen gjør vi en forskjell

- opplevelser, evalueringer og drøftinger utenfor møterommet gir samhold og fremmer arbeidsmiljøet.

7.6.3 Måloppnåelse

De fire hovedtiltakene i perioden møtes dette året med seks mål og 40 tiltak. Det viser bredden i arbeidet, det handler om arbeid på systemnivå, kompetanseheving og det direkte arbeidet i møte med innbyggerne. Tiltakene er evaluert og enheten kan vise til god måloppnåelse. Mye av arbeidet med tiltakene er prosessarbeid og en kontinuerlig videreutvikling.

Mål 1. Gi lovpålagte helsetjenester som ivaretar forsvarlig kvalitet i henhold til nyere kunnskap.

Nye retningslinjer er implementert i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, med midler fra helsedirektoratet videreutvikler de ansatte tilbudet og samhandler godt med jordmor og fysioterapeut som fikk nye tilsatte fagpersoner i 2018.

Psykisk helsetjeneste har etablert et tilbud for pasienter med heldøgnsomsorgsvedtak og enheten har utvidet ansattbeholdningen med 16 nyansatte i turnus.

Ansvar for «Helsetjenester for flyktinger» er nå lagt tilbake på helsestasjonen, men med deltakelse av psykisk helsetjeneste for de nyankomne dette året.

Mål 2. Styrke nyankomne flyktingers mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnsliv.

Gjerstad kommune har fremdeles mange flyktinger å følge opp i introduksjonsprogrammet.

Måloppnåelse på introduksjonsprogrammet er høy i Gjerstad; vi har svært mange som går videre i utdanningsløp. Alle har individuell plan og programrådgiverne treffer deltakeren på VIRK ukentlig.

Programrådgiverne har svært mange andre oppgaver i tillegg; skaffe boliger, økonomisk oppfølging, helse og fritid. Høsten har vært preget av langtidssykmeldinger og nyansatte i opplæring.

2018 var et år med høy familiegjenforening; 7 personer og det er blitt født nye barn. Dette gir tjenesten mange oppgaver som krever bistand og opplæring. Barnehage og skole har i 2018/19 fått mange nye barn å ta seg spesielt av.

Gjerstad kommune fikk forespørsel fra IMDi om å bosette overføringsflyktinger; to familier fra Kongo kom direkte fra leir i Uganda til Gjerstad i høst. Tjenesten har ansatt swahilitalende miljøarbeider blant annet. Dette er et omfattende arbeid som tjenesten søker ekstra midler fra IMDi for å mestre.

Mål 3. Bidra til, utøve og koordinere forebyggende og helsefremmende arbeid.

Alle helsesykepleierne (helsesøster) er sertifisert i trygghetsirkelen COS og har gjennomført dette foreldreveiledningsprogrammet i gruppe i 2018.

Enheten bidrar med fire personer i «Vi bryr oss – SAMMEN for barn og unge» inn i ressursgruppa for BTI (Bedre tverrfaglig innsats).

Ansatte med koordinatoroppgaver for IP (individuell plan) har deltatt i opplæring og temadager som er arrangert. Kommunens kommunalt ansatte fysioterapeut arbeider tredelt; med barn, eldre i hverdagsrehabilitering og med individuell pasientoppfølging, tverrfagligheten er sikret.

Mål 4. Ta vare på og videreutvikler kompetanse i enheten.

Dette målet er vi bevisste på og det ivaretas ved temaer etter en plan i det ukentlige møtet. Vi har ikke fått på plass veiledningsgrupper for alle ansatte dette året, det er et sterkt ønske.

Mål 5. Være til stede på arenaer der elever, brukerne er/har sin hovedaktivitet.

Dette er sterkt vektlagt i retningslinjene for skolehelsetjenesten og tilstedeværelsen er økt på alle skolene i 2018. Hjemmebesøk er en mye brukt arbeidsmetode i flere tjenester.

Mål 6. Enheten inngår og drifter nødvendige samarbeidsavtaler.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har ikke kommet i mål med samarbeidsavtalene med skole og barneverntjenesten som skal sikre den formelle delen, men det samarbeides. Pakkeforløpet i spesialisthelsetjenesten påvirker hvorvidt de har anledning til å delta «ute i kommunen» mens ansatte erfarer høyere alvorsgrad i oppgavene som kommunale tjenester må håndtere

7.6.4 Kommentarer til driften

Enhetens regnskap viser et avvik ift budsjettet. Enheten har mottatt mer i integreringstilskudd enn antatt, noe som skyldes familiegjenforening og at vi som en liten kommune allikevel ble anmodet om å ta imot 10 nye flyktninger i 2018.

Sykefraværet i 2018 var: Samlet: 6,21 % Korttidsfravær: 2,50 % Langtidsfravær: 3,71 %.

7.6.5 utfordringer framover

- Sammenslåing av Familiehuset med NAV er grunnet NAV-reform ikke avklart
- En sammenføring av rustjenesten og psykisk helsetjeneste finner sted på nyåret og blir viktige erfaring for videre utvikling av tjenestetilbudet og videre planlegging.
- Å mestre både de faglige og økonomiske konsekvenser i det nyetablerte tiltaket med heldøgnsomsorg for mennesker med avhengighet og psykisk sykdom
- Å holde fokuset på integrering oppe slik at flyktninger kan få kontaktpersoner/bli kjent med gjersdølinger
- Samhandle med frivilligheten til beste for aktivitet og hindre ensomhet
- At hjelpetjenestene er lokalisert så langt fra ny skole når den blir en realitet i 2019

7.7 Samfunnsenheten

7.7.1 Samfunnsenheten

Enheten har jobbet godt med de planer og samarbeidsprosjekter som en har hatt målsetning om å gjennomføre i 2018. Det er bl.a. vedtatt ny boligsosial handlingsplan og ny trafikksikkerhetsplan. Arbeidet med kulturminnevernplan og klima- og energiplan er godt i gang, med mål om ferdigstilling vårhavåret 2019.

Det har vært mange og store investeringsprosjekter som er vedtatt gjennomført ila 2018. Her kom vi ikke helt i mål, både pga. ressurser og kapasitet, men også pga. omstendigheter, blant annet pris på utbygging av avløpsanlegg på Fone og Byholt, samt planoppstart for ny E18, som har satt Glimmeråsen på hold. Vi har fått nytt overbygg mellom hovedbygningene på PLO, samt at flere leiligheter er ferdigstilt. Planlagte veiutbygginger er gjennomført, og arbeidet med Sunde renseanlegg m/slamavrenner er godt i gang. Infrastruktur til Mostad boligområde er under utbygging.

Folkehelseprosjektene som går på tvers av fag og enheter, som enheten leder og koordinerer; paraplysatsingen «Vi bryr oss – SAMMEN for barn og unge», herunder Bedre tverrfaglig innsats (BTI) og Helsefremmende barnehager og skoler (HBS), er i rute. Her er det lagt inn mange eksterne midler, som har styrket arbeidet mye.

Enhetens arbeidsområder er samfunnsutvikling, planarbeid, tekniske tjenester, kart og oppmåling, byggesaksbehandling, salg av boligtomter, prosjektgjennomføringer og vedlikeholdsoppgaver på kommunale bygg, vann- og avløpsanlegg, renhold, folkehelse, landbruk, konsesjon, klima- og miljø, bibliotek, kultur, næring, tverrfaglige og tverretatlige prosjekter og samordning og samvirke med enhetene i kommunen generelt.

7.7.2 Viktige hendelser/begivenheter i 2018

Meråpent bibliotek i Gjerstad.

Et meråpent bibliotek er en selvbetjeningsløsning som gir lånere over 18 år, anledning til å benytte biblioteket utenom betjent åpningstid, 7 dager i uka hele året.

Nye Abel skole tar form. Oppstart arbeide med ny skolebygning og flerbrukshall i 2018. Ferdigstillelse hhv 1.juni og 1.juli 2019.

Den Kulturelle skolesekken (DKS) på Holmen gård 6.-7. november, for 7. og 8. klasse.

Et vellykket arrangement, som ivaretok både lokal historie, lokal håndverkerkunst, kulturarv, praktisk arbeid og bruk av lokalsamfunnet. Elevene fikk prøve tradisjonshåndverk som smiing, lafting og baking i bakerovn. I tillegg fikk elevene omvisning i Bjorvasstaua.

7.7.3 Måloppnåelse

Mål

Effektiv drift av enheten, og god samordning mellom enhetene i kommunen.

Måloppnåelse

Bemanningssituasjonen har krevd god samkjøring og dialog. Vi har gjennomført regelmessige kontor- og driftsmøter, og hatt en del opprydning i enheten. Vi har fått bedre struktur på samkjøringen mellom enhetene på flere felt.

- **Dette er et kontinuerlig arbeid**

Mål

Utvikle kommunen i samsvar med fremtidige utfordringer og politiske vedtak

Måloppnåelse

Vi har stadig mer samarbeid på tvers av fag og enheter innad i kommunen, og interkommunalt samarbeid på flere felt, både innen næring, oppvekst, folkehelse, samfunnsmedisin og E18-utbygging. Vi utarbeider strategier, planer og felles tiltak.

Enheten har fokus på stadig å utvikle oss og heve kompetansen innenfor våre fagfelt.

- **Mål oppnådd, men dette jobbes det kontinuerlig med**

Kultur

Mål

Være en støttespiller for det frivillige kulturarbeidet

Måloppnåelse

Det har ikke blitt avholdt møter mellom lag og foreninger, flyktningkontor og frivilligsentral, for å utarbeide strategi for integrering av nye innbyggere i kulturlivet, men det har vært gjennomført en ALLEMED-samling, hvor alle nevnte parter deltok, for å se på hvilke utfordringer vi har og hvilke muligheter som finnes for å inkludere alle på fritidsarenaen, uavhengig av bakgrunn og økonomisk forutsetning. Det som kom fram her, følges opp videre.

Det er utarbeidet en oversikt over alle aktiviteter som finnes i kommunen. Denne oppdateres hvert halvår og deles ut til elevene som ranselpost, og på foreldremøter. Den ligger også på nett.

Koordinator for stimenn innebærer at det hver vår sendes et brev fra kommunen til områdekontakter i bygda. Brevet er ment som en påminning og oppmuntring til stirydding for ansvarlige stimenn. Områdekontaktene har ansvar for at de aktuelle stiene har ansvarlige stimenn.

Spillemiddelordningen hadde to søknader til behandling i 2018: tilbygg på Fjelltun ungdomshus ved Fiane og rehabilitering av fotballbane og sandvolleyballbane for Lindtjenn Vel. Gjerstad Trialklubb og Arendal Offroadklubb startet i samarbeid med kommunen en prosess med spillemiddelsøknad på nytt motorcrossanlegg på Brokelandsheia. Resterende søknadsprosess ble utsatt grunnet usikkerhet om hvor ny E-18 vil komme. Gjerstad kommune sendte også inn søknad om spillemidler til ny flerbrukshall – Torbjørnshall.

Det er fokus på sentrumsnære og mye brukte stier i kulturminneplanen, som er under utarbeiding. I den forbindelse har kommunen hatt god dialog med historielaget og aktuelle ildsjeler og stimenn.

- **Mål delvis nådd, men dette er en kontinuerlig prosess**

Mål

Gi barn og unge adgang til gode kulturelle aktiviteter

Måloppnåelse:

Det er gjennomført to lokale arrangement iht. det kommunen skal gjøre selv gjennom den Kulturelle skolesekken:

- heldagsbesøk på Mølla, for 9.kl., hvor elevene ble delt i to grupper, med en dag på Mølla hver; omvisning i musikkstudioet, innspilling av egne hørespill og mixing av lyd.
- DKS på Holmen gård. Se bilde og tekst ovenfor.

Gjerstad hadde bare 1 deltager på UKM 2018, til tross for aktiv annonsering. I tillegg var konferansierene to ungdommer fra Gjerstad.

Det har ikke blitt gjort en evaluering av samarbeidet med kulturskolen og kulturskolesamarbeidet. Dette må gjøres i 2019.

- **Mål delvis oppnådd**

Mål

Biblioteket skal formidle allsidig og aktuell kunnskap og kultur, og være en nøytral debattarena, en læringsarena og en trivelig møteplass for alle i kommunen. Biblioteket skal medvirke til å skape lokal identitet, tilhørighet og deltakelse. Tjenestene skal være gratis.

Måloppnåelse

Det har vært flere arrangement på folkebiblioteket, blant annet foredrag og forfatterbesøk med forfattere som Edvard Hoem, Endre Lund Eriksen og Mari Moen Holsve. De to sistnevnte var for barneskolen i samarbeid med lokal DKS (Den kulturelle skolesekken), mens Hoems besøk var i samarbeid med den lokale kulturelle spaserstokken.

Årets Sommerleskampanje for barn fra 1.- 7. trinn ble for første gang gjort digital, noe som medførte at flere barn i Gjerstad meldte seg på. Sommerles er en nasjonal lesekampanje som drives av folkebibliotekene, med stadig økende popularitet.

Folkebiblioteket søkte Nasjonalbiblioteket og fikk midler til et prosjekt vi kalte Lokalhistorisk kafé, i samarbeid med Historielaget ved Jens-Jakob Aasbø. 110 innbyggere møtte opp til filmfremvisning i Kulturkjelleren, der Aasbø intervjuer eldre innbyggere som snakker om temaer som: den store snøvinteren, barnearbeid, unge sjåførere, vekkelsen i 1962, ungene i brakka og gjetere. Aasbø tok også initiativet til en egen kveld med foredrag, musikkinnslag og allsang viet to jubiléer: Åsmund Olavsson Vinje og jordmorutdanningen.

Et foredrag om jernverkshistorie av Anita Wiklund Nordli samlet mange tilhørere.

Språkkaféen, i samarbeid med Frivilligsentralen, har fortsatt med faste møter hver andre tirsdag og det har vært en økning i antall deltagere. Det er for det meste menn som møter. Det er dessverre vanskelig å få med lokale deltagere/ildsjeler.

En lesesirkel for voksne har holdt på en gang per måned siden 2017. Den har 7 deltagere og er svært vellykket.

Det har vært arrangert åpen dag for seniorer i bruk av digitale medier, men med dårlig fremmøte. Imidlertid kommer mange eldre stadig innom med pc'er, nettbrett og mobiler og får god hjelp av bibliotekassistenten.

Folkebiblioteket brukes som studieplass og til kurs. Bruk av studieplass forventes å øke i forbindelse med Meråpent bibliotek, som åpnet offisielt i juni 2018.

- **Mål oppnådd**

Mål

Folkebiblioteket skal samarbeide med skolebibliotekene og være en faglig støttespiller

Måloppnåelse

Et lokalt nettverk for samarbeid og innovasjon mellom skolene og folkebiblioteket er etablert gjennom det 2-årige prosjektet Læringsglede og innovasjon, som fikk midler fra Nasjonalbiblioteket og Aust-Agder fylkeskommune. I prosjektperioden har det bl.a. vært holdt et kurs for lærere og bibliotekarer om bokbadmetoden, der elever får opplæring i å intervju forfattere. Endre Lund Eriksen stilte som intervjuobjekt for både Fiane og Gjerstad skoler i september, og det var svært vellykket. Det har også vært holdt en egen plandag for skolenes pedagogiske personale med fokus på skolebiblioteket, samt at flere lærere har kunnet delta på en egen dag for presentasjon av årets bøker for barn og unge. Pilotprosjektet ble avsluttet i august 2018. Det lokale nettverket fortsetter sine faste møter, blant annet med planlegging og evaluering av leseprosjekter.

Et årshjul for skole- og folkebibliotek er utarbeidet og en ny samarbeidsavtale mellom folkebiblioteket og skolene ble vedtatt i 2018.

Folkebiblioteket er hovedansvarlig for felles katalog over kommunens samlede bibliotekmedier.

- **Mål oppnådd**

Mål

Beholde eksisterende kulturell aktivitet i kommunen og legge til rette for fysisk aktivitet blant kommunens innbyggere.

Måloppnåelse

«Ung Aktiv» har besøkt 3. klassingene i Gjerstad; opplegg i klassene og kartlegging av elevenes fritidsdeltakelse og oppfølging av dem som ikke deltar på noe – et samarbeid mellom skole, skolehelsetjenesten og kulturtjenesten. Ved årsslutt 2018 var det nesten 100 % deltagelse blant 3.klassingene. Motivering til aktivitet tar i noen tilfeller litt tid.

Dialog med «Aktiv på dagtid», gjennom Idrettskretsen, er opprettet, helt på slutten av 2018.

Det er gjennomført ALLEMED-workshop på tvers av alle kommunens enheter, kommunens lag og foreninger (10 forskjellige lag deltok), Kulturskolen, Kiwanis, Frivilligsentralen og næringsliv. Der kom det opp flere ting som skal jobbes videre med. Dette arbeidet videreføres i 2019.

Det ble arrangert fellestur til husmannsplassen Lia.

Det har vært jobbet med å planlegge en sansegate med fokus på Gjerstads næring og kultur.

- **Mål oppnådd, men dette må det jobbes kontinuerlig med**

Mål

Gjennomføre arrangementer gjennom den kulturelle spaserstokken

Måloppnåelse

Vi hadde totalt 8 arrangementer gjennom den kulturelle spaserstokken i 2018. Av disse var 4 av disse på Gjerstad bo og omsorgssenter. Gjennomsnittlig fikk 30 stk med seg hvert arrangement. De fleste arrangementene var sang og musikk, men vi hadde også kåseri, forfatterbesøk og foredrag gjennom spaserstokken i 2018.

- **Mål oppnådd**

Senter og næringsutvikling

Mål

Tilrettelegging for et innovativt og aktivt næringsliv

Måloppnåelse

Gjerstad er representert i det interkommunale i fagutvalg for næringsutvikling i Østre Agder. Vi er aktivt med i regionalt næringsfond. Det er behandlet og innvilget 13 søknader for Gjerstad.

Ordfører og næringssjef har besøkt de fleste bedriftene i Gjerstad ila 2017 og 2018, og har i tillegg hatt noen dager på Bankplassen gjennom året, hvor lokalbefolkningen har kunnet møte dem og ta opp ting, eller stille spørsmål.

Næringssjefen har sammen med jordbrukssjefen jobbet med å koble lokale småskalaprodusenter med hverandre, og også opp mot næring på Brokelandsheia, for å få til gode synergier og mer robuste satsinger.

Det er ikke utarbeidet en spisset markedsføringsstrategi. Vi avventer dette iht. vi vet noe mer om plassering av ny E18.

Kommunen har et godt samarbeid med Sentrumsforeningen på Brokelandsheia vest og Rose Eiendom på Brokelandsheia øst.

Vi har hatt for lite fokus på å koble utdanning og næringsliv. Dette må vi ta tak i.

Det har vært jobbet med å etablere felles næringsforening for alle næringsvirksomhetene i Gjerstad. Dette er en lang prosess, som videreføres i 2019.

Arbeidet med å utvikle merkevaren «landlig og sentralt» har foreløpig strandet.

- **Mål delvis oppnådd, men dette er kontinuerlige prosesser.**

Mål

Videreutvikle Brokelandsheia til å bli et enda mer attraktivt og framtidsrettet næringsområde.

Måloppnåelse

Det har vært mye jobbing opp imot arbeidet med kommunedelplan for ny E18 Dørdal-Grimstad, som har satt enkelte prosjekter på hold. Vi har likevel fått på plass en ny bedrift med over 20 arbeidsplasser, og skrevet kontrakt med en annen bedrift. Vi har hele tiden fokus på trivsel, estetikk og god bygningsutforming iht. Områdereguleringen for Brokelandsheia.

Vi har vært med på å sikre dialog med BaneNor ifm planlegging av ny E18.

Handlings-/tiltaksdelen i utviklingsplanen for Brokelandsheia er ikke revidert, men en ønsker å gjøre dette sammen med nytt kommunestyre høsten 2019.

Arbeidet med å oppdatere statistikk og ny informasjon i kommunens strategiske næringsplan er påbegynt. Det vurderes å trekke dette inn i kommuneplanen.

- **Mål delvis oppnådd**

Arealplanlegging

Mål

God arealforvaltning

Måloppnåelse

Arbeid med revidering av kommuneplan startet opp høsten 2018.

Det har vært god dialog med fylkeskommunen og SVV ang. nødvendig gang- og sykkelveier tilknyttet sentrum, skole og barnehager i kommunen, i sammenheng med tiltak for trafikksikkerhet og da med hovedfokus på nye Abel skole.

Byggearbeider med ny skole og flerbrukshall er godt i gang.

Det ble ikke vurdert hvilke områder som bør detaljreguleres på Brokelandsheia, i påvente av vedtatt kommunedelplan for E18-utbyggingen.

Det var ikke private initiativ til reguleringsplanlegging i 2018.

- **Mål i stor grad oppnådd**

Mål

Gjennomtenkt og variert boligtilbud

Måloppnåelse

Boligområde Glimmeråsen ble ikke opparbeidet og tomtosalget kom ikke i gang i påvente av vedtatt kommunedelplan for E18-utbyggingen.

Anleggsarbeidet for boligområdet på Mostad kom godt i gang, men ble ikke helt ferdigstilt. Markedsføring og klargjøring for salg skjer i 2019.

Boligsosial handlingsplan ble vedtatt.

Strategiplan for bolig- og senterutvikling ble ikke utarbeidet, men er besluttet å ta med som en del av kommuneplanen.

- **Mål delvis oppnådd**

Mål

Arbeide for en god naturressursforvaltning

Måloppnåelse

I kommunal planstrategi ble det vedtatt å revidere Klima- og energiplanen med oppstart i 2017, men dette arbeidet ble ikke igangsatt. Arbeidet med planen startet opp i slutten av 2018. Det ble bestemt at planen skulle være en sektorplan. Videre ble det bestemt organisering og satsingsområder. Planen skal etter planen gjøres ferdig våren 2019.

Videre arbeid med naturtypekartlegging er foreløpig lagt på is grunnet økonomiske forhold.

Det ble ikke kartlagt kulturminner i 2018, utover en delvis kartlegging av områdene en har valgt å trekke inn i kulturminnevernplanen, som ferdigstilles våren 2019.

- **Mål delvis oppnådd.**

Byggesaksbehandling

Mål

Rask og effektiv saksbehandling.

Måloppnåelse

Gjerstad kommune har en rask og effektiv byggesaksbehandling. Det er tett og god dialog mellom plan og byggesak. Det ble gjennomført ett tilsyn av minirensesanlegg i 2018.

- **Mål oppnådd**

Skogbruk

Mål

Gjerstad kommune vil bruke skogbruksplanene og landbruksplanen som viktige verktøy for å stimulere til økt aktivitet i skogen. Kommunen vil som målsetning legge til grunn sumtallrapport for kommunen som grunnlag for forslag til årlig aktivitet på hogst, tynning, ungskogpleie og planting.

Måloppnåelse

Landbruksplan og skogbruksplaner brukes aktivt som verktøy i arbeidet med økt aktivitet i skogen. Arbeidet gjøres i samarbeid med faghjelp, skogeierlag og skogandelslag. Året 2018 var spesielt i skogbruket på flere måter; gode tømmerpriser gav høyeste hogstaktivitet i kommunen på mange år. En sein vår med påfølgende tørkesommer gav en forkorta skogkultursesong og derav aktivitet i ungskogen. Det foreligger et betydelig potensial for økt stell av ungskog, en investering som er særdeles viktig for best mulig verdi pr. kubikk tømmer.

I samarbeid med kommunene i østregionen, settes det hvert år opp kursserier i Aktivt-Skogbrukserien. Befaringer, skogdager og andre fagarrangementer er viktige møteplasser med skogeierne.

Skogsbilveier som har fått tilskudd har krav om at veien vedlikeholdes i den stand den ble godkjent til. Det ble utført kontroll i 2015. Det utføres løpende kontroll på om vedlikeholdet er gjort.

- **Mål delvis oppnådd**

Jordbruk

Mål

Gjerstad kommune skal sammen med næringa og landbruksrådgivingen ha fokus på økt husdyrbruk i kommunen.

Måloppnåelse

På vårhalvåret har vi jobbet en del med å få på plass gode maler og systemer i skjæringspunktet mellom landbruk og byggesak. Her har vi hatt et tett samarbeid med Risør.

Store deler av året har vært preget av den svært tørre og varme sommeren som var i 2018. Det meste av tiden har gått med til å bistå bøndene i den vanskelige situasjonen de har stått i, både med tanke på matjord og beite til husdyrhold. Kommunen har bistått med råd, veiledning, informasjon og søknader om bistandsstøtte mm. Mange av de ordinære driftsoppgavene har blitt satt til side.

Det har vært fokus på å se hvordan vi kan integrere nye digitale fagsystemer fra Landbruksdirektoratet, via Altinn, angående søknader til diverse ordninger, for å få en strømlinjeformet arbeidsflyt, knyttet opp mot kommunens arkiv. Dette er litt tungvint, så lenge ikke kommunen har «svar inn».

- **Mål delvis oppnådd**

Administrativ styring og ledelse av avdeling for teknisk drift

Mål

God dialog med de andre enhetene og brukerne av våre tjenester. God og effektiv bruk av personell.

Måloppnåelse

Det har gjennom hele driftsåret vært jevnlig driftsmøter men fokus på gjennomføring av bestemte oppgaver. Enheten oppfatter samarbeidet med andre enheter som godt.

- **Mål oppnådd**

Kommunal drikkevannsforsyning

Mål

God og forskriftsmessig drift av drikkevannsforsyningen, samt arbeide for en lav gebyrutvikling.

Måloppnåelse

Drikkevannsforsyningen er god, og godt innenfor gjeldende lovverk. Gebyrutviklingen er ikke som ønsket da antall abonnenter ikke har økt tilstrekkelig.

Innføring av obligatorisk vannmåler ble vedtatt i 2018, med effektivering ila 2019 og 2020.

Kommunen har utarbeidet en framdriftsplan for å få flere abonnenter tilknyttet kommunalt vann og avløp.

- **Mål delvis oppnådd**

Kommunalt avløp

Mål

Sikre utslipp iht. utslippstillatelser. God og effektiv drift av Sunde renseanlegg. Arbeide for en lav gebyrutvikling.

Måloppnåelse

Driften av renseanlegget er god, og innenfor gjeldende lovverk. Gebyrutviklingen er ikke som ønsket da antall abonnenter ikke har økt tilstrekkelig.

Arbeidet på Sunde renseanlegg m/slamavrenner er godt i gang.

Det er laget en fremdriftsplan for å få flere abonnenter tilknyttet kommunalt vann- og avløpsnett.

- **Mål delvis oppnådd**

Kommunale bygg

Mål

Forsvarlig drift og vedlikehold, samt riktig energibruk. Sterkere fokus på inneklima, spesielt på skolebygg.

Måloppnåelse

Driften har vært god. Energiforbruket kan nok ytterlig reduseres, og utvendig vedlikehold på enkelte bygninger burde vært bedre.

Brannokumentasjonen på fire bygg ble oppdatert i 2018. Datavaktmesteren brukes aktivt i alle kommunale formålsbygg, noe som sikrer optimal drift med det utstyret hvert enkelt bygg har. Bruken av QM+ er utvidet til også å omfatte forvaltning, drift og vedlikehold dokumentasjon (FDV) på kommunale formålsbygg. Oppbygningen av dette registeret er i gang og vil fortsette i 2019.

Renholdet har vært bra, og gjennomført iht. norm og krav.

- **Mål oppnådd**

Kommunale utleieboliger

Mål

Kunne tilby leietakerne er tilfredsstillende standard.

Måloppnåelse

Flere leiligheter er renovert, og disse har nå svært god standard. Noen leiligheter bør vurderes solgt, til fordel for nybygging vha. husbankfinansiering.

Det gjennomføres møter med NAV, Familiehuset og PLO ang. oppfølging av leietakere ca. en gang pr. mnd. Samarbeidet med andre enheter er godt, men det er enda noe å gå på når det gjelder ansvar og rolleavklaring.

- **Mål delvis oppnådd**

Kommunale veier

Mål

Økt sommervedlikehold.

Måloppnåelse

Utstyret som er disponibelt til sommervedlikeholdet er godt, og blir hyppig brukt.

- **Mål oppnådd**

7.7.4 Kommentarer til driften

Arealplanlegging

- Oppfølging og deltakelse i Nye Veiers planlegging av ny E18 har krevd mye ressurser fra enheten i form av deltakelse på plankoordineringsmøter, andre møter og produksjon av faktagrunnlag for planleggerne. I påvente av at kommunedelplanen for ny E18 er godkjent, har noen tiltak i årsplanen blitt lagt på is.

Byggesaksbehandling

- Byggesak utgjør mindre enn et årsverk, men er fordelt på to personer. Dette er en stor fordel i utøvelsen av oppgaven da det ofte kommer saker hvor man må vurdere skjønn eller gjøre tolkning av lover og regelverk. Samtidig som vi opprettholder rask og effektiv saksbehandling.

Kommunale bygg

- Gjerstad kommune overtar nytt skolebygg og flerbrukshall i 2019. Samtidig legges det ned to eldre barneskoler. De gamle bygningene har stort vedlikeholdsetterslep og har lav energiklasse noe som igjen gjør at de er dyre i drift, slik det er nå. Renstøl barnehage ligger også i denne kategorien. Det kreves en omfattende gjennomgang for å vurdere hvilke bygg kommunen bør/må beholde, og hvilke bygg/tomter kommunen bør/skal selge. Her må en se på samfunnsnytte, god drift og økonomi i sammenheng.
- Det er noen kommunale utleieboliger som er av en slik årgang og forfatning at de bør vurderes solgt, med tanke om å heller bygge nytt vha. husbankfinansiering. For enkelte boliger kan det også vurderes «fra leie til eie».

Sykefravær

- Samfunnsenheten hadde et totalt sykefravær i 2018 på 2,71 %. Det er kun i renhold det brukes sykevikar, i et begrenset omfang.

7.7.5 utfordringer framover

Det er en utfordring:

- å få nok tid til å drive god ledelse i enheten, når enhetsleder har flere andre roller og mye saksbehandling
→ Det vil hjelpe når funksjonen med barnehage- og skolefaglig rådgivning trekkes ut av stillingen ila 2019.
- å gjennomføre enhetens årsplan i tillegg til andre ressurskrevende oppgaver som kommer til i løpet av året og som ikke er hensyntatt i stor nok grad i årsplanarbeidet
- å få gjennomført alle lovpålagte oppgaver, med de ressursene vi har
→ Her må vi vurdere omprioriteringer.

7.8 Barneverntjenesten Øst i Agder

Barneverntjenesten Øst i Agder har vært i drift som interkommunal barneverntjeneste for kommunene Gjerstad, Tvedestrand, Risør, Vegårshei og Åmli siden 1. januar 2016. Tjenesten har ved årsskiftet 21,9 årsverk etter at tjenesten ble tilført 1,0 årsverk sommeren 2018. Organisatorisk er tjenesten delt i tre team, undersøkelser og hjelpetiltak for barn 0-6 år, undersøkelser og hjelpetiltak for barn 7-18 år og barn som bor i fosterhjem og institusjon.

Barneverntjenesten Øst i Agder skal yte barneverntjenester etter barnevernloven. Disse består av:

Mottak og behandling av meldinger

Bistand i akutte krisesituasjoner

Barnevernundersøkelser

Hjelpetiltak til barnefamilier

Omsorgstiltak

Vedta og følge opp tiltak for bosatte enslige mindreårige flyktninger (Risør)

Tilsyn av fosterhjem

Tilsyn etter pålegg fra retten (barneloven)

Forebyggende arbeid

Tverrfaglig arbeid

Visjon for tjenesten: Et robust og tilgjengelig barnevern med høy kompetanse.

7.8.2 Viktige hendelser

Et forhold som bidro til å forverre en allerede anstrengt utgiftsvekst var virkningen av de såkalte avlasterdommene. Dommene fra Høyesterett avklarer hva slags arbeidsrettslig stilling avlastningshjem og besøkshjem skal ha. De er nå å anse som arbeidstakere med de rettigheter det innebærer. Tidligere var de kun oppdragstakere. Økonomisk sett er konsekvensen at de nå får lønn og ikke arbeidsgodtgjørelse. Det betyr en ikke ubetydelig økning i utgifter til disse tiltakene. I 2018 ble det foretatt etterbetaling fra virkningstidspunktet, 01.07.17, hvilket innebar en ekstra utgift på 1,2 mill.

7.8.3 Måloppnåelse

Mål

Overholde lovhjemlede frister og saksbehandlingsrutiner for barnevernet.

Tiltak: Være tydelig på hva som forventes av medarbeiderne. Etablere kontrollrutiner som sikrer at frister overholdes og saksbehandlingsrutiner følges.

Resultat: Målet er nådd med svært få unntak.

Mål

En internkontroll fullt utbygd og i aktiv bruk

Ha en internkontroll fullt utbygd på plass i barneverntjenesten i første halvår. Internkontrollen er kjent av alle og tatt i aktiv bruk.

Resultat: Målet er ikke nådd fullt ut i 2018. Det står først og fremst på å samle dokumentasjon og gjøre den tilgjengelig for alle.

Mål

Styrke tjenesten slik at tiltaksarbeidet utvikles.

Tiltak: Søke prosjektmidler som kan bidra til å utvikle tiltaksapparatet i Barneverntjenesten Øst i Agder. Knytte tjenesten til UIA. Resultat: Målet er nådd. Kommunen har søkt og fått skjønnsmidler, kr. 150.000 fra Fylkesmannen, som har bidratt til å planlegge en styrking av tiltaksarbeidet. Planen skal settes ut i livet i 2019.

Mål

Gi aldersgruppen 0-3 år et kvalitetsmessig best mulig tilbud.

Tiltak: Ta initiativ og bidra til å etablere et tverrfaglig tilbud på tvers av våre fem kommuner. Opparbeide kompetanse på utredning og tiltaksarbeid med de minste barna. Delta i «Kvello-observasjon» i de kommunene som har etablert dette (Åmli, Tvedestrand og Risør).

Resultat: Målet er delvis nådd. Ved årets slutt er kommunene i gang med prosjektet «Tidlig inn» hvor barneverntjenesten deltar. Kvello-observasjon er gjennomført i aktuelle kommuner. Det utarbeides en plan for tverrfaglig tiltaksarbeid på tvers av kommunene, gjennomføring i 2019. Tiltakene har i stor grad blitt kjøpt inn fra private i 2018.

Mål

Utvikle barnevernmedarbeidere med best mulig menneskelig og faglig kompetanse.

Tiltak

Utarbeide en kompetanseplan for barneverntjenesten. Delta i BTI i kommunene. Fortsatt veiledning med ekstern veileder (psykolog).

Resultat: Delvis nådd. Enheten tar del i BTI og har ekstern veileder. Kompetanseplanen er ikke klar, men flere medarbeidere deltar i videreutdanning og temaet menneskelig og faglig utvikling er ofte på dagsorden i teamene.

Mål

Gi et likeverdig barneverntilbud i alle fem kommunene.

Tiltak

Samarbeidsmøter med ledere som har ansvar for ulike tjenester til barn og familier. Delta i kommunenes ressursteam.

Resultat: Målet er langt på vei nådd. Barneverntjenesten deltar i tverrfaglig samlinger og ressursteam. Barneverntjenesten tar initiativ for å samordne rutiner felles for alle fem kommunene der dette er hensiktsmessig.

Mål

Rekruttere og følge opp fosterhjem på en måte som gir barn som flytter i fosterhjem et best mulig omsorgstilbud.

Tiltak

Utrede om barneverntjenesten kan gi et bedre oppfølgingstilbud til fosterhjemmene, også utenfor ordinær arbeidstid. Høster erfaring fra pågående veiledningstilbud til fosterforeldre.

Resultat: Ikke nådd. Det er vanskelig å pålegge omsorgsteamet flere oppgaver med nåværende arbeidsoppgaver og bemanning. Fosterhjemsarbeidet utføres på en god måte i dag, men kan bli enda bedre.

7.8.4. Kommentarer til driften

Regnskapet for 2018 viste en samlet utgift på kr 45 253 647. Det endelige resultatet viste et regnskapsmessig merforbruk på i overkant av 3,8 mill. Merforbruket hadde sin grunn i økt kjøp av hjelpetiltak og etterbetaling som følge av avlasterdommene, se pkt. 7.8.2.

Erfaringene fra 2017 med et stort antall meldinger og undersøkelser, gjorde at kommunene vedtok å lyse ut en hel stilling i barneverntjenesten med virkning fra 01.07.18.

En effekt av de mange nye sakene i 2017 var en økt etterspørsel etter hjelpetiltak i 2018. Dette ble til dels løst gjennom økt innkjøp av private tiltak, noe som bidro til et overforbruk i tjenesten. Gjennom året 2018 ble ulike løsninger vurdert med tanke på å redusere utgiftsveksten, men allikevel kunne tilby virksomme hjelpetiltak. Konklusjonen på denne prosessen ble å lyse ut to hele stillinger øremerket som tiltaksarbeidere (miljøterapeuter) i 2019. Parallelt med dette skal enheten redusere innkjøp av private hjelpetiltak slik at behovet kan dekkes ved egne krefter.

Sykefraværstatikken for 2018 viste et totalt sykefravær på 6,72 %, hvor korttidsfraværet var på 1,66 % og langtidsfraværet 5,06 %. Sykefraværet er med det 2 % lavere enn i 2017.

Barneverntjenesten Øst i Agder legger stor vekt på kompetanseutvikling og har i 2018 hatt fire medarbeidere på ulike videreutdanninger. Representanter fra barneverntjenesten har tatt del i brede forebyggende prosjekter i våre fem kommuner, BTI (Bedre tverrfaglig innsats) i alle kommunene og «Tidlig Inn» i Gjerstad, Åmli, Vegårshei og Tvedestrand. Psykolog Knut Halfdan Svendsen er knyttet til barneverntjenesten som fast veileder.

7.8.5 utfordringer framover

Barneverntjenesten Øst i Agder ønsker å møte utfordringene for barnevernet på en offensiv og framtidsrettet måte i våre fem kommuner. Grunnlaget for å få dette til er god ledelse, kompetanseutvikling, nok ressurser og en god evne til dialog med brukere, samarbeidspartnere og offentlighet. Dette er en forutsetning for å ha tillit hos brukere og samarbeidspartnere. Barneverntjenesten bygger nå kompetanse slik at enheten selv kan tilby ulike hjelpetiltak og unngå bruk av private aktører. På lang sikt kan dette være med på å bedre levekårene i våre fem kommuner.

8. Vedlegg

8.1 Oversikt over saker behandlet av kommunestyret i 2018

Saks- nr.	Møtedato	Tittel på sak	Kommentar	Sak under behandling (skal tilbake til kommune- styret)	Sak avsluttet (skal ikke tilbake til kommune- styret)
18/1	15.2.18	<u>Godkjenning av protokoll fra forrige møte</u>			x
18/2		<u>Referatsaker 1 - 15</u>			x
18/3		Delegerte saker 1 - 14			x
18/4		Forslag til nye vedtekter for Østre Agder			x
18/5		Forslag til nye betalingsmodeller for Østre Agder			x
18/6		Årsrapport for kemneren i Gjerstad for 2017			x
18/7		Regionplan Agder 2030 – varsel om oppstart og høring av forslag til planprogram			x
18/8		Skolerute for skoleåret 2018/2019	Justert i møte 28.2.19 (19/10)		x
18/9		Arkivplan for Gjerstad kommune for 2017 - 2021			x
18/10		Lederavtale mellom rådmann og kommunestyre for 2018			x
18/11		Eventuelt			x
18/12	28.2.18	<u>Eierskapsmelding for Agder Energi</u>	E-postmøte		x
18/13	26.4.18	<u>Godkjenning av protokoll fra forrige møte</u>			x
18/14		Referatsaker 16 - 40			x
18/15		Delegerte saker 15 - 32			x
18/16		Boligsosial handlingsplan 2018 – 2021			x
18/17		Etterbruk av Gjerstad og Fiane skoler		x	
18/18		Årsmelding for kontrollutvalget for 2017			x
18/19		Rapport fra selskapskontroll i Lisand AS			
18/20		Viljeserklæring Agder Energi AS – avtale om forlenget fredningstid for salg av aksjer	Gjelder for 4 år.		x
18/21		Videreføring av prostidiakonstillingen og evt. kommunalt bidrag	Tas med i budsjettet	x	
18/22		Valg av nytt varamedlem til Interkommunalt plansamarbeid for ny E-18			x
18/23	Delegering av fullmakter til styret for det interkommunale plansamarbeidet for ny E-18.			x	

Saks- nr.	Møtedato	Tittel på sak	Kommentar	Sak under behandling (skal tilbake til kommune- styret)	Sak avsluttet (skal ikke tilbake til kommune- styret)	
18/24		Interkommunalt samarbeid om nærings- og samfunnsutvikling innenfor rammen av Østre Agder			x	
18/25		Felles personvernombud for IKT Agder-kommunene			x	
18/26		Plan for godt og trygt skolemiljø			x	
18/27		Hørings svar – ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunen			x	
18/27		Fastsetting av valgdag for kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019			x	
18/29		Gjerstad revmatikerlag – søknad om tilskudd til videreføring av varmtvannstrening-tilbud			x	
18/30		Eventuelt			x	
18/31	24.5.18	<u>Godkjenning av protokoll fra forrige møte</u>			x	
18/32		Referatsaker 41 - 53			x	
18/33		Delegerte saker 34 - 41			x	
18/34		Tilstandsrapport for Gjerstadskolene skoleåret 2017/2018			x	
18/35		Faglig vurdering – flytting av Alvheim barnehage, NAV og Familiehuset til Gjerstad skole			x	
18/36		Endring finansreglement – valg av rentebindingsperiode			x	
18/37		Eventuell anmodning om bosetting av flyktninger 2018			x	
18/38		Tariffoppgjør pr. 1.5.18 - uravstemming			x	
18/39		Eventuelt			x	
18/40		21.6.18	<u>Godkjenning av protokoll fra forrige møte</u>			x
18/41			Referatsaker 54 - 64			x
18/42	Delegerte saker 42 - 51				x	
18/43	Årsmelding for 2017				x	
18/44	Regnskap for 2017				x	
18/45	Tertialrapport 1. tertial 2018				x	
18/46	Hørings svar – rapporten «inkluderende fellesskap for barn og unge» - ekspertgruppen for barn og unge med særskilt tilrettelegging				x	
18/47	Kommunal medfinansiering av bredbåndsutbygging				x	
18/48	Samarbeidsavtale mellom Gjerstad kommune og Aust-Agder fylkeskommune – revidert utgave for 2018/2019				x	

Saks- nr.	Møtedato	Tittel på sak	Kommentar	Sak under behandling (skal tilbake til kommune- styret)	Sak avsluttet (skal ikke tilbake til kommune- styret)
18/49		Eventuelt			x
18/50	27.9.18	<u>Godkjenning av protokoll fra forrige møte</u>			x
18/51		Referatsaker 65 - 88			x
18/52		Delegerte saker 52 - 78			x
18/53		2. gangs behandling av kommunedelplan for trafikksikkerhet 2018 – 2022			x
18/54		Opprettelse av og retningslinjer for Gjerstad kommunes vernepris			x
18/55		Avtale om samarbeid mellom folkebiblioteket og skolebibliotekene 2018 - 2022			x
18/56		Utkast til påvirkningsstrategi for Østre Agder regionråd – uttalelse til forslaget fra Gjerstad kommune			x
18/57		Møteplan for 2019			x
18/58		Eventuelt			x
18/59	25.10.18	<u>Godkjenning av protokoll fra forrige møte</u>			x
18/60		Referatsaker 89 - 93			x
18/61		Delegerte saker 79 - 102			x
18/62		Tertialrapport 2. tertial 2018			
18/63		Høringsuttalelse – regional utviklingsplan 2035 Helse Sør- Øst			x
18/64		Eventuelt			x
18/65		22.11.18	<u>Godkjenning av protokoll fra forrige møte</u>		
18/66	Referatsaker 94 - 101				x
18/67	Delegerte saker 103 - 108				x
18/68	Forslag til revidert reglement for kommunestyret		Se sak 18/84	x	
18/69	Justering av regulativ for godtgjøring til folkevalgte				x
18/70	HMS-handlingsplan 2019				x
18/71	Etablering av tilbud innenfor KØH psykisk helse og rus i interkommunal regi i Østre Agder		Ny behandling i møte 21.3.19 (sak 19/19)	x	
18/72	Endring i utredningsmetode for husleie, kommunale utleie- boliger				x
18/73	Gjerstad kommunes høringsuttalelse til planprogram – E-18 Dørdal - Grimstad				x
18/74	Forslag til utredning av ny NAV- organisering i Østre Agder			x	

Saks- nr.	Møtedato	Tittel på sak	Kommentar	Sak under behandling (skal tilbake til kommune- styret)	Sak avsluttet (skal ikke tilbake til kommune- styret)
18/75		Høringsuttalelse – forslag til endring i valgforskrift og forslag til direkte valg til kommunedelsutvalg			x
18/76		Eventuelt			x
18/77		Godkjenning av protokoll fra <u>forrige møte</u>			x
18/78		Referatsaker 102 – 122			x
18/79		Delegerte saker 109 - 115			x
18/80		Ny gebyrforskrift for vann og avløp			x
18/81		Handlingsprogram 2019 – 2022, årsplan 2019 og avgiftsfastsettelse for 2019			x
18/82		Politisk organisering – vurdering av endringer for kommunestyreperioden 2019 – 2023			x
18/83		Endring av valgkretser og stemmelokale			x
18/84	13.12.18	Endring i § 4 i revidert reglement for kommunestyret – gyldig forfall			x
18/85		Høringsuttalelse – lokal inntaks- og formidlingsforskrift for Agder fylkeskommune			x
18/86		Møte- og arbeidsplan for kontrollutvalget for 2019			x
18/87		Evaluering av møte og talerett i kommunestyret for eldrerådet, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og ungdomsrådet			x
18/88		Søknad om fritak fra politiske verv			x
18/89		Anmodning om mottak av flyktninger 2019			x
18/90		Eventuelt			x

8.2 Eldrerådet

ÅRSMELDING FOR 2018

GJERSTAD ELDRERÅD

Kap. 6.1 - Viktige begivenheter/hendelser i 2018

Møte- og talerett i kommunestyret i saker innenfor rådets arbeidsområde ble innført som en fast ordning.

Rådet var godt fornøyd med at enhet for pleie og omsorg fikk styrket sitt budsjett.

Kap. 6.2 - Måloppnåelse

Rådet satte opp følgende målsettinger for 2018:

- Ha oppmerksomhet rettet mot eldres levekår

Kommentar:

Dette har eldrerådet fokus på, og blir godt fulgt opp av rådet.

- Informasjon/oppdatering om velferdsteknologi

Kommentar:

Enhetsleder for pleie og omsorgs møter av og til i rådets møter, og informerer.

Det er et viktig punkt som må videreføres.

- Følge opp utviklingen på omsorgssenteret mht. reduksjon i antall sykehjemsplasser

Kommentar:

Rådet blir oppdatert ved jevne mellomrom.

- Få teleslynge i kommunestyresalen

Kommentar:

Dette glapp dessverre når rådet behandlet handlingsplan/årsplan i fjor høst. Vi får prøve igjen til høsten.

- Delta på kurs/samlinger

Kommentar:

Rådet får presentert det som kommer av kurstilbud og møteinvitasjoner.

Alle medlemmene deltok på regionmøte på Lyngrillen den 22. mai.

Kap. 6.3 - Kommentarer til driften

Rådet har i 2018 avholdt 8 møter og behandlet 37 saker. I 2017 var tallene 9 møter og 51 saker. Rådet har med virkning fra 2013 – dersom det er saker av interesse - faste møter en gang i måneden, mandag før kommunestyremøtene, for å se gjennom sakskartet.

Utover å behandle ordinære saker slik som årsmelding/årsplan/handlingsprogram mv., har rådet bl.a. behandlet følgende saker:

- Høring – kommunedelplan for trafiksikkerhet
- Boligsosial handlingsplan
- Evaluering av møte- og talerett i kommunestyret for eldrerådet, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og ungdomsrådet
- Ny NAV organisering i Østre Agder

Rådet tar også opp saker på eget initiativ.

Det nevnes her blant annet:

- Benker ved kirkegården
- Utsetting av «mimrebenk» på veien til Hoppehagen
- Helsefremmende hjemmebesøk
- Parkering foran apoteket
- Oppgradering av uteområdet ved omsorgssenteret
- Samtalegruppe for pårørende til demente

Rådet har ikke eget budsjett, men får dekket sine utgifter av politisk virksomhet.

Administrasjonsenheten stiller med nødvendig sekretærhjelp, og Kai Høgbråt er rådets faste sekretær.

Rådet har hatt et godt kollegialt forhold!

Kap. 6.4. - Målsettinger framover

- Ha oppmerksomhet rettet mot eldres levekår
- Informasjon/oppdatering om velferdsteknologi
- Følge opp utviklingen på omsorgssenteret mht. reduksjon i antall sykehjemsplasser
- Få teleslynge i kommunestyresalen
- Delta på kurs/samlinger
- Følge opp oppgradering av uteområdet ved omsorgssenteret

Brukerråd ved institusjon

Eldrerådet er også brukerråd ved omsorgssenteret

Brukerrådet gjennomførte et tilsynsbesøk i 2018, den 24. mai.

Besøket viser at alt ser ut til å fungere bra.

Samarbeidet mellom eldreråd/brukerråd og enhet for pleie og omsorg er godt.

Rådet blir i disse møtene også informert om aktuelle saker.

Eldrerådet består av:

Arnhild Fone, leder, Alf Fjeldstad, nestleder og medlemmene Randi Haugeto Eikeland, Edny Øybekk og Egil Nic. Haugland.

Alle medlemmene har sin personlige vararepresentant.

8.3 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

ÅRSMELDING FOR 2018

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Kap. 6.1 - Viktige begivenheter/hendelser i 2018

Bygging av ny skole og flerbrukshall har vært ei viktig sak for rådet. Skolen skal stå ferdig i august i år.

Rådet fikk fast møte- og talerett i kommunestyret i saker som angår rådets virkeområde.

Kap. 6.2 - Måloppnåelse

- Ha fokus på tilgjengelighet til offentlige bygg

Kommentar:

Dette følger rådet opp blant annet ved gjennomgang av investeringsbudsjettet for å se om det er aktuelle bygg å følge opp. Rådet har ved flere anledninger blitt orientert om nye byggeprosjekter av samfunnsenheten.

- Delta på kurs/samlinger

Kommentar:

Rådet får seg forelagt det som kommer av kurs- og møteinvitasjoner. Rådet var invitert til regionmøte på Vegårshei den 7. juni. Leder og sekretær deltok. 23. november var rådet invitert til konferanse i Kristiansand. Vivi og Tor Arne deltok.

- Ha fokus på at kulturaktiviteter er tilgjengelig for alle

Kommentar:

Det er ikke blitt fulgt opp i særlig grad, og bør videreføres.

- Medvirke til etablering av tursti tilrettelagt for alle

Kommentar:

Rådet har arbeidet med dette i flere år. Rådet konstaterer nå at midler til tiltaket er forskjøvet til 2021. Det er viktig å ha fokus på dette framover.

- Få alle aktuelle saker til behandling

Kommentar:

Dette kan være en utfordring blant annet fordi i endel tilfeller er det korte frister, men administrasjonen har fokus på det, og et sterkt ønske om at det blir ivaretatt.

- Ha fokus på diskriminering

Kommentar:

Dette har ikke blitt fulgt opp i særlig grad, men det er et viktig punkt som rådet bør arbeide med framover.

- Gå gjennom investeringsbudsjettet og ta ut aktuelle prosjekter som rådet vil følge opp.

Kommentar:

Den første saka rådet behandlet i fjor, var møte- og arbeidsplan for rådet. Dette vil bli fulgt opp.

Kap. 6.3 - Kommentarer til driften.

Rådet har i 2018 avholdt 5 møter og behandlet 23 saker. Tallene for 2017 var 9 møter og 43 saker.

Av saker som har vært behandlet – utover ordinære saker slik som årsmelding, handlingsprogram mv. – kan nevnes følgende:

- Møte- og arbeidsplan for 2018.
- Høring – kommunedelplan for trafikksikkerhet.
- Boligsosial handlingsplan for 2018 - 2021.
- Evaluering av møte- og talerett for elderrådet, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og ungdomsrådet.

Ihht. rådets reglement i § 3 kan rådet også ta opp saker som angår mennesker med nedsatt funksjonsevne på eget initiativ. Dette har rådet benyttet seg av, og rådet har blant annet behandlet følgende saker:

- Etterbruk av skolene.
- Deltakelse i studiegruppe for velferdsteknologi.

Enhetsleder for pleie og omsorg har møtt og orientert om individuell plan, dagsenter, dagtilbud på omsorgssenteret og e-helseutvalg.

Rådet er også brukerråd for NAV, men det har i 2018 ikke vært noen saker.

Vivi A. Bakler er rådets representant i tildeling av TT-kort (transporttjeneste for funksjonshemmede). Tor Arne Nøst er personlig vararepresentant. Det er to tildelinger i året.

Sekretariatsfunksjonen for rådet er lagt til administrasjonsenheten, og Kai Høgbråt er rådets faste sekretær.

Ihht. rådets reglements § 7, heter det:

«Kommunestyret skal, etter forslag til budsjett fra rådet, bevilge midler til nødvendig drift av rådet.

Budsjettet som kommunestyret vedtar for drift av rådet disponeres av rådet selv.»

Dette har ikke blitt fulgt opp, men rådet får nødvendige midler fra politisk virksomhet.

Det må tilføyes at rådet både samarbeider – og fungerer - utmerket.

Kap. 6.4. - utfordringer framover.

- Ha fokus på tilgjengelighet til offentlige bygg
- Delta på kurs/samlinger
- Ha fokus på at kulturaktiviteter er tilgjengelig for alle
- Medvirke til etablering av tursti tilrettelagt for alle
- Få alle aktuelle saker til behandling
- Ha fokus på diskriminering
- Gå gjennom investeringsbudsjettet og ta ut aktuelle prosjekter som rådet vil følge opp.

Rådet består av:

Mona Hoel (leder), Else Uyar (nestleder), Tor Arne Nøst, Vivi Ausland Bakler, og Knut Hagelia.

8.4 Ungdomsrådet

ÅRSMELDING FOR 2018

Ungdomsrådet består av:

Dennis Andre Kveum (leder), Sigrun Eikeland Arnevik (nestleder), Amalie Olsen, Mari Fone, Christian Kåsa, Sofie Helgesen, Sander Blesvik. Varamedlemmer: Yoel Ogbay Gebreab, Adrian Mortensen, Frøya Felberg Valle.

Ordfører Inger Løite og opposisjonsleder Halvard Skaaland har vært oppnevnt av kommunestyret som mentorer for ungdomsrådet.

Rådmann Torill Neset har vært sekretær for ungdomsrådet.

Ungdomsrådet ble valgt i januar 2017 og i oppstartsåret var det en del aktivitet i rådet, som fremgikk av årsmeldingen for 2017.

Det har dessverre vært vanskelig å samle rådet til møter i 2018, spesielt siden flere av ungdomsrådets medlemmer nå går på videregående skole i Arendal og det er ikke enkelt å finne møtetidspunkt som passer inn med andre aktiviteter.

I mai 2018 er det avholdt rådslagning med anmodning om innspill ifm bruk av kulturmidlene. Ungdomsrådets medlemmer fikk tilbud om å delta på «Ung medvirkning i Agder 2020», en ungdomskonferanse 9. og 10. juni i regi av fylkeskommunen og barne- og ungdomsrådet i Agder, det var dessverre ikke noen av medlemmene som hadde anledning til å delta.

I 2019 må det holdes nytt valg på medlemmer til ungdomsrådet.

8.5 Årsberetning fra IKT Agder sikkerhetsforum 2018

ÅRSBERETNING 2018 – IKT AGDER SIKKERHETSFORUM

Bakgrunn for opprettelse av sikkerhetsforum

Fra 01.01.18 ble DDØ og IKT Agder et nytt felles selskap for IKT tjenester og leveranser til kommunene Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli samt Aust-Agder fylkeskommune.

I forbindelse med felles GDPR prosjekt i 2018, besluttet rådmennene i de samme kommunene at det skulle opprettes et felles sikkerhetsforum for de samarbeidende kommunene.

IKT Agder sikkerhetsforum hadde sitt oppstartsmøte 20.04.18. GDPR prosjektet la frem et utkast til mandat for IKT Agder sikkerhetsforum, som forumet selv senere har bearbeidet, og dokumentet skal legges frem for godkjenning i rådmannsutvalget vinteren 2019. Dokumentet har fått denne tittelen: *Plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll i IKT Agder kommunene – herunder bestemmelser for Sikkerhetsforum.*

I dokumentet fremkommer det at kommunens medlem i sikkerhetsforum skal rapportere direkte til rådmann eller rådmannens utnevnte.

Sikkerhetsforumet har for 2018 skrevet en felles årsberetning. I tillegg til den felles årsberetningen, kan det enkelte medlem supplere med særskilte opplysninger fra egen kommune.

GDPR prosjekt (personvernforordningen)

I forbindelse med innføring av ny personopplysningslov ble det i januar 2018 i regi av IKT Agder kommunene opprettet et felles prosjekt for å ivareta dette. Prosjektet ble avsluttet i juni 2018. Dokumentasjon og videre oppfølging i praksis ble overlevert til kommunene og sikkerhetsforum.

Sikkerhetsforum

Overnevnte plan legger føring for hvordan medlemmene i sikkerhetsforum skal virke. Siden forumet er nytt, må «veien bli til mens vi går», og form og innhold må kontinuerlig justeres. Det utarbeides et årshjul for forumet.

Aktivitet i 2018

Det ble avholdt tre møter i 2018, og aktivitetene i sikkerhetsforum oppsummeres i kortform slik:

I møte en (oppstartsmøte) 20.04.18 ble følgende saker behandlet:

1. Innledning og rammer for møtet
2. Presentasjon – hvem er vi
3. Kort om GDPR-prosjektet, og sammenheng mellom dette og sikkerhetsforum
4. Avklare form og innhold for forumet (jfr. forslag til mandat fra GDPR prosjektet)
5. Årshjul - Veien videre

I møte to 25.05.18 ble følgende saker behandlet:

6. Orientering om resultatet (status) av GDPR prosjektet
  - o Gjennomgang og ferdigstillelse av forslag til mandat for nytt forum
  - o Under dette punktet må rollene og ansvaret til personvernombud og sikkerhetsansvarlige avklares
7. Erfaringsdeling
8. Punkter til neste møte i forumet
9. Eventuelt

I møte tre 07.12.18 ble følgende saker behandlet:

10. Godkjenning av referat
11. Gjennomgang av dokument: «Plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll i IKT Agder kommunene»
12. Gjennomgang av Datainstruks for IKT Agder kommunene
13. Hvordan går det med opplæring og implementering av GDPR i egen virksomhet
14. Hvilke saker bør evt. være faste i møtene
15. Internkontroll i praksis
16. Erfaringsdeling og spørsmål
17. Årshjul 2019
18. Eventuelt: Personvernombudets rolle i sikkerhetsforum

I tillegg må den enkelte kommune utøve eget sikkerhetsarbeid i henhold til gjeldende lovverk og egen virksomhetsplan.

Oppsummering og anbefalinger

IKT Agder sikkerhetsforum er fortsatt nytt og vil ha behov for å bruke mer tid på å forme felles kultur og sette seg inn i og implementere nytt planverk og nye personvernregler. Det er imidlertid mye som tyder på at dette kan bli et nyttig forum og viktig verktøy for medlemskommunene.

Sikkerhetsforum anbefaler rådmannsutvalget å godkjenne Plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll i IKT Agder kommunene – herunder bestemmelser for Sikkerhetsforum og felles Datainstruks når disse blir presentert for utvalget. I tillegg til lovverk vil disse dokumentene etter sikkerhetsforumets oppfatning, bli gode hjelpemidler for ledere og ansatte i kommunene. Det bemerkes at gjeldende styringsdokumenter for sikkerhetsforum skal revideres årlig.

8.6 Årsmelding fra Østre Agder

ÅRSMELDING FOR ØSTRE AGDER REGIONRÅD 2018 - kortversjon

Styreaktivitet

Styret for Østre Agder regionråd er ordførere og opposisjonsleder i Arendal med Per Kristian Lunden ordfører Risør kommune som leder. Fylkesordfører Gro Bråten møtte med tale og forslagsrett. Rådmennene deltar på styremøtene. Det ble avholdt 10 møter i 2018 og det ble behandlet 91 saker, opp fra 73 i 2017. Økningen i saksmengde kan relateres til større bredde i arbeidsfelt. Både teknisk sektor (Østre Agder teknisk forum) og barnehage (Østre Agder fagutvalg for barnehager) er kommet til. Påvirkningsarbeidet er systematisert og er fast tema på alle styremøter. Styret landet en ny betalingsmodell etter betydelig uenighet mellom kommunene.

Organisasjon

Rådmannsutvalget i Østre Agder følger opp driften av interkommunale samarbeid.

Østre Agder regionråd er organisert som en enhet i Arendal kommune, med sekretariatslederen som enhetsleder. Virksomheten har dedikert medarbeider knyttet oppfølging av Samhandlingsreformen, herunder samarbeidet mellom kommunene og Sørlandet sykehus HF. En medarbeider arbeider med innføring av velferdsteknologi i kommunene. Risør kommune er vertskommune for denne stillingen.

Ved starten av året var det en prosjektstilling knyttet til regjeringens By- og regionprogram. Det ble vedtatt at Østre Agder regionråd skal ha en utviklingsleder med ansvar innenfor nærings- og samfunnsutvikling. Stillingen ble ikke besatt i 2018.

Kommunene har gjennom Østre Agder samarbeidet om en stilling knyttet til utbygging og drift av veilysanlegg.

To deltidsstillinger har vært knyttet til oppvekstsektoren med ansvar for DEKOM (desentralisert kompetanseutvikling ved skolene) og for samarbeidet med UiA om videreutdanning av lærere.

Evaluering av Østre Agder interkommunale samarbeid

Evalueringen av det interkommunale samarbeidet ble avsluttet til sommeren. Forslaget til nye vedtekter ble sendt på høring og godkjent av bystyret/kommunestyret og stadfestet i styresak 36/18. Som et ledd i evalueringsprosessen ble det i januar iverksatt en samling av formannskapsmedlemmene. Tilbakemeldingen var at de ønsket informasjon, men også at mer tid må avsettes til dialog i grupper og i plenum.

I evalueringsprosessen inngikk utredning av ny betalingsmodell for interkommunale tjenester. Ny hovedmodell bygger på en deling mellom en andel (15%) som deles likt mellom deltakende kommuner når den er trappet opp til fullt nivå fra 2021. 85% fordeles etter innbyggertall. Noen tjenester får i tillegg en faktor for kommunenes innbygges bruk av tjenesten.

Informasjonsarbeid

I 2018 fikk Østre Agder ny grafisk profil som er innført på nettsider og brukes på innkallinger og utredninger.

Østre Agders nettsider holdes løpende oppdatert med nyhetsmeldinger og ved at innkallinger og sakspapir legges ut for styret, rådmannsgruppen og andre samarbeidsfora. Sekretariatet sender ut et månedlig notat til ordfører som oppsummerer de viktigste sakene ulike organ i Østre Agder har arbeidet med.

Nasjonalt og regionalt påvirkningsarbeid

Styret ga rådmannsutvalget ansvar for å utrede påvirkningsarbeidet. Rådmannsutvalget leverte et utkast til en strategi for hvordan regionrådet skal legges opp sitt påvirkningsarbeid overfor nasjonale myndigheter og overfor den nye regionen Agder. Det er avholdt et konsultasjonsmøte med stortingsrepresentantene Svein Harberg, Tellef Inge Mørland og Åshild Bruun-Gundersen. Utkast til påvirkningsstrategi forelå til møtet og stortingsrepresentantene ga nyttige innspill til det endelige forslaget. Påvirkningsstrategien ble sendt til behandling og godkjenning i kommunene.

Ny organisering av det interkommunale samarbeidet

I 2018 er samarbeidet formalisert på to nye felt. Det har kommet på plass et felles forum for teknisk sektor. Videre har rådmannsutvalget gitt det tidligere Østre Agder skoleforum et utvidet ansvarsfelt og samtidig ble navnet endret til Østre Agder oppvekstforum. Under oppvekstforum er det etablert et fagutvalg for barnehager.

I 2018 ble det fattet formelt vedtak om at kommunene ønsker å samarbeide om nærings- og samfunnsutvikling. Det ble samtidig avsatt midler til en stilling for å ivareta oppgaven.

Økonomi

Regnskapet er godkjent i styresak 10/19 Regnskap 2018 for Østre Agder regionråd og sak 11/19 Avsetning til bundet fond med grunnlag i regnskap for 2018. Rådmannsutvalget har besluttet at nesten 3 mill. kr. som var innbetalt for KØH-tilbudet, men ikke benyttet betales tilbake til de ni kommunene som deltar med bakgrunn i deres andel av det innbetalt beløpet. Regnskapet for 2018 viser at Østre Agder viser samlede utgifter på 32,6 mill.kr. opp fra 31,5 mill.kr., men om lag kr.3 mill.kr. er knyttet til avsetning av midler for KØH som refunderes kommunene i begynnelsen av 2019.

Andre saker i 2018

Regionplan Agder 2020 - oppfølging

Østre Agder har vært representert i Sørlandsrådet ved ordfører Per Kristian Lunden og i den administrative styringsgruppen (rådmannsutvalget) for Regionplan Agder 2020 ved rådmann Trond Aslaksen. Lederne i de fem regionrådene i Agder er gitt møterett i rådmannsutvalget for Regionplan Agder.

Planprosess for Regionplan Agder 2030

Styret uttalte seg til utkastet til planprogram for Regionplan Agder 2030. I uttalelsen la en vekt på at næringsliv og verdiskaping burde få en mer sentral plass i planprosessen. Østre Agder regionråd oppnevnte medlemmer til arbeidsgruppene som utarbeidet tekstgrunnlaget for den nye regionplanen.

Ny organisering av NAV lokalt og regionalt

Ledelsen av det nye NAV Agder ønsket om å utrede framtidig organisering av NAV i kommunene i regionen. Bakgrunnen for deres ønske er at regionalt NAV skal flytte ut oppgaver til lokalkontorer og det forutsetter større lokale enheter. Ved starten av utredningsarbeidet var det avklart at Grimstad kommune ville foreta en slik utredning sammen med Birkenes kommune og Lillesand kommune. Resten gikk sammen om en felles utredning. Konklusjoner fra arbeidet leveres våren 2019.

Infrastruktur

Styret fikk orientering om arbeidet for å etablere et regionalt/landsdelssenter for kompetanse på bruk av droner ved Arendal lufthavn Gullknapp.

Styret er holdt løpende orientert om planprosessen for videre utbygging av E18 til firefelt på de strekninger som ikke har dette.

Østre Agder har ikke prioritert arbeidet med bredbånd i 2018 på grunn av manglende administrativ kapasitet. Dette vil bli prioritert når utviklingslederen er på plass.

Veilysamarbeid i Østre Agder

Det er etablert et sterkt fagmiljø på drift og utbygging av veilysanlegg i samarbeidet. Veilysnormal ble opprettet i 2014 og oppdateres fortløpende. Det er inngått en felles drift og vedlikeholds kontrakt for veilys med Traftec AS. Arendal kommune har skiftet ut ca 3700 armaturer til LED i perioden januar 2015 – desember 2018. Ca 2700 av disse var kvikksølvarmaturer. Også i øvrige kommuner har utskifting av kvikksølvarmaturer pågått i 2017 og 2018. Det hentes ut betydelige kostnads-, miljø- og driftsmessige gevinster av dette. Det forventes tilsvarende gevinster også i øvrige kommuner framover. Samarbeidet ønsker å etablere et felles kart- og dokumentasjonssystem for veilys. Utvikling av et nytt system for (Adaptive Veg) pågår i regi av Arendal kommune. Systemet utvikles av Asplan Viak.

IKT-tjenester

Den nye virksomheten IKT Agder ble formelt etablert som et §27 samarbeid fra 1.januar 2018. Det er enighet om å benytte de faglige fora som er etablert i Østre Agder regionråd innenfor oppvekst, helse og omsorg og teknisk som ramme for drøfting av nye IKT-løsninger.

Næringsutvikling

Det direkte næringsarbeidet håndteres av næringsmedarbeidere i hver enkelt kommune. Gjennom samarbeidet i Østre Agder løftes satsinger og problemstillinger som det er hensiktsmessig å forsøke å løse felles. Østre Agder næringsforum er en arena for erfaringsutveksling og utvikling av kunnskap, men også en god møteplass hvor eksterne aktører har møtt for å orientere og diskutere sine satsninger med alle næringsjefene i Østre Agder. Ved avslutningen av prosjektet knyttet til Byregionprogrammet ble det besluttet at samarbeidet om næringsutvikling skulle videreføres. Derfor gikk kommunene sammen om en utviklingsleder som også skal være stedfortreder for sekretariatsleder.

Åmli kommune og Biozin holding as har holdt styret orientert om progresjonen i utbygging av anlegget på Jordøya. Kommunene i Østre Agder er direkte engasjert i prosjektet gjennom et tomteselskap som står for tilrettelegging av tomt.

Det utvikles et tettere samarbeid mellom kystkommunene om videreutvikling av gjestehavntilbudet. På initiativ fra Østre Agder næringsforum stilte styret midler til rådighet for en markedsanalyse som var rettet mot brukere av havnefasilitetene sommeren 2018. Responsen var god i Risør og Arendal, men oppslutningen var svakere enn ønsket i Tvedestrand og Grimstad. Kystkommunene og Froland deltok i finansieringen og gjennomføringen av sykkelrittet Tour des fjords.

Samhandling om helse, omsorg og levekår

Samhandlingsarbeidet innenfor helse, omsorg og levekår har hatt følgende satsingsområder i 2018:

- Samhandling med SSHF og Østre Agder
- Interkommunalt samarbeid med kommunene på Agder forankret gjennom Regionplan Agder
- Tjenesteinnovasjon innenfor velferdsteknologi, - og e - helse
- Felles strategi og satsninger innenfor forskning, utvikling og innovasjon
- Videreutvikle helhetlige pasientforløp gjennom felles satsing på kompetanse og kvalitet
- Økt satsing på folkehelse, tidlig innsats og levekår gjennom tverrfaglig og interkommunalt samarbeid
- Samfunnsmedisinsk samarbeid gjennom eget fagutvalg for kommuneoverlegene

Østre Agder har videreført utviklingsarbeidet innenfor e-helse og velferdsteknologi. Prosjektet «Innføring velferdsteknologi Agder» er det som har hatt størst fokus blant kommunene. Samtlige kommuner har nå digitalisert trygghetsalarmene og benytter seg av responscenteret (enten som teknisk løsning eller som bemannet responscenter). Flere av kommunene har også tatt i bruk annen type teknologi som ligger i anskaffelsen, blant annet sengesensor, dørsensor, sykesignalanlegg, gps med mer. Styret stilte til rådighet midler til etableringen av Østre Agder Telemedisinsk sentral ved Myratunet i Arendal som en del av prosjektet «Felles telemedisinsk løsning Agder» (TELMA).

Arbeidet med prosjektet «Sammen om FOU for bedre helse, omsorgs og levekårstjenester i Østre Agder» er videreført. Prosjektet er finansiert av Fylkesmannen med egeninnsats fra Østre Agder i form av arbeidsinnsats.

Alle kommunene i Østre Agder deltar i den regionale Levekårssatsingen i regi av Regionplan Agder og den nasjonale satsingen «Program for folkehelsesamarbeid i kommunen 2017 – 2027».

Oppvekst

Østre Agder oppvekstforum har hatt økende møteaktivitet i 2018 knyttet til at flere samarbeidsfelt er kommet til.

45 lærere gikk høsten 2018 i gang med et felles videreutdanningstilbud. Tilbudet er innrettet mot lærere i grunnskolen 1. til 7.trinn i faget engelsk. Utdanningstilbudet er regi av UiA .

Også i 2018 søkte Østre Agder på vegne av kommunen om tilskudd fra Fylkesmannen i Agder til desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen - DEKOM. Målsetting for prosjektet er å bidra til at elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø. Fellessatsingen skal bygge på verdigrunnlaget i *ny overordnet del av læreplanverket* og skal sikte mot å implementere det verdigrunnlag som ligger til grunn for denne. Intensjonen er å nå ut med kompetansehevende tilbud fra universitetet til den enkelte skole.

Samarbeidet på barnehagefeltet er etablert i 2018.

Andre saker som er behandlet i styret og rådmannsutvalget i 2018

- Alle kommuner har anbefalt at Eydehavn havn skal tildeles status som stamnetthavn
- Fire kommuner – Arendal, Risør, Froland og Grimstad fattet vedtak om å etablere felles juristkompetanse. Ordningen innføres i 2019
- Alle kommuner deltar i en felles ordning med personvernombud. Denne funksjonen er tilknyttet IKT Agder og kommer som en oppfølging formelle krav i EU-lovgivning på feltet
- Styret er holdt orientert om vertskommunens arbeidet med nye lokaler for Arendal kommunale legevakt og for felles KØH i tilknytning til Sørlandets sykehus i Arendal
- Styret har protestert mot flyttestimuleringsordninger i Kristiansand og andre universitetsbyer
- Styret har protestert overfor Heimevernets ledelse på mannskapsreduksjonene i vårt område som medfører at forsvarets tilstedeværelse i vår region og i landsdelen er på et historisk lavmål
- Styret ble orientert om at vertskommunen Arendal har prioritert arbeidet med å komme i gang med utbygging av nytt krematorium etter at eksisterende anlegg måtte lukkes av driftstekniske grunner

Interkommunale tjenester

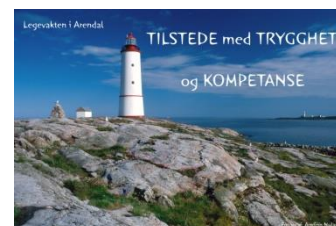
Kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH)

KØH er definert som et alternativ til sykehusbehandling, faglig forankret i allmennt medisinske behandlingsprinsipper. Østre Agder hadde i 2018 en sentralisert og desentralisert modell, med henholdsvis 8 senger på Myratunet, Arendal, og 2 ved Fevikttun, Grimstad.

KØH har hatt totalt 495 innleggelseser i 2018, hvor 400 pasienter var innlagt på Myratunet og 95 pasienter på Fevikttun. Myratunet hadde 65% belegg med over 2000 liggedøgn.

Ambulant KØH hadde i 2018 101 ambulante oppdrag fordelt på 75 pasienter. Bruken av dette tjenestetilbudet øker.

399 ambulante tjenester ble registrert i 2018. Det er fortsatt sykepleiefaglig bistand i forbindelse med medisinsk teknisk utstyr som brukes mest, i tillegg til blodprøvetaking.

Legevakten i Arendal

Legevakten i Arendal er et interkommunalt legevaktsamarbeid mellom 10 kommuner; Arendal, Froland, Fyresdal, Gjerstad, Grimstad, Nissedal, Tvedestrand, Vegårshei, Risør og Åmli.

Legevakten har i tillegg telefonformidling for Valle og Bykle, og Evje/Hornnes og Bygland kommune. Juni 2018 overtok vi også legevaktsfunksjonen for Evje/Hornnes og Bygland på natt.

Totalt antall henvendelser i 2018 var 48 524 hvorav 24 362 endte som konsultasjon med lege. Antall sykebesøk var 2 171. Tilsvarende tall for 2017 var 48 454, 24 549 og 2 341. Økt antall innbyggere, økt antall henvendelser og mer utfordrende sykdomstilstander og pasientgrupper har ført til at presset på legevaktens ansatte stadig øker.

I 2018 var gjennomsnittlig svartid for Legevakten i Arendal på 79 %, 1 % under kravet fra Akuttmedisinforskriften (2015) på 80 % innen 2 min. Landsgjennomsnittet lå på 78 %.

Interkommunalt samarbeid med Stiftelsen ALTERNATIV TIL VOLD (ATV)

ATV Arendal samfinansieres av kommunene Arendal, Grimstad, Froland, Vegårshei, Åmli, Tvedestrand, Risør og Gjerstad, og staten ved Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). Kontoret har fra oppstarten i 2009 hatt to årsverk. I 2016 fikk kontoret en tredje stilling som er finansiert med statlige midler.

Behandlingstilbudet ved ATV Arendal er primært for mannlige og kvinnelige utøvere av vold i nære relasjoner, som er bosatt i de respektive Aust-Agder kommunene. ATV Arendal har i 2018 hatt samarbeid med Familiekontoret i Aust-Agder, Østre Agder Krisesenter og Familiesenteret i Grimstad.

ATV har i 2018 hatt 43 nye henvendelser, hvorav 18 har tatt imot et behandlingstilbud. 42 klienter fulgte med over i 2018. Ved årets slutt stod det 11 klienter på venteliste.

Østre Agder krisesenter

Bruk av tilbudet

Økningen skyldes i hovedsak at krisesenteret har hatt flere familier boende som har vært svært risikoutsatt for vold i nær relasjon og hvor botiden har vært ekstra utvidet som følge av dette.

Tallet på kvinnelige brukere økte fra 42 til 52. Tallet på barn økte fra 41 til 63. Tallet på overnattingsdøgn økte fra 1123 til 1518 for voksne, mens tallet på overnattingsdøgn for barn bare økte fra 1240 til 1269. To menn brukte tilbudet.

I forbindelse med revidering av Arendal kommunes handlingsplan mot vold i nære relasjoner, søkte Østre Agder krisesenter i 2018 om midler fra Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging til å arrangere 2 fagdager for aktuelle ansatte i vertskommune og samarbeidskommunene.

Dagens tilbud innfrir ikke lovens krav til sikkerhet (Krisesenterloven §2 om krav til krisesentertilbudet) og lekemuligheter utendørs for barn som kommer med fedre. KF Eiendom, Arendal kommune, er bedt om å utarbeide skisse og kostnadsestimat på samlokalisering av tilbud til menn og barn med dagens tilbud til kvinner og barn.

Barneverntjenesten Øst i Agder

Barneverntjenesten Øst i Agder har tilhold på Brokelandsheia og er en interkommunal barneverntjeneste for kommunene Gjerstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli. Tjenesten ble tilført 1,0 årsverk sommeren 2018 og består ved utgangen av året av 21,9 årsverk. Tjenesten har hatt et høyt arbeidspress gjennom 2018 som førte til at tjenesten så seg nødt til å kjøpe inn private hjelpetiltak i et betydelig omfang. Barneverntjenesten Øst i Agder oppfyller nå langt på vei alle lovkrav og har en stabil gruppe ansatte der mange har lang erfaring fra barnevern. Utfordringsbildet i 2018 vil være å utvikle det tverrfaglige samarbeidet i alle fem kommunene videre. Erfaringer fra andre deler av landet har vist at dette er utfordrende for interkommunale barneverntjenester.

Østre Agder brannvesen

ØABV er i dag organisert for å forebygge og begrense konsekvenser av uønskede hendelser i 7 kommuner. Den består av Agder 110 sentral, Beredskapsavdelingen (inkludert det interkommunale redningsdykkersamarbeidet), Forebyggende avdeling, Feieravdelingen og Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA).

Beredskapsavdelingen bestod i 2018 av 122 deltidsmannskaper og 32 heltidsansatte som aldri har vært mer slagkraftige og kompetente enn hva tilfelle er i dag. Beredskapsavdelingen var alarmert på 1272 hendelser i 2018 (mot 1047 stk i 2017).

Redningsdykkertjenesten, som også innbefatter Grimstad kommune, er driftet på lik linje med IUA som eget ansvar med styre/representantskap for best mulig oversikt over driftsutgifter og inntektsgrunnlag (innbyggerfinansiert 5 kr pr innbygger).

ØABV hadde et investeringssetterslep fra 2017, da markedet ikke klarte å tilby brukte tankbiler til vårt formål. Av denne grunn ble tankbilinvestering til Åmli forskjøvet til 2018, hvor det også skulle investeres i tankbil til Risør stasjon. Dette er løst i 2018, men leveres i 2019. Kostnadene er belastet og betalt i 2018.

I 2018 gikk det med mye tid og ressurser til analysearbeid (ROS-, beredskaps- og forebyggende analyser), ØABV skal i 2019 ferdigstille dokumentasjonen som legger grunnlaget for hele vår fremtidige dimensjonering og organisasjon.

8.7 Gjerstad menighetsråd / fellesråd

ÅRSMELDING

2018

Gjerstad Menighetsråd

- **Menighetsråd/fellesråd**

- Jørgen Magne Strat (leder)
- Anita Sjøwall (nestleder)
- Einar Rundholt
- Arne Gryting
- Natallia Vakulina
- Else Uyar
- Sokneprest Olav Hofslie
- Snorre Gamst 1 vara
- Kirkeverge Torgeir Øverland, ref.
- Gro Eskeland, fellesrådet (kommunevalgt)

Varamedlemmer: Liv Vevstad og Inger May Wedø.

Det er avholdt 11 møter og det er behandlet 86 saker i menighet/fellesrådet i 2018

Fellesråd og stab har 1 til 2 felles møter i året, i tillegg sommer og julavslutning.

Ansatte

Staben i Gjerstad kirkelige fellesråd i 2018:

- Torgeir Øverland, Kirkeverge
- Evie Katrin Lønne Trosopplærerkordinator, gravstell, sekretær.
- Knut Magnar Nilsen, Organist
- Olav Rønningen, Kirketjener/kirkegårdsarbeider

Til sammen utgjorde dette 2,7 årsverk etter 1.5.2018.

Arne Kristian Høgbråt hjelper oss 3 dager på kirkegården og vedlikehold av kirken.

Tor Egil Eikeland har vært sommervikar på kirkegården og vikar på gudstjenester. Bjørn Vestby har vært vikar på kirkegården fra mai-desember. Årsaken har vært sykmeldt kirketjener i denne perioden.

Jan Egil Berg og Marie Mæsel har vært inne som vikar på gudstjenester og begravelser.

Det blir holdt stabsmøter ca. 1 gang i måneden på kirkevergekontoret og det blir skrevet referat fra møtene.

Arbeidsutvalget i 2018:

- Jørgen Magne Strat
- Anita Sjøwall
- Olav Rønningen
- Olav Hofslie
- Torgeir Øverland.

Utvalget har møter i forkant av fellesrådsmøtene og det blir skrevet referat fra møtene.

Økonomi

Kommunen har foreløpig ureviderte regnskap klart. Grunnen til merforbruk i fellesrådet er sviktende inntekter på festeavgifter og lønnskostnadene ble noe høyere enn budsjettet. Underskuddet i menighetsrådet er sviktende inntekter og noen litt for høye utgiftsposter.

Fellesråd/menighetsråd: Merforbruk kr. 91.814,- Kr. 37.552,- tilhører menighetsrådets poster.

Kirkegård/utstyr

Gjerstad kirkegård ligger flott til i forhold til kirka. Derfor er det viktig at kirkegården blir stelt på en skikkelig måte. Derfor er det også i år brukt lønnsmidler til å dekke utgifter med vedlikehold sommeren 2018. Tor Egil Eikeland jobbet ca 3 uker i sommer, og Bjørn Vestby har jobbet 3 dager i uka for å dekke opp vår kirketjeners sykefravær. Ellers er det god kapasitet på kirkegården, 420 ledige graver. Det er godt innenfor kravet som blir stilt. Vi har også ansvar for at ca. 30 graver blir stelt. Noen får faktura 1 gang i året men de fleste blir trukket fra fond. Festeavgiften er som tidligere kr. 400,- pr. år. I 2018 slettet vi ca. 30 graver etter ønske fra festere og noen få som resultat av at faktura ikke ble betalt etter 3 purringer.

Det ble i 2018 kjøpt inn ny gravemaskin. Dette er en investering, så vi hentet inn 3 tilbud og havnet opp med en ny Kubota. Gjerstad kommune betalte denne, men Gjerstad kirkelige fellesråd er eier av denne maskinen. Det ble også kjøpt inn ny maskinklype til fjerning av gravstein og en del utstyr/inventar i forbindelse med nybygg.

Bårehus/verksted/garasje

Gjerstad kommune vedtok i sin handlingsplan for 2017 å ruste opp bårehuset. Bygget ble ferdigstilt våren 2018. Nå har vi fått et bårehus som er funksjonelt på alle måter. Nytt kontor, ny garderobe, nytt verksted og ikke minst garasje og lager for alt av utstyr og maskiner.

Kirkelig årsstatistikk

Kirkelig årsstatistikk viser at det har vært 38 hovedgudstjenester på søn- og helligdager. Til sammen 2203 deltakere. I tillegg ble det avholdt 10 gudstjenester utenom søn- og helligdager med til sammen 850 deltakende, slik at totalt antall deltakende på gudstjenester i løpet av året er 3 053. Herav var det 15 gudstjenester med nattverd og til sammen 355 nattverdgjester. Det ble gjennomført 17 dåpshandlinger og 5 vielser. Det ble utført 25 gravferder og 2 urnenedsettelse. 17 konfirmanter har stått til konfirmasjon. Presten holder jevnlig andakter på Gjerstadheimen, noen med nattverd. Knut Magnar Nilsen spiller på alle andaktene og har i tillegg hatt egne musikkandakter.

Prostidiakon

Gjerstad menighet er fortsatt med i samarbeid om en felles 50% prostidiakonstilling. Svein Schøgren ble ansatt i september etter Per Emanuelsen. Stillingen ligger formelt inn i Tvedestrand, og prostidiakonen rapporterer jevnlig til et styre oppnevnt av sognene. Gjerstad menighet sin andel av kostnadene er på ca kr 46 500 i året. Gjerstad kommune bidrar med kr. 25.000,- av disse. Det betyr at Gjerstad menighet betaler som i fjor 21.500,-.

Menighetsliv, spesielle møter/begivenheter

- Fellesgudstjeneste på Taxerås.
- Fellesgudstjeneste på Vestøl
- Gullkonfirmantfest.
- Allehelgensgudstjeneste.
- Misjonsmøter.
- Konserter: Vegår Vocale, Emil Sollid Tangen
- Konsert 1. søndag i advent, felles med kommunen.
- Eritreisk ortodoks gudstjeneste.

SIMEN/ALF

Disse to klubbene er et prosti-tiltak, beregnet på barn, unge og voksne utviklingshemmede, fra Vegårshei og Gjerstad (Simen) og fra Vegårshei, Gjerstad, Risør og Tvedestrand (ALF).

Menighetsbladet

Det ble ikke utgitt menighetsblad i 2018.

Misjonsutvalget

Det er vedtatt et misjonsprosjekt for Gjerstad Menighet. Prosjektet er gjennom Det Norske Misjonsselskap. Pengene som samles inn, går til Kirkelig undervisning på Madagaskar. Det er gledelig å registrere at det også i 2018 ble sendt ca. kr. 46.000,- til dette prosjektet, noe som er godt over «forpliktelsen» på 40 000 kroner årlig. Medlemmer i misjonsutvalget er:

- Nils Audun Gryting
- Erling Gryting
- Einar Rundholt
- Bjørg Rognli Olsen
- Helena Trydal

Diakoniutvalget

Diakoniutvalget har jevnlig møter og har laget en egen diakoniplan for Gjerstad menighet og godkjent av Gjerstad menighetsråd. De driver også skrollekafe hver 14. dag på Almuestaua. De hadde også ansvar for påskefrokost 1. påskedag og servering av gløgg og pepperkaker 1. søndag i advent. Medlemmer i diakoniutvalget er:

- Edny Øybekk
- Hanna Gryting
- Jørgen Magne Strat
- Anita Sjøwall

Trosopplæringsutvalget

Trosopplæringsutvalget møtes jevnlig, og har spesielt fokus på barn og unge. Rådet er meget tilfreds med det arbeidet som gjøres og ber alle om å være med i forbønn og arbeid for dette viktige arbeidet. Medlemmer i trosopplæringsutvalget er:

- Arne Gryting
- Jorunn Øybekk
- Olav Hofslie
- Evie Katrin Lønne.

Trosopplæring

Trosopplæringsarbeidet er tilbud til barn- og ungdom. Tiltak som har vært gjennomført i 2018 er babysang 0 – 18mnd, gave sendt i posten til de som er døpt for 1, 2 og 3 år siden, utdeling av kirkebøker og cd, Lys Våken for 11-åringer, Du Verden for 12-åringer, karnevalsgudstjeneste, barnas misjonsdag og søndagsskole. Soknepresten besøker også 5. klasse ved Gjerstad og Fiane barneskole der han deler ut bibler. Av tilbud ellers som ikke er en del av menighetens trosopplæringsplan, kan nevnes barnekoret JIPPI og Yngres på Fiane. Vi vil få rette en stor takk til de som er frivillige til dette arbeidet og alle de som legger ned mye arbeid med å reise til Skjærgårds hvert år med ca 25 ungdommer som har ansvar for bl.a renovasjon på Risøya under festivalen, og de som reiser på 24-festivalen på Vegårshei. Alt dette er et stort apparat som krever mye forarbeid. Det er et fint samarbeid med skolene og barnehagene i forbindelse med julegudstjenester, klassebesøk i kirken eller besøk av presten i skolene og barnehagene. Konfirmantene var også i 2018 medhjelpere under gudstjenestene som kirketjenere for en dag. (migranter)

Andakter på sykehjemmet

Hver torsdag, liten pause på sommeren, har frikirken og menigheten ansvar for andakter på sykehjemmet. Olav Hofslie og Knut Magnar Nilsen er faste fra menigheten. Vikarer har vært: Evie Katrin Lønne, Marie Mæsel, Helena Trydal, Ragnhild Floberg, Inger Øybekk og Knut Magnar Nilsen (Musikkandakter).

Samarbeid med andre menigheter

Fellesgudstjeneste med Frikirka på Vestøl skole var det eneste fellesarrangementet i 2018. det var for få påmeldte til Gautefall.

Takk

Gjerstad menighetsråd/fellesråd vil takke de ansatte for tjenesten de gjør i Guds rike. Dere viser alle en flott holdning til arbeidet som skal gjøres, og legger fint til rette for at menighetens arbeid skal gå så bra som mulig.

Hjertelig takk også til alle frivillige klokkere, tekstlesere, kirkeverter og blomsteransvarlige. All denne frivillige innsatsen er med på å berike gudstjenestelivet i menigheten. En stor takk også til andre frivillige i menigheten som bidrar på ulike vis. Dere er alle en del av Guds legeme og arbeidet dere alle gjør er uvurderlig.

Til slutt minner vi om vår viktigste oppgave som menighetsråd/fellesråd, det overordnede formålet for menighetsrådets arbeid, § 9 i kirkeloven:
«Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige livet i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, dømte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.»

Gjerstad
Jørgen Magne Strat, leder